

SÁGA O EGILOVI

1. O ZEMANU KVELDÚLFOVI

Žil muž, jménem Úlf, syn Bjálfiho a Hallbery, dcery Úlfa Nebojácného. Hallbera byla sestrou Hallbjorna Půlčaroděje v Hrafnistě, otce Ketila Hänga. Úlf byl člověk tak veliký a silný, že se mu málokdo vyrovnal. Když byl mladý, býval často na výpravách a plenil. S ním se přátelil muž jménem Berdlu-Kári, znamenitý člověk, vynikající náramnou silou a odvahou. Byl berserk¹. Úlf a on měli společný měšec a vzniklo mezi nimi srdečné přátelství.

Když nechali výprav, odebral se Kári na svůj statek v Berdle. Kári byl velice bohatý a měl tři děti. Jednomu z jeho synů říkali Eyvind Lambi a druhému Ölvi Hnúfa. Dcera se jmenovala Salbjorg a byla to velmi krásná a hrdá žena. Úlf se s ní oženil a potom se také odebral na své statky. Nechybělo mu bohatství, neboť měl mnoho pozemků i hotových peněz. Ujal se správy kraje, na kterou měl právo po předcích, a stal se z něho mocný muž.

Vypravuje se, že Úlf byl velmi schopný hospodář. Vstával časně ráno, chodil se dívat jak jeho lidé a řemeslníci pracují a dohlížel na svůj dobytek a pole. Často se na něho obraceli lidé, když potřebovali poradit. Uměl vždycky najít pomoc, protože mu nechyběly důvtip ani rozvaha. Ale každý den, když se večerávalo, býval nevrlý, takže s ním nebyla řeč. Chtělo se mu jen spát. Povíдалo se, že na sebe v noci bere podobu všelijakých zvířat. Říkalo se mu Kveldúlf - Večerní Úlf.

Se svou ženou měl dva syny. Starší se jmenoval Tórólf a mladší Grím. Když vyrostli, byli oba velicí a silní, tak jako jejich otec. Tórólf byl chlapec velmi hezký a v tom se podobal příbuzným své matky. Do všeho se horlivě hnal a nerad viděl, když byl někdo lepší než on. Ale byl velmi přátelský a veselý, takže ho všichni měli rádi.

Grím byl černý a ošklivý, podobný svému otci, jak zjevem, tak i povahou. Stal se z něho velmi příčinlivý člověk a znamenitý řemeslník. Obratně pracoval se dřevem i železem. Často také v zimě jezdíval s čeledíny na rybářské lodi lovit sledě.

Kveldúlf zestárl a jeho synové dospěli. Když bylo Tórólfovi dvacet

---

¹ Berserkové byli muži, kteří především v boji propadali zuřivosti. Říkalo se jim tak snad proto, že místo kroužkové košile nosili medvědí kůži (bersi, besi - medvěd, serkr - košile, halena)

let, chystal se na výpravu a otec mu opatřil dlouhou² loď. Na tu jízdu se vypravili také synové Berdlu-Káriho, Eyvind a Ölvi. Měli dlouhou loď, osazenou silnou posádkou. Vypluli na výpravu, získali mnoho majetku a rozdělili si velkou kořist. Tak to dělali několik let. V zimě zůstávali doma u svých otců. Tórólf přivážel z výprav mnoho vzácných věcí a dával je otci a matce. Nadělat si velký majetek a získat proslulost bývalo za starých časů snadné

2. ÖLVI A SOLVEIG.

Ve Fjordech³ tehdy panoval král Audbjörn. Jeho jarlem byl Hróald a ten měl syna Tóriho.⁴ Na Gaulech⁵ žil jarl Átli Štíhlý. Jeho děti byli Hallstein, Hólmstein, Herstein a Solveig Krásná. Jednou na podzim se na Gaulách sešlo při obětní hostině mnoho lidí. Ölvi Hnúfa tam spatřil Solveigu a zakoukal se do ní. Později se o ni ucházel, ale jarlovi se nezdál pro dceru dost dobrý a odmítl mu ji dát.

Ölvi se dal do skládání milostných básní. Byl tak zamilovaný, že o loupežné výpravy dočista ztratil zájem.

3. HARALD SE UJAL VLÁDY

Harald, syn Hálfdana Černého, se ujal dědictví po svém otci a zapřísáhl se, že si neostříhá vlasy, dokud nebude sám vládnout nad celým Norskem. Říkalo se mu Harald Vlasáč. Nejdříve bojoval s těmi králi, kteří byli nejbližší, a přemohl je, ale to by bylo dlouhé vypravování. Nakonec opanoval celé Upplondsko. Odtamtud se vypravil na sever do Thrándheimu a svedl mnoho bitev, až se stal jediným vládcem nade všemi thrändskými kraji. Pak se rozhodl vypravit na sever do Naumudalu⁶ kde panovali bratři Herlaug a Hrollang.

Když se bratři dověděli, že přichází, nechal se Herlaug ještě s jedenácti muži zaživa pohřbít v mohyle, kterou si pro sebe tři léta budoval. Jeho bratr království nebránil a podrobil se Haraldovi. Zřekl se svého údělu a přijal hodnost jarla. Tak se král Harald zmocnil Naumdälu a Hálogalandu a ustanovil tam ke správě své lidi.

---

2 Dlouhá loď - válečná loď

3 Fjordy - norský Firdafilki - jeden z asi padesáti drobných státečků (fylki), na něž se v 9. století dělilo Norsko. Leží na západním pobřeží Norska, mezi Sognefjordem a Nordfjordem. Později ve významu kraj, okres.

4 Tóri Hróaldson je významnou postavou v další části ságy.

5 Gaily - dvorec na sever od Sognefjordu.

6 Naumudal - severně od Trondheimu. Ještě severněji ležel Hálogaland.

Potom se vypravil s vojskem na lodích na jih do Märi.⁷ Tam svedl bitvu s králem Húntjófem a zvítězil. Húntjóf tam padl. Tím si Harald přisvojil Severní Märi a Raumsdal. Ale Húntjófův syn, kterému říkali Sölvi Klofi, unikl. Odjel do Jižní Märi ke králi Arnvidovi a naléhal na něho, aby se Haraldovi postavil, dokud je čas:

„Teď dolehlo neštěstí na nás, ale nepotrvá dlouho a budete na tom stejně jako my, protože Harald sem brzy přijde. Ztročil a podrobil si všechny lidi v Severní Märi a v Raumsdalu. Můžeš se rozhodnout pro totéž, pro co se rozhodl můj otec; začni bránit své statky a svobodu a povolej k tomu všechny muže, kteří budou ochotni s tebou jít. Já ti se svými lidmi nabízím proti Haraldovu násilnictví pomoc. Nebo můžeš udělat to, pro co se rozhodli naumdalští, totiž vzdát se a dobrovolně se stát Haraldovým rabem. Můj otec pokládal za slavnější, zemřít raději se ctí jako král, nežli být ve stáří podřízeným někoho jiného. Myslím, že také ty budeš smýšlet stejně jako všichni lidé, kteří mají statečnou mysl a čest v těle.“

Na takové domluvy se král rozhodl, že sebere vojsko a bude své země bránit. On a Sölvi uzavřeli spojenectví a vzkázali králi Audbjörnovi, jenž vládl nad Fjordy, aby jim přišel na pomoc.

Když přišli poslové ke králi Audbjörnovi a předali mu Arnvidovo poselství, radil se o tom se svými přáteli. Všichni měli za to, aby svolal vojsko a táhl mārským na pomoc. Král Audbjörn dal vyřezat válečný šíp a poslal jej jako výzvu k válce po celém svém panství. Vyzval všechny významné zemany aby se k němu dostavili.

Královi lidé přišli také ke Kveldúlfovi. Vyřídili mu, že si král přeje, aby k němu přišel se vši svou čeledí. Na to jim Kveldúlf odpověděl: „Mou povinností je pomáhat králi, když brání naši zem a zasahuje proti plenění ve Fjordech, ale nemyslím, že bych měl jít na sever do Märi a bojovat tam. Oznamte zkrátka, až se vrátíte ke svému králi, že co se týče tohoto sbírání vojska, bude Kveldúlf sedět doma. Nevydám se z domova proto, abych bojoval proti Vlasáčovi, protože mám za to, že má velmi hojný náklad štěstí tam, kde náš král ho nemá ani hrst.“ Poslové se vrátili ke králi a pověděli mu výsledek svého poslání, Kveldúlf pak seděl doma na svých statcích.

---

⁷ Märi - kraje mezi Nordfjordem a ústím fjordu Trondhjemského, Jižní a Severní Märi.

4. HARALD DOBÝVÁ ZEMI

Král Audbjörn s těmi, kteří se k němu přidali, táhl na sever do Märi a setkal se tam s králem Arnvidem a Sölvim Klofím. Měli dohromady veliké vojsko. Ze severu přitáhli lidé krále Harald a obě vojska se setkala mezi pevninou a ostrovem Sólскеlem. V bitvě padlo množství bojovníků na obou stranách. Z Haraldova vojska tam zahynuli dva jarlové, Ásgaut a Ásbjorn. Padli i dva synové jarla Hakona z Hladů,⁸ Grjótgard a Heilaug, a mnoho jiných vynikajících lidí. Z vojska mäsksých král Arnvid a král Audbjörn. Sölvi Klofi se spasil útekem. Stal se potom velikým vikingem a napáchal králi Haraldovi mnoho škod.

Tak si král Harald podrobil Jižní Märi. Vémund, bratr krále Aunbjörna, stále ještě držel Fjordy a vládl tam. Ale Haraldovi lidé radili, aby se v tažení na jih dál nepokračovalo, protože byl už konec podzimu. Král tedy ustanovil Rongvalda jarlem nad dobytými kraji a odjel se svou družinou zpátky na sever do Trándheimu.

Téhož podzimu přepadli Solveižini bratři Ölviho Hnúfu a chtěli ho zabít.⁹ Měli s sebou tolik lidí, že se Ölvi nemohl bránit a spasil se útekem. Zamířil na sever do Märi, navštívil krále Harald a podrobil se mu. Odebral se s ním na podzim do Trándheimu a získal si jeho přízeň. Pobýval u něho mnoho let a stal se jedním z jeho skáldů.¹⁰

V zimě se jarl Rongvald vydal pozemní cestou přes Eidsjó na jih do Fjordů a opatřil si zprávy o jízdách krále Vémunda. Přišel v noci do míst, kde se říká v Naustdal a kde byl Vémund na hostině. Rongvald se zmocnil stavení, ve kterém hodovali a krále s devadesáti lidmi uvnitř upálil. Pobral všechny jeho lodě a zmocnil se všeho majetku.

Když se vracel nazpět do Märi, přidal se k němu Berdlu-Kári s dlouhou lodí úplně obsazenou. Plul pak na sever do Thrándheimu ke králi Haraldovi a stal se jeho manem. Na jaře po těchto událostech vyplul král Harald s loďstvem na jih podél pobřeží, podrobil si Fjordy a Fjaly a odevzdal moc nad těmi kraji svým manům. Jarla Hróalda ustanovil správcem nad Fjordy.

Když Harald ovládl všechny kraje, dával velmi dobrý pozor na zemany a mocné sedláky, kteří by podle jeho domnění proti němu mohli zvednout vzpouru. Všem dal na vybranou, buď být jeho služebníky, nebo

8 Hlady - staré sídlo jarlů a králů blízko Trondheimu

9 V sáze se neuvádí důvod, ale tehdejší posluchači si mohli domyslet, že důvodem byly Ölviho milostné verše na její sestru, což podle tehdejších norem ohrožovalo její pověst.

10 Skald - básník

odejít pryč ze země. Těm, co se nepodrobili, hrozilo násilí a ztráta života. Některým dal osekát ruce nebo nohy. Přivlastnil si v každém kraji všechny majetek a všechnu obydlenu i neobydlenu zemi. Za své prohlásil i moře a jezera. Sedláci směli mít pozemky pouze pronajaté a ti, kteří pracovali v lesích, dobývali sůl, nebo lovíli na zemi či na moři, ti všichni mu měli býti poplatni. Kvůli takovému útisku uteklo mnoho lidí pryč ze země. Někteří osídlili pusté kraje na východě v Jamtalandu a Helsingjalandu, jiní odjeli do západních zemí. Jejich domovem se staly Hebridy, Irsko, Normandie ve Vlašsku¹¹, Katanes ve Skotsku, Orkneje, Hjaltland¹² a Faerské ostrovy. Tehdy byl také nalezen Island.

5. KRÁL POSLAL PRO KVELDÚLFA

Král Harald ležel se svým vojskem ve Fjordech. Po celém kraji rozeslal posly k těm, kteří se k němu ještě nepřidali a chtěl s nimi jednat. Královi poslové navštívili také Kveldúlfa a byli přátelsky přijati. Oznamovali mu, za jakým účelem přišli. Řekli mu, že král ho chce mít ve své družině: „Slyšel o tobě, že jsi znamenitý muž a vzácného rodu. Můžeš od něho mnoho získat, neboť si velice přeje, aby měl kolem sebe muže, o kterých slyšel, že se vyznamenávají silou a statečností.“

Kveldúlf odpověděl, že je starý člověk a ke službě nemá dost sil. Není už schopen plavit se na válečných lodích, nebo vykonávat pro krále jinou službu. „Nebudu už nikomu sloužit a zůstanu doma.“ Poslové navrhli: „Pošli tedy ke králi svého syna. Je to velký a statečný muž. Když bude králi dobře sloužit, dá mu vládu nad některým krajem.“

„Nestojím o vladařství,“ řekl Grím, „a dokud je můj otec na živu, budu poslouchat jenom jeho.“ Poslové odjeli a když přišli ke králi, pověděli mu všechno, co u Kveldúlfa slyšeli. Král se rozhněval: „To jsou mi nějací nafoukanci! Co si to o sobě myslí?“ Ölvi byl při tom a žádal krále, aby se nehněval. „Zajedu ke Kveldúlfovi a promluvím s ním. Když se dozví, jak vám na tom záleží, jistě k vám přijde.“

Ölvi svého švagra navštívil a pověděl mu o králově hněvu. Mínil, že nezbyvá nic jiného, než aby se buď on, nebo Grím k němu dostavili. Vyprávěl jim, jak je král ke svým lidem štědrý a přemlouval je, že budou-li se k němu chovat přátelsky, jistě se jim odmění penězi i důstojenstvím.

„Něco mi říká,“ odpověděl Kveldúlf „že nás od tohoto krále nic

---

11 Vlašsko - Francie

12 Hjaltland - Shetlandy

dobrého nečeká. Nepojedu k němu. Ale jestli se Tórólf v létě vrátí domů, jistě ochotně vyhoví a vstoupí do králových služeb. Vyříd' králi, že chci být jeho přítelem a všechny lidi, kteří dají na má slova, k tomu rovněž budu mít. A jestli chce, přijmu také správu kraje z jeho rukou, právě tak, jak to bývalo za dřívějšího krále. Později uvidíme, jak se to srovná."

Ölvi se vrátil ke králi a řekl mu, že Kveldúlf k němu pošle syna, který se ke službě hodí lépe než ten, který byl právě doma. Král nechal tedy zatím celou věc být. To léto pobýval v Sognu a když se blížil podzim, chystal se na cestu na sever do Trándheimu.

6. TÓRÓLF ODEJDE KE KRÁLI

Tórólf a Eyvind Lambi se na podzim vrátili domů z kořistné výpravy a Tórólf se odebral k svému otci. Když spolu hovořili, ptal se na posly, které k nim poslal král Harald. Otec mu řekl, že král je zval do svých služeb.

„Co jsi na to odpověděl?“ ptal se Tórólf. „Řekl jsem to, co si myslím. Králi Haraldovi se nikdy nepodrobím a kdyby bylo po mém, neudělal by to ani nikdo z vás dvou. Mám předtuchu, že to nakonec špatně dopadne a král nás přivede do záhuby.“

„Dívám se na to jinak,“ řekl Tórólf. „Rozhodl jsem se jít k němu a stát se jeho manem. Slyšel jsem, že v jeho družině jsou jenom samí vynikající muži a rád bych mezi ně patřil. Je jisté, že se jim vede mnohem lépe, než komukoli jinému v této zemi. O králi mi bylo řečeno, že je ke svým mužům velice štědrý, vyznamenává je a dává jim velké dary a hodnosti. Také jsem se doslechl, že ti, kteří se mu vzpírali a nezískali si jeho přátelství, přicházejí o všechno; někteří utíkají pryč ze země a jiní se stávají na pozemcích pouhými nájemci. Divím se, otče, že tak moudrý a ctižádostivý člověk, jako jsi ty, si nechá ujít pocty, které se tu nabízejí. A jestli věříš svým předpovědím, že král se stane naším neštěstím, proč jsi se nepřidal ke králi Audbjörnovi a nebojoval po jeho boku? Takovou nedůslednost bych od tebe nečekal.“

„Měl jsem tušení,“ řekl Kveldúlf „že lidé, kteří jdou bojovat s Haraldem Vlasáčem, si nejedou pro vítězství a v tom jsem se nemýlil. Stejně tak se vyplní i má předtucha, že se Harald stane naším neštěstím. Sám si, Tórólfe, rozhodni, co chceš podniknout. Nebojím se, že bys neobstál vedle nejpřednějších mužů, nebo se jim ve všem nevyrovnal. Ale až přijdeš do Haraldovy družiny, dej si pozor, abys nevybočil z míry nebo

se nedal do soupeření s lidmi mocnějšími než jsi ty. Nejsi zvyklý někomu ustupovat a tady by se ti to nemuselo vyplatit." A když se Tórolf vypravoval z domova, doprovázel ho otec dolů k lodi. Obrátil se k němu a přál mu, aby jeho cesta byla dobrá a zase se ve zdraví shledali.

7. STARÝ BJÖRGÓLF

Jeden muž v Hálogalandu se jmenoval Björgólf. Bydlel na Torgách. Byl to zeman mocný a bohatý a po jednom z rodičů z rodu skalních obrů. Podle toho měl i sílu a vzrůst. Měl syna, který se jmenoval Brynjólf. Ten byl podobný svému otci. Björgólf byl tehdy již starý a jeho žena zemřela. Odevzdal celé hospodářství synovi a našel mu ženu. Jmenovala se Helga a byla dcerou Ketila Hänga z Hrafnisty. Jejich syn se jmenoval Bárd. Vyrostl ve velkého a silného muže a brzy ve všem vynikal.

Jednou na podzim se konala velká hostina a Björgolf se synem patřili mezi pozvanými k těm nejvzácnějším hostům. Hostiny se zúčastnil zeman Högni, který měl hospodářství v Lekce. Byl to člověk bohatý a vážený, ačkoli pocházel z nepatrného rodu a pozdvihl se vlastním přičiněním. Měl krásnou dceru Hildirídu. Večer, jak bývalo zvykem, byli vylosováni lidé do dvojic ke společnému pití. Hildirída se podle losu posadila vedle Björgólfa. Celý večer se spolu dobře bavili, protože dívka se Björgólfovi líbila. Po hostině se společnost rozešla.

Brzy nato se Björgólf vypravil z domova s lodí, na které měl třicet mužů. Připluli do Lekky a dvacet jich šlo do statku, zatímco deset hlídalo loď. Když přišli na dvorec, přišel mu Högni naproti a zval ho, aby tam se svou družinou zůstal. Björgólf se svými lidmi vešel do světnice. Když se pak odstrojili a odložili svrchní oděv, poručil Högni přinést nádoby s pivem. Hospodářova dcera Hildirída sama nosila hostům pití.

Björgólf k sobě Högniho zavolal a oznámil mu: „Přišel jsem proto, že si chci tvou dceru odvézt s sebou domů. Námluvami se nebudeme zdržovat, protože se s ní ožením ještě dnes." Högni viděl, že mu nezbývá nic jiného, než se Björgólfovi podrobit. Björgólf mu dal za dceru unci zlata a hned ten večer se stala jeho ženou.¹³ Potom s ním Hildirída odjela domů na Torgy. Brynjólfovi nebyl otcův sňatek vůbec po chuti.

Björgólf měl s Hildirídou dva syny. Jeden se jmenoval Hárek a druhý Hrörek. Po čase Björgólf umřel a jakmile byl vynesena a pochován, poslal

---

¹³ Bylo to platné manželství, ale přece chyběly jisté formality, aby bylo řádné. Také zaplacená cena byla menší, než stanovoval zákon.

Brynjólf Hildirídu s jejími syny pryč. Vrátila se do Lekky ke svému otci a tam byli její synové vychováváni. Byli oba hezcí, malého vzrůstu, podobní matčinu příbuzenstvu. Říkalo se jim synové Hildirídini. Bydlili v Lekce a měli velký majetek, protože po Högniho smrti se svou matkou všechno zdědili. Brynjólf si jich nevážil a z dědictví po otci jim nedal nic. Brynjólfův syn Bárð a synové Hildirídini byli téměř stejně staří.

V severních končinách Hálogalandu je fjord, který se nazývá Vefsniir. V tom fjordu leží velký a úrodný ostrov Álost a na něm dvorec, kde se říká na Sandnesu. Dvorec patřil Sigurdovi, nejbohatšímu z lidí na severu. Byl královským správcem a svěřený kraj spravoval dobře. Jeho dcera, kterou pokládali za nejlepší hálogalandskou nevěstu, se jmenovala Sigríd. Byla Sigurdovým jediným dítětem a měla po něm dědit.

Brynjólfův syn Bárð se jednoho dne vypravil z domova s lodí, na níž měl třicet mužů. Plavil se na sever na Álost a přišel na Sandnes k Sigurdovi. Oznámil proč přišel a žádal o ruku jeho dcery. Sigurd jeho žádost vyslechl a rád mu Sigrídu zaslíbil. Svatba se měla konat příští rok v Sigurdově domě.

8. O BÁRDOVI BÍLÉM

Král Harald obeslal toho léta všechny vznešené hálogalandské muže a pozval je k sobě na návštěvu. Brynjólf se rozhodl tam jít a Bárða vzal s sebou. Odjeli na podzim na jih do Trándheimu a setkali se s králem. Přijal je s velikým potěšením. Brynjólf přijal z králových rukou správu na svých statcích a král mu přiznal větší privilegia, než měl dříve. Svěřil mu královskou správu na horách, vybírání poplatků od Finů¹⁴ s právem ve Finmarce obchodovat. Potom se Brynjólf vrátil domů na své statky. Bárð zůstal u krále a stal se členem jeho družiny.

Ze všech dvořanů si král nejvíce vážil svých skaldů. Ti měli místo na druhé čelné lavici. Nejdále ode dveří seděl Audun Illskelda.¹⁵ Byl z nich nejstarší a býval skaldem Hálfdana Černého, Haraldova otce. Nejbliže po něm seděl Torbjörn Hornklofi, potom Ölvi Hnúfa a hned vedle něho dostal místo Bárð. Říkalo se mu Bárð Bílý, nebo Bárð Silný. Všichni lidé ho tam měli rádi. Mezi Bárdem a Ölvim vzniklo vřelé přátelství.

Téhož podzimu přišli ke králi Haraldovi Tórólf Kvedúlfson a Eyvind Lambi, syn Berdlu-Káriho, se svými družinami. Přijeli na lodích o dvaceti

¹⁴ Jedná se o Laponce v nejsevernějším Norsku. Poplatek byl vybírán hlavně v kožešinách.

¹⁵ Illskelda znamená Špatný skald, protože se dopustil básnického plagiátu.

místech, na kterých kdysi podnikali kořistné výpravy. Dostali místo v domě pro hosty. Když tam pobýli a zdálo se jim vhodné jít ke králi, šel tam s nimi Berdlu-Kári a Ölvi Hnúfa. Pozdravili krále a Ölvi řekl: „Přivádím k vám, pane, Kveldúlfova syna. Jeho otec loni slíbil, že ho k vám pošle a teď svůj slib splnil, protože si přeje být vaším přítelem. Poslal syna, aby vám sloužil a uvidíte, že v něm najdete schopného družinníka. Všichni si přejeme, abyste přijal Tórólfa se ctí a dal mu u sebe vynikající místo.“

Král vlídně odpověděl, že jejich přání rád splní - „pokud je Tórólf opravdu takovým mužem, jak říkáte.“ Tórólf slíbil králi věrnost a vstoupil do jeho družiny. Berdlu-Kári a jeho syn Eyvind se vrátili na jih s Tórólfovou lodí. Kári se odebral domů na své statky a Eyvind s ním.

Tórólf zůstal u krále a král stanovil, aby seděl mezi Ölvim a Bárdem. Ti tři se brzy velmi spřátelili. Lidem se zdálo, že Tórólf a Bárd jsou si ve všem podobní; oba byli hezcí, urostlí a obratní. Král si je oblíbil a dával jim najevo svou přízeň.

Když uplynula zima a přišlo léto, žádal Bárd krále o dovolení, aby mohl jet domů uzavřít sňatek, který mu byl minulého léta přislíben. Také si vyprosil, aby mohl jet Tórólf s ním, protože na severu žilo mnoho Tórólfových příbuzných a přátel jeho rodiny, se kterými se ještě nikdy nesetkal. Král jim dal své svolení.

Připravili si dobrou loď se silnou posádkou a vydali se na cestu. Když přijeli do Torg, poslali k Sigurdovi posly a vzkázali mu, že Bárd si přeje uzavřít sňatek, který byl minulého léta domluven. Sigurd souhlasil a určil den, kdy mají přijet na Sandnes. Bryjólf a Bárd vyjeli na sever s velkou družinou a vzali s sebou mnoho vynikajících lidí, přátel a příbuzných.

Na Sandnesu se konala svatba a slavná hostina. Tórólf se na ní sešel se svými příbuznými a přáteli. Když hostina skončila, jel Bárd se svou ženou domů. Přes léto zůstal doma a Tórólf s ním. Na podzim se oba odebrali na jih ke králi a pobývali v jeho družině.

Nedlouho potom zemřel Brynjólf. Když se Bárd dověděl, že se uprázdnilo dědictví po otci, prosil o dovolení, aby se směl odebrat domů. Král mu to dovolil, ale než se rozešli, ustanovil Bárda královským správcem, jako býval jeho otec, a přiznal mu všechna práva, která míval Brynjólf. Bárd se odebral domů na své statky a brzy se z něho stal znamenitý předák; Hildirídini synové, jako dříve, zase nic z dědictví nedostali. Bárd měl se svou ženou syna, který se jmenoval Grím. Tórólf

zůstával u krále a těšil se jeho přízni.

9. BITVA U HAFRSFJORDU

Král Harald vyhlásil velikou námořní výpravu a shromažďoval loďstvo. Svolával k sobě branný lid ze všech krajů, které si podrobil. Vyplul z Trándheimu a zamířil k jihu. Doslechl se, že v Agdách, Rogalandu a Hördalandu¹⁶ se proti němu sebraly velké zástupy lidu vedené mnoha předními muži, a mají v úmyslu postavit se mu na odpor.

Harald plul se svými zástupy od severu. Posádku jeho velké válečné lodi tvořili muži z jeho družiny. Na přídi¹⁷ měl bojovat Tórólf Kveldúlfson, Bárd Bílý a synové Berdlu-Káriho, Ölvi a Eyvind. Dvanáct králových berserků stálo u zábradlí hned za nimi.

K setkání došlo na jihu Rogalandu v Hafrsfjordu. Tam se strhla největší bitva, jakou kdy král Harald svedl a z obou stran padlo mnoho lidí. Král plul se svou lodí daleko dopředu a vedl ji do nejhustší seče. Dopadlo to tak, že král zvítězil. V bitvě padl Tóri Dlouhobradý, agdský král. Kjötvi Bohatý utekl se všemi, kteří se ještě mohli pohybovat. Ostatní se králi po bitvě poddali.

Po bitvě se ukázalo, že padlo mnoho králových lidí a ještě více jich bylo zraněných. Z těch, kteří bojovali na přídi královské lodi, nezůstal bez zranění nikdo, kromě berserků, kterých se rány nechytaly. Tórólf utrpěl těžká zranění a jeho druh Bárd také. Král tedy poručil obvázat rány svých lidí, děkoval mužům za statečné počínání a rozdával jim dary. Chválil ty, kteří se mu toho zdáli hodni a slíbil, že rozmnoží jejich čest; z některých mužů, kteří dobře bojovali na předních, udělal velitele lodí. Mrtvé, jak bylo zvykem, dal s poctami pochovat. Byla to poslední bitva, kterou král vybojoval. Po ní už se mu nikdo nepostavil na odpor, takže se stal pánem celé země.

Raněný Tórólf ležel vedle Bárda. Tórólfovy rány se začaly hojit, ale Bárdovy se zhoršily k smrti. Dal k sobě zavolat krále a řekl mu: „Jestli mám umřít, chci vás poprosit, abych směl učinit pořizení o svém dědictví.“ A když král přivolil, pokračoval: „Přeji si, aby celé dědictví obdržel můj přítel a příbuzný Tórólf; jemu chci dát také svou ženu a svěřit syna na vychování, neboť mu věřím víc, než komukoli jinému.“ S královým dovolením pak toto ustanovení potvrdil, jak to přikazovaly zákony. Krátce

---

¹⁶ Kraje na západním pobřeží jižního Norska. Hafrsfjord (Kozlí fjord) leží v blízkosti dnešního města Stavangeru.

¹⁷ Předě lodí byly při boji exponovaným místem a byly osazeny vždy nejlepšími bojovníky

nato umřel a byl s úctou pochován. Jeho smrti všichni litovali

Tórólf se ze svých ran uzdravil. Zůstal přes léto s králem a získal si znamenitou pověst. Na podzim se král Harald se svou družinou ubíral na sever do Trándheimu. Tehdy ho Tórólf požádal o dovolení k jízdě do Hálogalandu, aby se tam ujal dědictví po Bárdovi. Král mu to dovolil a dal mu s sebou znamení, že má dostat všechno, co mu Bárd daroval; dodal k tomu, že dar byl učiněn podle královy vůle. Ustanovil Tórólfa správcem kraje a obdařil ho všemi privilegii, která měl předtím Bárd; svěřil mu také jízdu k Finům se stejnými podmínkami. Daroval Tórólfovi dobrou válečnou loď se vším zaopatřením a dal ho vypravit co nejlépe.

Rozloučil se s Tórólfem velmi vřele a ten se vypravil na cestu. Když přijel na sever do Torg, srdečně ho tam přivítali. Oznamoval jim Bárdovu smrt a také to, že Bárd mu daroval všechnen svůj majetek a svěřil do jeho péče svou ženu a syna. Potom předložil královo znamení. Když Sigríd uslyšela tyto noviny, zdálo se jí, že smrtí svého muže mnoho ztratila. Tórólfa však od dřívějšíka dobře znála a pokládala ho za vynikajícího muže. Poradila se se svými přáteli a uznala, že sňatek s Tórólfem by byl výhodný a že by bylo dobré splnit královo přání. Zaslíbila se Tórólfovi, pokud s tím bude souhlasit její otec. Pak se Tórólf ujal majetku na Torgách a rovněž královské správy.

10. TÓRÓLF SE OŽENIL

Po čase se vypravil z domova na sever. Měl válečnou loď se šedesáti muži a plavil se podél pobřeží k Álostu. Jednoho dne večer dorazili k ostrovu a vpluli se svou lodí do přístavu. Když rozbili stany a uchystali všechno na noc, odebral se Tórólf s dvaceti muži vzhůru do dvorce. Sigurd jej přátelsky přivítal a pozval ho, aby tam zůstal, neboť ho z dřívějšíka dobře znal. Tórólf a jeho lidé vešli do světnice a přijali pohoštění. Sigurd si sedl k Tórólfovi, dal se s ním do řeči a chtěl vědět, co je nového. Tórólf vyprávěl o bitvě, ke které došlo v létě v jižních končinách země. Mnoho lidí, kteří padli, Sigurd dobře znal. Tórólf mu vprávěl, jak jeho zeť Bárd statečně bojoval a pak umřel od ran, které utržil. Shodli se na tom, že je takového muže veliká škoda. Pak řekl Tórólf Sigurdovi, co si Bárd před smrtí přál, vyřídil králův vzkaz, aby se všechno dodrželo a ukázal jeho znamení. Potom Sigurda požádal o ruku jeho dcery Sigríd. Sigurd se nijak nezdráhal a pravil, že jsou pro to mnohé důvody: především že to byla Bárdova vůle, pak že král tomu dal svůj souhlas a nakonec i to, že Tórólfa

zná a má za to, že se jeho dcera dobře vdá. Bez okolků k tomu manželství přivolil. Uskutečnily se tedy zasnuby a byl ustanoven den svatby na podzim na Torgách.

Tórólf se svými druhy se vrátil domů na svůj statek. Na podzim přichystal velkou hostinu a sezval množství hostů. Bylo tam mnoho jeho významných přátel. Také Sigurd se vypravil s mnoha urozenými lidmi na velké válečné lodi. Hostina byla velkolepá. Bylo zjevné, že Tórólf je štedrý a velkorysý muž. Měl kolem sebe velikou družinu a na její náklady bylo potřeba velkých zásob. Ale tehdy byl dobrý rok a opatřit si všeho dostatek nebylo těžké

Nedlouho potom Sigurd zemřel a Tórólf po něm převzal na Sandnesu do správy celé dědictví. Jeho moc tím nebyvale vzrostla. Hildridini synové tehdy přijeli k Tórólfovi a přednesli své nároky, na majetek po svém otci Björgólfovi. Tórólf je ale odbyl: „Vím, že Brynjólf a Bárda byli čestní lidé a jistě by vám dali podíl z Björgolfova dědictví, kdyby věděli, že na něj máte právo. Byl jsem při tom, když jste přišli se svými požadavky na Bárda a slyšel jsem, co o nich soudí. Nezdálo se mu, že byste byli v právu, protože vás nazval levobočky." Hárek řekl, že si mohou opatřit svědectví o matčině řádném sňatku. „Pravda je, že jsme o tom zpočátku se svým bratrem Brynjólffem nevyjednávali, ale od Bárda jsme v každém případě očekávali slušnou náhradu. Ostatně, naše styky s ním nebyly dlouhé. Teď se ale dědictví dostalo do rukou lidem, kteří s námi nejsou příbuzní a nemůžeme tedy dál ke své ztrátě mlčet. Když ovšem nechceš slyšet svědectví, že jsme lidé řádně narození, dopadne to asi jako předtím a zase se žádné spravedlnosti nedočkáme." Tórólf zůstal neoblomný: „Bylo mi řečeno, že vaši matku odvedli z domu násilím a proto myslím, že nemáte na dědictví nárok." Potom s nimi přestal o té věci jednat.

11. JÍZDA DO FINMARKY

Tórólf se vypravil v zimě na hory se zástupem více než devadesáti mužů. Bývalo zvykem, že královští správci mívali jen třicet mužů a někdy i méně. Vezl s sebou mnoho zboží. Uložil Finům, aby se shromáždili, přijal od nich poplatek a obchodoval s nimi. Všechno jednání probíhalo vesměs pokojně a přátelsky, ale někdy bylo nutné trochu pohrozit.

Tórólf projížděl krajem a když přijel do východních hor, dozvěděl se že od východu přišli Kylfingové, kteří obchodují s Finy a někdy také loupí. Pověřil Finy, aby vyzvídali, kudy se Kylfingové ubírají a jel je se svými

lidmi vyhledat. Na jednom dvorci zastihli třicet mužů. Všechny pobili, takže ani jeden neunikl. Jinde jich zastihli pohromadě ještě patnact a pak dvacet. Celkem pobili asi sto lidí, pobrali mnoho zboží a na jaře se vrátili zpět.

Tórólf se odebral na svůj statek na Sandnesu a strávil tam celé jaro. Dal vystavět velikou válečnou loď s dračí hlavou a dokonale ji vystrojil. Z celého Hálogalandu shromazďoval usilovně všechny potřebné zásoby. Poslal lidi, aby mu lovíli sledě a jiné zase na lov tresek. Užíval také míst, kde se shromazďovali tuleni a nalézala se vejce. Všechno dával přivážet na svůj statek.

Nemíval doma nikdy méně svobodných mužů než sto. Byl štědrý a nešetřil dary, takže si získal přátelství všech vynikajících mužů, kteří žili v jeho blízkosti. Rozmyslně pečoval o svůj majetek, zbraně a výstroj svých lodí. Stal se z něho velmi mocný předák.

12. HOSTINA NA TORGÁCH

Král Harald cestoval se svým dvorem po Hálogalandu. Všude mu nachystali hostiny na uvítanou, některé na jeho statcích, jiné uspořádali královští správci a mocní zemané. Také Tórólf k sobě krále pozval a chystal se ho skvěle pohostit. Pozval velké množství lidí a dal si záležet na jejich výběru. Královu družinu tvořilo téměř tři sta mužů a Tórólf měl u sebe mužů pět set. Dal připravit velikou stodolu, nechal tam postavit lavice a tam se pilo, protože žádná síň nebyla dost velká, aby se tam všechno to množství lidí vešlo. Na stěnách stavení visely kolem dokola štíty. Král usedl na vysoké křeslo.¹⁸ A když byla obsazena všechna místa směrem dovnitř i ke vchodu, rozhlédl se a tvář mu zrudla. Neříkal nic, ale bylo vidět, že je rozladěný.

Hostina byla znamenitá a všechno při ní bylo co nejlepší, ale král zůstával zachmuřený. Pobyl tam tři noci, jak bylo obvyklé. Toho dne, kdy měl odjet, šel Tórólf k němu a žádal ho, aby s ním šel dolů na břeh. Tam stál u břehu drakar,¹⁹ se stany a vším vystrojením. Tórólf poprosil krále, aby tu loď od něho přijal jako dar. Řekl, že pozval takové množství lidí, protože měl v úmyslu prokázat králi čest, ne proto aby s ním snad soupeřil. Král vyslechl jeho slova a vrátila se mu dobrá nálada. Také mnozí lidé z jeho okolí Tórólfa chválili, že bohatou hostinou a skvělým darem králi

¹⁸ Stálo uprostřed podélné stěny síně na zvýšeném pódiu.

¹⁹ Válečná loď s dračí hlavou na přídi.

prokázal velkou úctu a oddanost a jistě mu bude vždycky dobře sloužit. Rozloučení bylo přátelské. Král cestoval na sever Hálogalandu a jak mijelo léto, vracel se zase na jih. Zastavoval se na různých místech a nechal se hostit.

13. O SYNECH HILDIRÍDINÝCH

Bratři Hárek a Hrörek přišli ke králi a pozvali ho k sobě na třídení hostinu. Král přijal jejich pozvání a ustanovil čas příchodu. A když nadešel určený den, přijel se svým průvodem do Lekky. Ostatních hostů nebylo mnoho, ale hostina byla připravena velmi dobře a král byl v dobrém rozmaru. Hárek si s ním sjednal rozmluvu a stočil hovor na jeho předchozí jízdy. Král mínil, že byl všude dobře přijat, u každého podle jeho možností. „V tom byl asi velký rozdíl“ řekl Hárek „v Torgách prý bylo hostí nejvíce.“ Král řekl, že ano. Hárek na to: „To se dalo čekat, protože takové přípravy na hostinu tu ještě nebyly. Měl jste, pane, velké štěstí, že jste odtamtud vyvázl ve zdraví. Byl jste zřejmě velmi opatrný. Jistě jste hned vytušil špatný úmysl, když jste spatřil, kolik lidí se tam sešlo. Bylo mi řečeno, že jste nechával všechny své muže vyzbrojené a měl jste ve dne v noci bezpečnou stráž.“

Král na něho pohlédl a zeptal se: „Proč říkáš takové věci, Háreku, slyšel jsi snad o něčem?“ Hárek řekl: „Dovolíte pane, abych směl mluvit, jak se mi líbí?“ „Mluv,“ řekl král. „Mám za to, že kdybyste slyšel každé slovo, co lidé říkají mezi sebou, jak všechny utiskujete, že by se vám to nelíbilo. A musím říci zcela podle pravdy, že aby se proti vám postavili, neschází jim nic jiného, než smělost a vůdce. Takový člověk jako Tórólf, se zdá být nade všechny. Nechybí mu ani síla, ani rozhodnost. Má také kolem sebe družinu jako král. Je velmi bohatý, i kdyby měl jenom to, co mu patří, ale on si přisvojuje i majetek cizí. Vy jste mu také dopřál svou přízeň a nechybělo mnoho, aby se vám za to špatně odměnil. Musím vám povědět, co se proslýchá: když bylo zřejmé, že jedete na sever s pouhými třemi sty lidmi, smluvili se někteří, že shromáždí v Torgách ozbrojence a vás i s vaším doprovodem zabijí. Tórólf byl vůdcem toho spiknutí, protože mu bylo nabídnuto, aby se stal králem v Hále a Naumdal. Vypravil se po všech fjordech a ostrovech a shromáždil všechny lidi a zbraně, které mohl dostat. Není žádným tajemstvím, že to bylo namířeno proti vám, pane.

Pak se stalo, že když vás viděli připlouvat, přepadl ty ničemy strach a rozhodli se, že to udělají jinak. Tvářili se přívětivě a pozvali vás na

hostinu. Chtěli počkat až se opijete a budete spát a pak vás hodlali napadnout ohněm a zbraněmi. Jak jsem slyšel, uspořádali hostinu ve stodole, protože Tórólf nechtěl spálit svou novou hodovní síň. Všechna stavení byla plná zbraní a válečného oblečení a to je důkaz, že se opravdu něco chystalo. Když viděli, že jste opatrný a nepodaří se jim vás obelstít, svých úkladů prozatím zanechali. Teď mají ještě nahnáno, ale co kdyby to zkusili příště?

Radil bych vám pane, abyste vzal Tórólfa raději k sobě. Ať slouží ve vaší družině, nosí váš prapor a bojuje na přídi vaší lodi; k tomu se hodí jako nikdo jiný. Nebo ho nechte dál vykonávat úřad královského správce, ale dejte mu úřed na jihu ve Fjordech, odkud pochází. Budete na něho moci dohlížet, aby se přesprávil nezmohl. A tady v Hálogalandu odevzdejte správu lidem, kteří umějí zachovávat míru, jsou odtud rodilí a jejich příbuzní to zde dříve spravovali. My oba bratři se nabízíme ke všemu, co od nás budete potřebovat. Náš otec tady dlouho držel královskou správu a dobře se v jeho rukou dařila. Ve zdejších kraji je třeba ustanovit lidi ke správě pečlivě, protože sám sem budete moci přicházet jen zřídka. Kraj není bohatý, abyste ho mohl navštěvovat s celým svým průvodem, a s malou družinou sem asi jezdit nebudete, protože lidé jsou tu nespolehliví."

Krále se při té řeči zmocnil hněv, ale jak bylo jeho zvykem, když slyšel něco důležitého, nedal na sobě nic znát. Otázal se, jestli je Tórólf doma v Torgách. Hárek řekl, že určitě ne. „Tórólf má tolik rozumu, aby se teď před vaší družinou neukazoval, protože si jistě domyslel, že se před vámi nic neutají. Jakmile uslyšel, že přicházíte, odejel na sever na Álost."

Král se zmínil o těchto podezřenech jen před několika málo lidmi, ale bylo na něm vidět, že jim přikládá nemalou váhu. Když odjížděl, Hildridini synové jej vyprovodili s poctami a dary a on je ujistil svou přízní. Bratři si vymýšleli všelijaká řízení v Naumdalu a jezdili tak, aby se s králem mohli občas setkat. Ten jejich řečem ochotně naslouchal.

14. TORGILS GJALLANDI

Ze všech mužů, které měl Tórólf v družině, si nejvíce vážil Torgilse Gjallandiho. Torgils s ním jezdíval na výpravy, byl jeho praporečnickem a bojoval mezi posádkou na přídi. Byl také u Hafrsfjordu ve vojsku krále Haralda a řídil Tórólfovou loď. Byl to člověk neobyčejně statečný a bít se uměl jako málokdo. Král ho po bitvě obdaroval a slíbil mu své přátelství.

Torgils spravoval hospodářství v Torgách, když nebyl Tórólf doma, a pobýval tam také tentokrát. Tórólf mu před odjezdem připravil všechny poplatek, který přivezl z hor od Finů a přikázal mu, aby jej odevzdal králi, až bude projíždět zdejším krajem Torgils přichystal velikou a dobrou nákladní loď s posádkou asi dvaceti mužů a poplatek na ni naložil. Potom se plavil za králem a našel ho v Naumdal. Když pak přišel před krále, vyřídil pozdravení od Tórólfa a oznámil, že mu přiváží finský poplatek. Král na něho pohlédl, ale neodpověděl. Dalo se poznat, že se hněvá. Torgils tedy odešel a zamýšlel počkat na vhodnější příležitost. Zašel k Ölvimu, pověděl mu, co se přihodilo a tázal se ho, zda neví, co to znamená. „Nevím,“ řekl Ölvi, „ale pozoroval jsem, že král umlkne pokaždé, když padne zmínka o Tórólfovi. Trvá to už od té doby, co jsme byli na Lekce a já si myslím, že za tím jsou nějaké pomluvy. Hildirídini synové se nijak netají tím, že Tórólfa nenávidí a jsou teď králi neustále v patách. Dovedu si představit, jaké lži mu o něm asi vykládají. Zkusím krále znovu přimět k tomu, aby tě přijal.“

Potom šel Ölvi ke králi a řekl: „Přišel sem Torgils Gjallandi, váš přítel, s poplatkem z Finmarky. Přivezl ho mnohem více než bývalo dříve a kožešiny mnohem lepší. Rád by se odtud brzy vypravil. Buďte tak hodný, pane, a jděte se podívat, protože tak pěkné veverčí kožešiny jste ještě neviděl.“ Král neodpověděl, ale přece zašel tam, kde loď kotvila. Torgils hned vybalil kožešiny a ukázal je králi. A když král uviděl, že to je pravda a že poplatek je mnohem hojnější a lepší než býval dříve, vyjasnil trochu tvář, takže Torgils s ním mohl promluvit. Odevzdal králi několik bobřích kožešin, které mu Tórólf poslal a ještě jiné vzácné věci získané na horách. Král byl potěšen a začal se vyptávat, jak probíhala jejich jízda. Torgils všechno podrobně vyprávěl.

„Tórólf je neobyčejně schopný člověk,“ řekl král zamyšleně, „a je velká škoda, že zapomíná na věrnost. Slyšel jsem, že se přidává k těm, co usilují mé bezživotí.“ Lidé, kteří stáli kolem, začali Tórólfa hájit a shodně prohlašovali, že jestliže bylo králi řečeno něco takového, je to jen pomluva zlých lidí. Nakonec král uznal, že by mohli mít pravdu. S Torgilsem vlídně pohovořil a rozloučil se s ním dost přátelsky. Když po návratu Torgils vyprávěl Tórólfovi, jak dopadla jeho jízda, řekl mu i o neblahém králově podezření.

15. DRUHÁ JÍZDA DO FINMARKY

V zimě jel Tórólf opět do Finmarky a měl sebou téměř sto lidí. Jezdil zase jako předešlou zimu, obchodoval s Finy a projel celý kraj. Dostal se daleko na východ a tam k němu přišli Kvenové s poselstvím od kvenlandského krále Faravida. Vypravovali, že jejich zemi plní Kirjalové. Král se dověděl o Tórólfových jízdách a požádal ho, aby mu proti nájezdníkům poskytl pomoc. Zároveň vzkázal, že dostane z kořisti stejný díl jako král a každý z jeho mužů tolik, co tři Kvenové. Bylo u nich zvykem, že král se svou družinou dostával z kořisti třetinu a k tomu všechny sobolí, kuní i bobří kožešiny.

Tórólf to oznámil své družině a vybídl je, aby se rozhodli, zda mají výpravu podniknout. Většina byla toho mínění, že když jde o takovou kořist, měli by to zkusit, a tak se rozhodli vyjet s posly na východ.

Finmarka je velice rozlehlá. Na západě a na severu ji obklopuje moře a z něho vybíhají velké fjordy. Na jihu leží Norsko. Finmarka sahá v hornatých částech země tak daleko na jih, jako Hálogaland. Na východ od Naumdalů leží Jamtaland a Helsingjaland a ještě dále Kvenland a Kirjaland.²⁰ Finmarka leží nad všemi těmito zeměmi. Je v ní mnoho velkých jezer a kolem nich jsou rozsáhlé lesy. V údolích a při jezerech se nacházejí četné osady. Po celé délce Finmarky se táhnou vysoké hory, kterým se říká Kjöly.

Když Tórólf přijel na východ do Kvenlandu a sešel se s králem Faravidem, přichystali se k jízdě. Král měl tři sta mužů a Norové sto. Jeli Finmarkou až do míst, kde žili na horách loupežní Kirjalové. Když Kirjalové viděli, že přitáhli nepřátelé, sebrali se a vytáhli proti nim; očekávali, že budou vítězit stejně snadno jako dřív. Strhla se divoká bitva. Norové se bili velmi odvážně a měli štíty spolehlivější, než Kvenové. Bojovníci Kirjalů byli poraženi; mnoho jich padlo a ostatní utekli. Král Faravid a Tórólf se zmocnili obrovské kořisti a vrátili se do Kvenlandu. Tórólf se potom v přátelství rozešel s králem Faravidem a jel se svou družinou do Finmarky. Sestoupil s hor dolů ve Vefsniru a odebral se na svůj statek na Sandnesu, kde nějaký čas setrval. Na jaře se vrátil domu do Torg.

Když tam přijel, dověděl se, že synové Hildiridini navštívili v zimě krále Haralda v Trándheimu a že ho asi nepřestali pomlouvat. Když Tórólf uslyšel z čeho je viněn, prohlásil: „Doufám, že král takovým lžím nebude

²⁰ První dva kraje leží ve Švédsku východně od Trondheimu, druhé dva ve Finsku.

věřit. Není žádný důvod, abych se mu zpronevěřil, protože mi prokázal mnoho dobrého a nic zlého. Nevím, proč bych mu měl škodit, i kdybych měl příležitost. Raději bych byl jeho rabem, než se stát králem. On je jediný v této zemi, komu chci sloužit."

16. HÁREKOVY POMLUVY

Synové Hildirídini zůstali tu zimu u krále Haralda a měli s sebou své domácí lidi a sousedy. Oba bratři často s králem rozmlouvali a stále stejným způsobem se vraceli k Tórólfově záležitosti. Hárek se zeptal: „Tušil jste, pane, že Tórólf vám nedává z finského poplatku ani zdaleka všechno? Mnohem větší díl si nechává pro sebe. Poslal vám darem tři bobří kožešiny, ale já vím bezpečně, že dalších třicet kožešin si ponechal, a není pochyb, že s penězi a ostatním zbožím to bylo stejné. Uvidíte, králi, že odevzdáte-li správu poplatků nám, že dostanete všeho víc." A to, co říkali, potvrzovali jejich druhové svým svědectvím, takže král těm pomluvám věřil.

17. TÓRÓLFOVA OBHAJOBA

Tórólf se v létě vypravil na jih do Trándheimu ke králi a vezl sebou všechen poplatek a mnoho jiného zboží. Měl devadesát skvěle oblečených a ozbrojených mužů. Když přišli ke dvoru, byli uvedeni do světnice pro hosty a dobře pohoštěni. Za Tórólfem zašel do světnice jeho přítel Ölvi. Pověděl mu, jak je stále pomlouván a že král takové věci poslouchá. Tórólf Ölviho požádal, aby s králem o té věci promluvil - „protože když chce král raději věřit pomluvám špatných lidí, než věrnosti, kterou jsem mu osvědčoval, nevím, jak bych se před ním dokázal obhájit." Druhý den přišel Ölvi k Tórólfovi a povídal, že o jeho záležitosti s králem mluvil. „Nevím ale o nic lépe, co proti tobě má," řekl. „Budu k němu muset jít sám," rozhodl se Tórólf.

Přišel ke králi, když právě seděl za stolem u jídla, a pozdravil ho. Král přijal jeho pozdrav a poručil, aby mu přinesli pití. Tórólf oznámil, že přivezl finský poplatek a chce jej králi ukázat a předat. „Přivezl jsem z Finmarky mnoho věcí, které vám chci dát na památku. Udělal jsem všechno, abyste byl spokojen a věřím, že mi zachováte svou přízeň."

„Tvoje dary jsou dobré, Tórólfe, však mi také máš být za co vděčný. Jenže o tvých službách jsem zaslechl mnoho podivného," řekl král.

„Lidé, kteří vám o mně namlouvají zlé věci, nemluví pravdu a je

zřejmé, že ke mně chovají nepřátelství. Ale pokud budou mít co dělat se mnou samotným, dostanou, co si zaslouží." Po těch slovech Tórólf odešel.

Druhého dne předával poplatek a král byl při tom. Když bylo všechno odevzdáno, předložil ještě několik bobřích a sobolích kožešin a řekl, že je chce králi darovat. Lidé, kteří stáli kolem mínili, že je to pěkný dar a že je slušné odplatit za to přátelstvím. Král odsekl, že Tórólf už si za to odměnu vybral.

„Pane, snažil jsem se sloužit vám co nejlépe," řekl Tórólf. „Jestli se vám to nelíbí, nemohu si pomoci. Viděl jste, jak si si počínám, když jsem byl ve vaší družině, a zdá se mi divné, že mě teď máte za jiného člověka, než jaký jsem byl dříve." Král mu na to odpověděl: „Když jsi byl s námi, Tórólfe, bylo tvé chování příkladné. Proto si myslím, že by ses měl do mé družiny vrátit. Vezmi můj prapor a buď náčelníkem ostatních. Když tě budu mít stále na očích, tak si tě pohlídám a žádné pomluvy už ti neublíží."

Tórólf chvíli mlčel. Pak pohlédl na obě strany, kde stáli jeho lidé a řekl: „Přišlo by mi zatěžko opustit svou družinu. Prokazujte mi, pane, důstojnosti a úděly podle své vůle, ale své druhy neopustím, dokud budu mít z čeho je zaopatřovat, i když budu odkázán jen na svoje prostředky. Rád bych vám předložil svědectví urozených a důvěryhodných lidí, kteří mě znají, že jsem vám vždy sloužil věrně a oddaně. Přijed'te ke mně na hostinu a vyslechněte si jejich slova."

Král hněvivě odpověděl, že od něho pohoštění už nikdy nepřijme. Tórólf tedy odešel a chystal se na cestu domů. A když odjel, odejmul mu král správu Hálogalandu a vybírání poplatků od Finů. Vzal do svého vlastnictví hospodářství v Torgách a všechny statky, které míval Brynjólf. Všecko to odevzdal do správy synům Hildirídiným. Poslal lidi s průkazy k Tórólfovi, aby mu oznámili královo rozhodnutí. Tórólf naložil všechn movitý majetek, který se dal pobrat, na loď a odplul se všemi svými lidmi, svobodnými i otroky, na svůj statek na Sandnes. Stále měl kolem sebe velkou družinu a vedl skvělý dům jako dříve.

18. DALŠÍ POMLUVY

Synové Hidirídini se ujali správy na Hálogalandu. Protože to byla králova vůle, nikdo se tomu nevzpíral. Ale mnoha lidem, hlavně Tórólfovým přátelům a příbuzným, byla tato změna velice proti mysli. Noví správci vyjeli začátkem zimy na hory a měli sebou třicet mužů. Finům se zdála důstojnost těchto úředníků mnohem menší, než když jezdil vybírat

Tórólf, a s odevzdáváním poplatků se příliš nenamáhal.

Téže zimy vyjel na hory i Tórólf se stovkou lidí. Jel hned na východ do Kvenlandu ke králi Faravidovi. Radili se spolu a domluvili se, že udělají nájezd na hory jako minulou zimu. Se čtyřmi sty muži vyjeli do Kirjalandu. Vtrhli do obydlených krajů a všude, kde měli početní převahu, plenili a zabírali zboží. Když zima končila, vrátili se nazpět do marky.

Na jaře odjel Tórólf domů na svůj statek. V tom čase zaměstnával některé své lidi lovem tresek na Vagách, jiné lovem sledů a tak opatroval do svého hospodářství zásoby. Měl také velikou loď, určenou k mořským plavbám. Byla skvěle vystrojená, krásně pomalovaná a měla barevnou plachtu s modrými a červenými pruhy. Tu loď dal Tórólf vypravit a určil ze své čeledi ty, kteří se na ní měli plavit. Dal ji naložit treskami a kůžemi z hranostaje. Přidal také hojnost veverčích kožek a mnoho věcí, které získal při jízdě do hor. Loď svěřil Torgilsovi Gjallandimu a poslal ho na západ do Anglie, aby nakoupil sukno a jiné potřebné zásoby. Pluli na jih podél pobřeží a potom na širé moře, až dosáhli Anglie. Podařil se jim dobrý obchod; naložili loď pšenicí, medem, vínem a suknem a na podzim zamířili s dobrým větrem nazpátek do Hördalandu.

V té době přijeli ke králi synové Hildirídini a přivezli mu poplatek. Když jej odevzdávali, byl král při tom a díval se. „To je všechno, co jste ve Finmarce vybrali?“ Odpověděli, že je to tak. „Je toho dost málo,“ zdálo se králi „a chybí tu takové vzácnější věci, jaké přivážel Tórólf, a to jste říkali, že zastával úřad špatně.“ Ale Hárek si věděl rady: „To je proto, pane, že nám Tórólf vybírání poplatku kazí. Měli jsme s sebou v marce třicet lidí, jak bývalo zvykem královských úředníků. Potom tam přijel Tórólf se sto lidmi. Slyšeli jsme, že chce připravit o život nás i všechny, co byli s námi, protože nám dává za vinu, že jste nám odevzdal správu, na kterou si dělal nárok. Viděli jsme, že pro nás bude lépe se mu vyhnout, a z toho důvodu jsme se neodvážili vyjet z obydleného kraje dále do hor. Zato Tórólf jezdil po celé marce a obchodoval. Finové mu platili poplatek a on se jim zavázal, že královští úředníci do marky nepřijdou. Zamýšlí se možná prohlásit králem nad Finmarkou i Hálogalandem, a je s podivem, že mu to u vás tak prochází.

Dají se sebrat pravdivé důkazy, jaký majetek v marce Tórólf pobral, protože největší hálogalandská loď byla letos vypravena ze Sandnesu a všechen její náklad je Tórólfovým majetkem. Myslím, že byla téměř plná veverčí kožešiny a že by se tam našlo víc sobolích a bobřích kožek, než

kolik vám kdy Tórólf odevzdal. Loď vedl Torgils Gjallandi a zdá se, že plul na západ do Anglie. Jestli se chcete dovědět o tom všem víc, měl byste chytit Torgilse, až pojedete zpátky na východ. Myslím, že na žádné lodi nebylo za našich dnů větší bohatství a mám za to, pane, že vám z ní náleží každý halíř." Hárekovi druzi dosvědčovali, že je pravda všechno, co říká. A nebyl nikdo, kdo by to zpochybnil.

19. O DVOU BRATRĚCH

V družině krále Haralda byli dva bratři a jmenovali se Sigtrygg Rychlý a Hallvard Prudký. Pocházeli z Víku. Po matce byli z Vestfoldu²¹ a počítali se mezi královy příbuzné. Jejich nebožtík otec měl příbuzenstvo po obou stranách Gautelfu.²² Hospodařil na Hisingu a byl velice bohatý. Dědictví po něm se ujali jeho čtyři synové. Mladší z nich, Tórd a Torgeir, zůstali doma a hospodařili. Sigtrygg a Hallvard se stali královými posly v zemi i za hranicemi. Podnikli mnoho nebezpečných jízd na vojenských výpravách, buď aby pobili královy odpůrce, nebo zabrali jejich majetky. Měli kolem sebe velkou družinu. Mezi lidmi nebyli oblíbeni, ale král si jich vážil. Předčili ostatní v chůzi i běhu na lyžích a také v plavbě na lodích byli rychlejší než jiní. Oba byli také velmi odvážní a obezřelí. V té době trávili čas u krále.

Na podzim jel král na hostinu do Hördalandu. Jednoho dne k sobě zavolal Sigtrygga a Hallvarda a dal jim za úkol dávat pozor na loď, na níž se plavil Torgils Gjallandi - „a byl s ní v létě na západě v Anglii. Přivezte mi tu loď a všechno, co je na ní. Lidi pustěte; když nebudou loď bránit, ať si jdou v pokoji.".

Oba bratři ochotně souhlasili a vzali si každý po válečné lodi. Potom se vypravili hledat Torgilse. Dozvěděli se, že už připlul ze západu a podél pobřeží míří na sever. Vypluli tedy za ním a dostihli ho ve Furusundu. Poznali loď a přirazili k ní z mořské strany. Někteří pak vystoupili na zem a dostali se na loď po můstku. Torgils a jeho lidé se nenadáli žádného nebezpečí a neměli se na pozoru. Nevšimli si ničeho, až když byl na lodi zástup ozbrojených lidí. Byli přepadeni, vyvedeni beze zbraní na břeh a nezůstalo jim nic než to, co měli na sobě. Hallvardovi lidé sestrčili můstek, přesekli lano a stáhli loď na moře; potom se obrátili a pluli na jih. Když dojeli ke králi, odevzdali mu loď a všechno co na ní bylo. A když byl

---

²¹ Kraj na západ od Oslo

²² Gautelf (též Elf), nyní Götaelf v dnešním Švédsku.

náklad z lodi vyneseno, viděl král, že je to velké bohatství a že Hárek měl pravdu.

Torgils a jeho lidé si opatřili veslice a dopravili se na Kveldúlfův statek. Tam vypověděli, co se na jejich plavbě přihodilo. Kveldúlf si posteskl, že se jeho zlé předtuchy naplňují – „a nepokládal bych za příliš velkou ztrátu, že Tóroľf přišel o majetek, jen kdyby už se nestalo nic horšího. Trápí mě, stejně jako dřív, že je tak zaslepený a nevidí, jak málo může svést proti králově moci" - a uložil Torgilsovi, aby vyřídil Tóroľfovi jeho radu odejít ze země. „Bylo by možná lépe, kdyby se dal do služeb krále anglického, dánského nebo švédského." Potom připravil Torgilsovi veslici se vším příslušenstvím, se stany, potravou a vším, co potřebovali na cestu.

Pak vypluli a nezastavili se dříve, než přijeli na sever k Tóroľfovi a tam mu pověděli, co se přihodilo. Zdálo se, že Tóroľf si z utrpené škody nic nedělá; řekl, že z toho snad nezchudne a žertoval, že jsou s králem spolupodílníky na jedné lodi. Potom nakoupil zásobu mouky, sladu a jiných věcí, které potřeboval k výživě svých lidí. Litoval jen, že jeho čeled' nebude oblečena tak pěkně, jak by si přál. Prodal některé pozemky, jiné zastavil a vedl stejně nákladnou domácnost jako předtím. Neměl u sebe o nic méně lidí než v minulých zimách, spíše jich měl o něco více. Také co se týče hostin a zvaní přátel si počínal štědřeji než dříve. Celou tu zimu zůstával doma.

20. NA VÝPRAVĚ

Když přišlo jaro a roztál led, rozhodl se spustit na vodu svou velkou válečnou loď. Dal ji vystrojit a osadit skvěle vyzbrojenou posádkou o více než sto mužích. Když dostali příznivý vítr, pluli na jih podél pobřeží a poté, co minuli ostrov Byrdu, stočili se na volné moře tak, aby byli před pobřežím kryti ostrovy. Tak se plavili stále k jihu a neměli žádné zprávy ze země, dokud nepřipluli do Víku. Tam se dozvěděli, že král Harald je ve Víku a zamýšlí jet v létě do Horních krajů. Dbali na to, aby se o jejich plavbě nikdo nic nedověděl. Chytili dobrý vítr a zamířili nejprve do Dánska a odtud do východních krajin. Přes léto tam loupili, ale kořisti nebylo mnoho. Na podzim pluli zpátky právě v ten čas, co se rozjížděly lodi z Eyrarsundu.²³ Byly to převážně lodi z Norska. Tóroľf je nechal plout před sebou a dbal, aby se neprozradil.

23 Eyrarsund - Öresund, úžina mezi dánským ostrovem Själändem a Švédskem

Jednoho dne připluli do Mostrarsundu. V přístavu stála velká obchodní loď, které velel Tóri Truma. Byl to čeledín krále Haralda a spravoval jeho velký statek na Trumě. Král tam, když byl ve Víku, často pobýval. Statek potřeboval velké zásoby a proto plul Tóri do Eyrarsundu nakoupit slad, pšenici a med a vynaložil na to mnoho králova stříbra. Tórólf přirazil k lodi a vyzval Tóriho, aby se bránil, ale ten, protože neměl dostatek lidí, se vzdal.

Tórólf zabral loď s veškerým nákladem a Tóriho vysadil na ostrov. Potom plul s oběma loďmi na sever podél pobřeží až k ústí Elfu, kde zastavil a vyčkával. Když se setmělo, veslovali na válečné lodi vzhůru po řece k dvorci, který náležel Hallvardovi a Sigtryggovi. Přišli tam před svítáním a obklíčili dvorec. Pak vydali válečný pokřik. Ti, co byli uvnitř, se probudili a běželi pro své zbraně, jenom Torgeir se dal na útěk. Kolem dvorce byl vysoký plot z kůlů. Torgeir běžel k plotu a přehoupl se přes něj. Torgils Gjallandi stál poblíž, švihl mečem a ruku, která ještě držela kůl, mu utál. Potom utekl Torgeir do lesa. Jeho bratr Tórd byl zabit a ním více než dvacet mužů. Tórólfovi lidé pobrali všechno zboží, dvorec spálili a vrátili se po řece zpátky na moře.

Měli dobrý vítr a plavili se na sever do Víku. Tady zase narazili na velkou kupeckou loď naloženou sladem a moukou, která náležela lidem z Víku. Tórólf k lodi přirazil a ti, kteří byli na ní, viděli, že nemají možnost se bránit. Vzdali se a vyšli na břeh beze zbraní. Tórólf se svými lidmi sebral loď i s nákladem a se všemi třemi loděmi se plavil směrem k Lídandinesu. Kdekoli přistáli, zabíjeli dobytek a loupili. Když se dostali na sever k Fjordům, obrátili dovnitř a přistáli u Kveldúlfova statku.

Tam je přijali s velkou radostí. Tórólf otci vyprávěl, co všechno se přihodilo za ten čas, co se neviděli a jak se jim dařilo na výpravě v létě. Nějaký čas u něho pobyl. Pak ho Kveldúlf a Grím vyprovodili k lodi. A než se rozešli, dlouze spolu hovořili.

„Když ses Tórólfe, chystal do služby ke králi Haraldovi, říkal jsem ti, že nám, tvým přátelům a ani tobě samotnému to nepřinese štěstí a vidím, že jsem se v tom příliš nemýlil. Teď ses rozhodl pro to, před čím jsem tě varoval nejvíc a sice k soupeření s králem. A i když jsi schopný a statečný, přece jen nemáš tolik štěstí, aby ses mohl Haraldovi rovnat. To se nepodařilo nikomu v téhle zemi, přestože někteří měli velikou moc a množství ozbrojenců. Bojím se, že tentokrát jsme se viděli naposled. Ty bys měl žít déle než já, ale obávám se že to bude jinak.“

Rozloučili se, Tórólf vstoupil na svou loď a odjel pryč. Není známo, že by se na jeho cestě ještě něco přihodilo. Vrátil se na Sandnes, dal odnést domů všechnu kořist, které se zmocnil, a loď dal vytáhnout na břeh. Zásob získal tolik, kolik si jen mohl přát. Zimu strávil doma a měl kolem sebe stejně velkou družinu jako v jiných letech.

21. GRÍM SE OŽENIL

Jeden mocný a bohatý muž se jmenoval Yngvar a býval manem dřívějších králů. Když se dostal k moci král Harald, usadil se Yngvar doma a nikomu nesloužil. Byl ženatý a měl dceru, která se jmenovala Bera. Bydlel ve Fjordech. Bera byla jeho jediná dcera a měla po něm dědit. Kvedúlfův syn Grím požádal o její ruku a Yngvar mu ji rád přislíbil. Svatba se konala v zimě poté, co se v létě rozloučili s Tórólffem.

Grímovi bylo tehdy dvacet pět let a už měl lysinu. Říkalo se mu Skallagrím.²⁴ Podobal se otci vzrůstem i silou a měl i stejnou povahu. Spravoval celé jejich hospodářství a opatroval všechno potřebné, přestože Kveldúlf byl i ve stáří ještě statný a čilý. Lidé dobrého rodu k němu posílali své syny na vychování. Někteří z nich, hlavně Grímovi vrstevníci, potom u něho zůstali a s dalšími urozenými zemany se stali jeho družinníky. Byli to samí siláci, protože otec i syn si vybírali lidi do své družiny hlavně podle toho, jak byli silní a povahou oběma podobní.

22. VÝPRAVA PROTI TÓRÓLFOVI

Zprávy o tom, jak Tórólfovi lidé zabili na Hisingu královy příbuzné a plenili královský majetek, se brzy roznesly a v Trándheimu, kde král trávil zimu, vzbudily rozruch. Bratři Hallvard a Sigtrygg se chtěli za ubití svého bratra Tórda pomstít. Často králi připomínali, jaké pohany se jim všem od Tórólfa dostalo a žádali ho, aby se směli proti němu se svými družinami vypravit a zabít ho.

Král váhal: „Vím, že máte důvod sprovodit Tórólfa ze světa, ale obávám se, že k něčemu takovému byste potřebovali notnou dávku štěstí. I když jste stateční, Tórólfovi se nemůžete rovnat.“ Ale bratři naléhali, že už často bojovali s nebezpečnějšími muži než je Tórólf a mstili se za nepatrnější věc a obyčejně jim bylo dopřáno vítězství.

Král nakonec řekl, že dává své svolení - „a rád bych věřil, že se šťastně vrátíte a přinesete mi jeho hlavu. Ale někteří lidé mají zato, že

---

²⁴ Skallagrím - Grím s lysinou, Plešatý Grím

jestli vám při plavbě na sever postačí plachty, na zpáteční cestu budete potřebovat kromě plachet i vesla."

Pak se bratři chystali na cestu. Měli dvě lodi a půldruhého sta mužů. Vypluli ven z fjordu se severovýchodním větrem, což je protivítr pro plavbu na sever podél pobřeží.

23. TÓRÓLFOVA SMRT

Když Hallvard a Sigtrygg vypluli, vypravil se spěšně na výpravu i král Harald. Vstoupil na své lodi a nařídil svým lidem veslovat fjordem až k Eldské převlase. Tam nechal Harald lodi stát a po souši jel přes převlaku na sever do Naumudalu. Zabral šest velkých válečných lodí zdejších zemanů a s třemi sty ozbrojenými muži se na ně nalodil.

Vítr vál ostře proti nim a tak veslovali ve dne v noci, jak nejrychleji dovedli. Noci byly toho času jasné a vhodné k plavbě. Večer po západu slunce přijeli k Sandnesu a spatřili tam před dvorcem stát Tórólfovu velkou válečnou loď a na ní stany. Byla připravená k plavbě, protože Tórólf se chystal opustit Norsko a právě dával na cestu vařit pivo.

Král rozkázal, aby všichni jeho muži vystoupili z lodí a dal vztyčit svůj prapor. Dvorec stál nedaleko. Tórólfovy strážce seděly uvnitř a pily, nikdo nehlídal a nikdo nebyl venku, všichni seděli u v domě u jídla. Král poručil obstoupit stavení. Potom zdvihli válečný pokřik a zatroubili výzvu na královský roh. Když to Tórólf se svými lidmi uslyšeli, skočili po zbraních, neboť všechny zbraně visely nad jejich místy. Král dal vzkázat do světnice a vyzval ženy, mládež, starce a otroky, aby vyšli ven. Vyšla Sigríd, hospodyně, a s ní ženy a ostatní lidé, jimž bylo dovoleno vyjít.

Sigríd se zeptala, jestli jsou mezi ozbrojenci synové Berdlu-Káriho. Oba vystoupili a ptali se, co jim chce. „Dovedte mě ke králi,“ řekla Sigríd. Dovedli ji tam a když přišla ke králi, zeptala se: „Byla by naděje na nějaké vaše narovnání s Tórólffem, pane?“ Král odpověděl: „Jestli se vzdá a poddá se mi, nechám ho naživu a jeho lidi potrestám, každého podle jeho viny.“ Pak poslal ke stavení Ölviho, aby tuto nabídku lidem uvnitř vyřídil. Tórólf Ölviho vyslechl a odpověděl: „Žádné vynucené narovnání od krále nepřijmu. Řekni mu, ať nás nechá vyjít ven. Tam se mezi námi rozhodne.“

Ölvi se vrátil ke králi a řekl, jakou dostal odpověď. Nato král zvolal: „Nebudu se s nimi bít! Ať už v domě nebo venku, všude by nám připravili krvavou lázeň, i když je jich méně než nás. Nechci přijít o svoje lidi.

Zapalte dům!"

Jeho muži stavení zapálili a oheň se rychle rozmáhal, protože dřevo bylo suché a natřené dehtem a krov byl pokrytý kůrou. Tórolf svým lidem poručil, aby vylámali stěnu mezi světnicí a síní a brzy se jim to podařilo. Pak uvolnili trámy, jeden velký sebrali jako beranidlo a tím vrazili do rohu tak prudce, že se uvolnila vazba, stěny se rozestoupily a vznikl prostorný východ. První vyběhl Tórolf, pak Torgils Gjallandi a za ním ostatní muži.

Začala bitva. Nějaký čas chránil dům Tórolfovým lidem záda, ale když se oheň rozhořel, museli se od něj vzdálit. V tu chvíli už padlo mnoho lidí, mezi nimi i Torgils Gjallandi. Tu vyskočil Tórolf dopředu, oháněl se mečem na obě strany a mířil tam, kde stál král. Když pronikl k štítové ohradě,²⁵ zabil muže, který nesl královu korouhev. „Chybí mi už jen tři kroky," řekl, ale vzápětí byl probodán kopími a meči. Smrtící ránu mu dal sám král a Tórolf padl dopředu na jeho nohy.

Král zvolal, aby už nikoho nezabýjeli a boj ukončil. Potom poručil svým lidem, aby šli dolů k lodím a Ölviho a jeho bratra vyzval: „Tórolf je váš příbuzný, vezměte ho a postarejte se mu o počestný pohřeb. Nechte pochovat všechny mrtvé a dejte zavázat rány těm, u kterých je naděje, že zůstanou naživu. A nikdo zde nebude plenit, protože všechno je teď můj majetek."

Potom odešel král k lodím a většina jeho lidí s ním. Když byli na lodích, začali muži ovazovat své rány. Král chodil po lodi a prohlížel si raněné. Jednoho muže spatřil zavazovat si ránu nepřiliš velkou. Král řekl, že tu ránu určitě nezasadil Tórolf - „docela jinak sekaly jeho zbraně. Mám zato, že po jeho zásazích si rány obvazuje jen málo lidí a je velká škoda takových mužů jako byl on."

Hned ráno dal vytáhnout plachty a plul na jih co nejrychleji. A jak míjel den, potkávaly královny lodi mnoho veslic ve všech úžinách mezi ostrovy, které mířily na pomoc k Tórolfovu statku, protože se v Naumudalu a na přilehlých ostrovech proslechlo, že se proti němu vypravil Hallvard a jeho bratr. Hallvard se svými lidmi měli stále protivít a zdrželi se v různých přístavech tak dlouho, až zpráva o jejich výpravě proběhla celým krajem. Když ji uslyšeli Tórolfovi přátelé zvedli válečný poplach.

Král se plavil s dobrým větrem do Naumudalu, vrátil lodi jejich majitelům a ubíral se pozemní cestou k Trándheimu. Tam se znovu nalodil a plul se svými lidmi do Hladů. Zpráva o jeho výpravě se nakonec dostala

---

25 Kolem krále stáli jeho muži se štíty a chránili ho.

i k Hallvardovi a jeho lidem. Těm nezbylo než vrátit se zpátky domů. Z celé své jízdy měli jenom ostudu.

Bratři Ölvi a Eyvind zůstali nějaký čas na Sandnesu a dali pochovat mrtvé bojovníky. Tórólfovi vystrojili pohřeb tak, jak bylo zvykem pochovávat mrtvá těla vzácných mužů a postavili mu pamětní kameny. Nemocné lidi dali vyléčit a pomohli Sigrídě opatřit hospodářství. Zůstal tam všechn dobytek, ale zařízení, šatstvo a náradí většinou shořelo. Když byli bratři hotovi, vypravili se ze severu a vrátili se ke králi. Nějaký čas zůstali v Trándheimu.

Byli zamlklí a všem se vyhýbali. Pak jednoho dne předstoupili před krále a Ölvi promluvil: „Chceme vás pane poprosit o dovolení, abychom směli odejít domů na své statky. Je nám je zatěžko sedat a popíjet společně s lidmi, kteří obrátili zbraně proti našemu příbuznému.“ Král se na ně podíval a příkře odpověděl: „To vám nedovolím. Zůstanete se mnou.“ Oba bratři si šli zase sednout na své místo. Druhého dne seděl král v jednacím síni a dal si je zavolat. „Tady máte mé rozhodnutí v záležitosti, se kterou jste za mnou přišli. Žádali jste, abych vám dovolil jet domů. Byli jste tu se mnou dlouho a dobře jste se chovali. Ve všem jste se osvědčili a byl jsem s vámi po všech stránkách spokojen. Proto chci Eyvinde, abys jel na sever do Hálogalandu. Chci ti dát za ženu Sigríd, vdovu po Tórólfovi a také všechn majetek, který mu patřil. Rád bych, abychom spolu nadále žili v takovém přátelství, jako dosud. Ölvi zůstane u mne. Vážím si jeho schopností a nechtěl bych ho ztratit.“

Bratři královo rozhodnutí přijali a poděkovali mu za prokázanou čest. Zakrátko si Eyvind opatřil příhodnou loď a přichystal se na cestu. Král mu odevzdal průkazy na potvrzení své vůle. Když přijel na Sandnes, předložil Sigrídě průkazy od krále a pověděl proč přijel. Za takových okolností viděla, že jí nezbyvá, než splnit královu vůli. Eyvind se s ní oženil a ujal se na Sandnesu hospodářství a všeho, co dříve patřovalo Tórólfovi.

Eyvind se nikdy nepřestal těšit králově přízni. Jeho dětmi byli Finn Skjálgi, otec Eyvinda Kaziskálda a dcera Geirlaug, kterou měl Sighvat Červený. Finn Skjálgi měl Gunnhildu, dceru jarla Hálfdana. Její matkou byla Ingibjörg, dcera krále Haralda Krásnovlasého.

24. POMSTA KETILA HÄNGA

Ketil Häng byl synem Torkela, naumdalského jarla a Hrafnhildy, dcery Ketila Hänga z Hrafnisty. Byl Tórólfovým blízkým příbuzným a měl

ho velmi rád. Když se lidé z Hálogalandu sebrali a šli Tórólfovi na pomoc, byl se šedesáti svými muži mezi nimi. Ale Tórólfova smrt přišla rychleji a tak se celé shromáždění zase rozešlo.

Häng sebral svou družinu a obrátil se k Torgám. Bratři Hárek a Hrörek byl právě doma a měli u sebe jen malou družinu. Häng vtrhl na dvorec a přepadl je tam. Oba bratři byli zabiti a s nimi i většina jejich lidí. Häng zabral všechno zboží, které mu padlo do rukou. Potom si sehnal dvě kupecké lodě, co největší, a na ně dal přenést všechnen svůj majetek, který se dal pobrat. Vzal svou ženu a děti a také všechny, kteří s ním podnikali výpravy. Druhou loď spravoval Baug, vychovávaný spolu s Hängem, bohatý muž vzácného rodu. A když byli přichystáni a dostali příznivý vítr, vypluli na moře.

Několik let předtím vypluli Ingólf a Hjörleif, aby se usadili na Islandu a o jejich plavbě se mezi lidmi hodně hovořilo. Povíдалo se, že tam jsou výborné pozemky. Häng plul na západ a hledal Island. Když poprvé zahlédli zem, byli jižně od ní. A protože vál ostrý vítr a při pobřeží byl příboj, takže nemohli přistát, pokračovali podél pobřežních písčín na západ.

Když vítr začal ochabovat a příboj se utišil, spatřili před sebou ústí nějaké velké řeky. Ta řeka se teď jmenuje Rangá a byla tenkrát mnohem užší a hlubší, než je dnes. Vepluli do ní a přirazili k západnímu břehu. Pak vyprázdnili lodě a začali se obeznamovat s okolním krajem. Postupovali na západ od řeky a vedli za sebou svůj dobytek. Häng zůstal první zimu na západní straně Vnější Rangá; na jaře prohlédl východní kraj a zabral zemi mezi řekou Tjórsá a Markarfljótem, mezi horami a pobřežím. Bydlel na Hofu u Rangá Východní. Ingunn, jeho žena, porodila na jaře po první zimě syna, kterého pojmenovali Hrafn. To místo pak bylo místními osadníky nazýváno na Hrafnatóftech.

Häng dal Baugovi pozemky ve Fljótshlídu od Merkiá dolů k řece před Breidabólstadem. Bydlel na Hlídarendi a pocházelo z něho významné potomstvo. I jiným účastníkům své plavby přidělil Häng pozemky, některé zdarma, jiné za malou cenu. Nazývají se záborci země. Hängův syn Stórólf měl Hvál a Stórólfsvöl. Jeho synem byl Orm Silný. Další Hängův syn Herjólf měl pozemky ve Fljótshlídu až k mezím Baugovým a odtamtud k potoku Hvál. Zůstával pod Svahy. Jeho synem byl Sumarlidi, otec skálda Vetrliðiho. Třetí Hängův syn Helgi bydlel na Völu; měl pozemky v hořejším kraji u Rangá a odtamtud dolů k mezím svých bratří. Vestal byl

čtvrtý Hängův syn a měl pozemky na východ od Rangá, mezi ní a řekou Tverá a dolejší část Stórólfsvölu. Za manželku měl Móeidu, dceru Hildirída z Hildisey. Jejich dcera byla Ásný, kterou měl Ófeig Gretti. Vestar bydlel na Móeidarhválu. Pátý Hängův syn se jmenoval Hrafn. Byl prvním zákonopravcem²⁶ na Islandu a bydlel na Hofu po svém otci. Hrafnova dcera Torlaug si vzala Jörunda Godiho.²⁷ Jejich syn byl Valgard na Hofu. Hrafn byl ze všech Hängových synů nejproslulejší.

25. KVELDÚLFŮV ZÁRMUTEK

Kveldúlf se dověděl, že jeho syn Tórólf zahynul. Ta zpráva ho tak rozlítostnila, že ulehl žalem a stářím na lože. Skallagrím u něho často sedával a domlouval mu. Vybízal ho, aby se vzmužil, že všechno jiné je lepší, než podléhat malomyslnosti a zalézat do postele - „sluší se spíš myslet na pomstu za Tórólfovu smrt. Možná, že se nám naskytne příležitost pomstít se některými lidem, kteří byli při Tórólfově ubití. A když se nám to nepoštěstí, napadneme jiné a to takové, aby to krále hodně mrzelo.“ Kveldúlf odříkal tyto verše:

Ze severu zprávu
zlou jsem právě slyšel,
syna statečného
skolil vládce mužů.
Stáří sílu vzalo
sraziti se v boji
pozdě přijde asi
pomsta za Tórólfa.

Král Harald trávil to léto v Horních krajích. Na podzim jel na západ do Valdresu a pak až do Vorsu. Ölvi byl s králem a jednou mu nadhodil, zda by neměl dát Tórólfovým příbuzným za jeho smrt nějakou náhradu. Mohly to být peníze, nebo nějaká pocta. Králi to nebylo proti mysli, ale dal si podmínku, aby k němu Kveldúlf se synem sám přijel.

Tak se Ölvi vydal na cestu do Fjordů a nezastavil se, až přijel jednoho večera ke Kveldúlfovi. Radostně ho tam přivítali a proto se nějaký čas zdržel. Kveldúlf chtěl slyšet, co se přihodilo na Sandnesu, když tam Tórólf zahynul a také na to, co znamenitého vykonal předtím, než padl. Vyptával se, či zbraně ho zranily, kde měl nejvíc ran a jakým způsobem

²⁶ Býval volen na pět let a měl povinnost předříkávat na obecném sněmu před zasedáním soudu všechny islandské zákony zpaměti.

²⁷ Godi - náčelník, který byl zároveň představeným svatyně. Těch bylo na Islandu 59. Byly malé a většinou asi dřevěné.

zahynul. Ölvi mu pověděl všechno, nač se ptal. Když Kveldúlf uslyšel, že smrtelnou ránu Tórólfovi zasadil král a že Tórólf mu padl obličejem téměř na nohy, rozjasnila se mu tvář: „To rád slyším. Je známá věc, že za člověka, který padl obličejem k zemi, bude vykonána pomsta a že postihne ty, kteří byli při tom. Snad nám bude takové štěstí dopřáno.“

Ölvi jim řekl, že kdyby jeli ke králi a žádali po něm náhradu, bylo by to čestné chování a přemlouval je, aby to udělali. Kveldúlf řekl, že ve svém věku už nebude žádnou cestu podnikat a zůstane doma. „Tak pojed' ty, Gríme," naléhal Ölvi. „Nemám chut' doprošovat se u krále náhrady," řekl Skallagrím, „a ani nevím, jestli bych uměl zvolit správná slova.“ Ölvi řekl, že to nebude potřeba - „budeme za tebe všichni mluvit, jak nejlíp dovedeme.“ A protože se Ölvi za tu věc velice přimlouval, slíbil nakonec Skallagrím, že až na to bude přichystán, tak pojede. Domluvili si lhůtu, kdy se ke králi dostaví. Pak Ölvi odjel.

26. SKALLAGRÍMOVA CESTA KE KRÁLI

Skallagrím se chystal na jízdu. Vybral ze svých domácích i ze sousedů ty, kteří byli ze všech nejsilnější a nejstatečnější. Jeden se jmenoval Áni a byl to bohatý zeman. Druhý byl Grani, další byli bratři Grimólf a Grím ze Skallagrímovy čeledi. Torbjörn Krumm a Tórd Beigaldi byli bratři a říkalo se jim synové Tórarnini. Tórarna bydlela blízko Skallagríma a uměla čarovat. Beigaldi dovedl polykat uhlí. Pak tu byl ještě Tóri Obr a jeho bratr Torgeir Jardlang, muž jménem Odd a propuštěnec Grís. Bylo jich na tu jízdu dvanáct, samí siláci a někteří mívali záchvaty zuřivosti.

Plavili se na Skallagrímově veslici. Pluli podél pobřeží na jih a pak zamířili do Ostrarfjordu. Nechali tam loď a dál šli pěšky vzhůru na Vors k jezeru. Tam si opatřili vhodnou veslici a dali se přes jezero. Odtud už nebylo daleko ke dvorci, kde hostili krále.

Skallagrím tam přišel se svými lidmi ve chvíli, kdy král zasedl za stůl. Dal se s čeledíny na dvoře do řeči, ptal se, co je nového a pak si dal vyvolat Ölviho. Jeden muž šel dovnitř a řekl Ölvimu: „Tam venku jsou nějakí lidé - jestli to vůbec lidi jsou - je jich dvanáct a jsou to hotoví obři.“ Ölvi se dovtípl, kdo přišel, hned vstal a šel ven. Přátelsky Skallagríma přivítal a zval ho, aby šel dovnitř. Grím řekl svým přátelům: „Tady je asi zvykem předstoupit před krále beze zbraní. Půjde nás dovnitř šest a druhých šest pohlídá venku naše meče.“ Potom šli dovnitř.

Ölvi předstoupil před krále a Skallagrím stál za jeho zády. Ölvi promluvil: „Přišel za vámi Grím Kvedúlfson. Budeme vám vděčni pane, když něco učiníte k jeho prospěchu. Dopříváte svou přízeň mnoha lidem, kteří na to mají menší právo než on a ani zdaleka se mu nemohou vyrovnat urozeností a schopnostmi. Pokud má moje slovo váhu, rád bych, abyste mého synovce přijal vlídně.“

Ölvi mluvil dlouho a hbitě, neboť byl nadmíru výmluvný. A někteří jeho přátelé se k němu se svou přímlovou přidali. Král se rozhlédl a viděl za Ölviho zády stát muže, který byl o hlavu větší než ostatní a měl lysinu. „Ten velký člověk, to je Grím?“ Skallagrím předstoupil a představil se. Král řekl: „Žádáš-li náhradu za Tórólfa, můžeš se stát mým manem, vstoupit do mé družiny a sloužit mi. Když se mi tvá služba bude líbit, dostaneš náhradu za svého bratra a také pocty, ne menší, než jsem kdysi prokázal jemu. Hleď, aby sis toho vážil lépe než on.“

Skallagrím odpověděl: „Můj bratr byl vynikající člověk, oddaně vám sloužil a přece se vám nedokázal zavděčit. Já se o to ani pokoušet nebudu. Moc dobře vím, že nejsem zdaleka tak schopný jako Tórólf, o oddanosti ani nemluvě.“

Král mlčel a tvář mu zrudla hněvem. Ölvi se spěšně obrátil ke Grímovi a jeho lidem a naléhal, aby šli raději rychle pryč. Poslechli ho, vyšli ven a vzali si zbraně. Ölvi je doprovázel s několika lidmi k jezeru a vybízel je ke spěchu: „Takhle mluvit před králem, Gríme, nebyl zrovna šťastný nápad. Chtěl jsem tě s ním smířit, ale dopadlo to právě naopak. Teď bys měl odtud co nejrychleji zmizet. A ať tě ani nenapadne přijít králi na oči dřív, než ho přejde zlost. Měj se před ním a před jeho lidmi na pozoru.“

Skallagrím a jeho přátelé nasedli na veslici a vydali se na jezero. Ölvi a jeho lidé šli k lodím, které ležely vytažené na břehu a prorazili do nich otvory, aby byly nepojízdné, protože viděli přicházet od králova dvorce velký houf lidí. Byli dobře ozbrojeni a poslal je král, aby Gríma zabili. Sotva totiž Grímova družina opustila síň, dal průchod svému hněvu: „Ten plešatý obr je plný zloby a bude se mstít našim přátelům. Nikoho, kdo měl něco společného se smrtí jeho bratra, nebude šetřit. Běžte za ním a zabijte ho!“ Ale když přiběhli k jezeru, nenašli žádnou loď schopnou plavby. Vrátili se ke králi a pověděli mu, že nepořídili a že Grím už je asi na druhé straně jezera.

Skallagrím šťastně dorazil domů. Vyprávěl otci o králově nabídce

i o své odpovědi a Kveldúlf jeho počínání chválil. Často teď spolu rozmlouvali, co by měli dál dělat. Shodli se, že není možné zůstat v zemi a bylo by lepší ji opustit. Zdálo se jim nadějně odebrat se na Island, neboť odtud přicházely dobré zprávy. Někteří jejich přátelé a známí se tam již usadili, zabrali pozemky a vystavěli usedlosti. Půdy bylo stále dost a byla zdarma. Dohodli se, že nechají své hospodářství být a vystěhují se.

Časně zjara zchystali lodi. Měli dva velké koráby, na každém třicet mužů způsobilých k boji a mimo to ženy a mladé osoby. Vzali sebou všechnen majetek, který se dal pobrat. Jejich pozemky se kvůli strachu před králem neodvážil nikdo koupit. A když byli hotovi, odpluli pryč a plavili se k Sognefjordu. Před tím fjordem leží množství velkých ostrovů, tak členěných, že jen málo lidí zná místa vhodná k zakotvení.

27. SIGTRYGG A HALLVARD JEDOU PRO SYNY GUTTORMOVY

Guttorm byl synem Sigurda Jelena a byl to bratr matky krále Haralda. Býval královým pěstounem a správcem jeho země, protože král se dostal k vládě, když byl ještě dítětem. Guttorm se zúčastnil všech bitev, které Harald svedl při dobývání země a velel jeho vojskům. A když bylo Norsko ovládnuto a nastal pokoj, dal král svému příbuznému Guttormovi Vestrfold, Východní Agdy, Hringaríky a všechnu zemi, kterou měl předtím jeho otec Hálfdan Černý.

Guttorm měl syny Sigurda a Ragnara a dcery Ragnhild a Áslaug. Rozstonal se, a když se blížil jeho konec, žádal krále Haralda, aby se ujal jeho dětí a správy jeho zemí. Brzy potom zemřel. Když se král o jeho smrti dozvěděl, dal k sobě zavolat Hallvarda a jeho bratra s tím, že je chce vyslat za tou záležitostí do Víku. „Pojedete do Túnsbergu a přivezte mi Guttormovy syny. Dcery mohou zůstat kde jsou, dokud je neprovdám. Pošlu tam lidi, aby spravovali zem a opatrovali dívky.“

Bratři se přichystali k jízdě, vybrali si posádku a výbornou loď. Byla to ta, kterou vzali Torgilsovi Gjallandimu. Vydali se na cestu a měli příznivý vítr. Brzy přistáli v Túnsbergu, kde bylo tenkrát kupecké tržiště a Guttormovo sídlo. Oznamili, proč přišli a nalodili Guttormovy syny a také mnoho movitého majetku. Když byli hotovi, vydali se nazpátek. Pluli zvolna, protože měli slabý vítr, až se konečně dostali do Sognského fjordu. Nic zlého se jim cestou nepříhodilo, měli krásné počasí a na lodi panovala bezstarostná nálada.

28. POMSTA ZA TÓRÓLFA

Kveldúlf a Skallagrím byli celé léto na výzvědách na obecné plavební dráze. Skallagrím měl mimořádně bystrý zrak. Jednoho dne uviděl loď, a zdálo se mu, že se podobá té, na které se plavíval Torgils. Pozorně sledoval, kde bude přistávat. Potom se přišel říci otci, že poznal Tórólfovu loď. Shodli se, že jsou na ní určité lidé, kteří by stáli za lov.

Uchystali si dva čluny po dvaceti mužích. Jeden řídil Kveldúlf a druhý Skallagrím. Tiše veslovali do míst, kde loď kotvila a vystoupili na břeh. Na lodi už byly postavené stany a všichni se uložili ke spánku. Když se Kveldúlfovi lidé přiblížili, vyskočili hlídači, kteří seděli na kraji můstku a volali na loď, že se blíží nepřátelé. Hallvard a jeho druzi skočili po zbraních. Kveldúlf s muži vyběhl na zadní můstek a Skallagrím na přední. Kveldúlf poručil svým lidem, aby šli po krajích a přesekali provazy, kterými byly stany přivázány. On sám pak kráčel na lodní příď a říká se, že ho v tu chvíli popadla zuřivost. Také někteří jeho druzi se rozzuřili a zabíjeli každého, na koho přišli. Právě tak si počínal na své straně Skallagrím. A nepřestali, dokud nebyla loď vybita.

Když Kveldúlf dostihl Hallvarda, zdvihl dlouhou sekeru a proťal mu přilbici a hlavu tak mocným úderem, že se sekera zabořila až po násadu. Trhl s ní prudce sobě, vyzdvihl Hallvarda do vzduchu a pak ho hodil do moře. Skallagrím vyčistil lodní příď a zabil Sigtrygga. Mnoho lidí naskákalo do moře. Skallagrímovi lidé vzali člun, na kterém přijeli a pobíjeli ty, co se pokoušeli uplavat. Zahynulo tam víc než padesát Hallvardových mužů.

Skallagrímovi lidé zabrali loď a všechno zboží, co na ní bylo. Pak předvedli pár lidí, kteří se jim zdáli nejbezvýznamnější, dali jim milost a vyslyšali je. Vyptali se, kteří lidé byli na lodi a jaký účel jejich plavba měla. A když z nich všechno vytáhli, prohlédli padlé, kteří leželi na lodi. Shledali, že více lidí naskákalo do moře a utopilo se, než padlo na lodi. Také Guttormovi synové skočili do moře a zahynuli. Byli to hezcí chlapci; jednomu bylo dvanáct let a druhému deset. Skallagrím pak propustil ty, kterým dal milost a poslal je ke králi Haraldovi. Měli mu povědět o všem, co se tu přihodilo a kdo při tom byl - „a můžete mu zazpívat tohle:

*Smrt slíbil hersi²⁸
souputníkům krále,*

---

28 Hersi byl jakýsi předák mezi zemany, který řídil činnost menších sněmů.

*mláďata mrtvá
mořská voda nese.
Hozen je Hallvard
s hroznou ránou v moře
Sigtrygga tělo
dravci trhají.“*

Potom dopravili Grímovi lidé loď se vším nákladem ke svým lodím a jednu z nich vyměnili. Přeložili všechnen náklad na Tórólfovu loď, protože byla větší. Tu vyprázdňenou naplnili kamením, proděravěli ji a poslali ke dnu. Jakmile zavál příznivý vítr, vypluli na moře. Kveldúlf vedl jednu loď a Skallagrím druhou. Zpočátku se drželi blízko sebe, ale na samém konci plavby se v husté mlze jejich lodě od sebe vzdálily.

Říká se, že lidé, kteří propadají v boji zuřivosti, jsou silní a nepřemožitelní, ale potom zeslábnou a zemdlí. To se stalo také Kveldúlfovi. Po boji ho přepadla únava a zeslábl tak, že musel nakonec ulehnout. Když už pluli dlouho, jeho nemoc se stále zhoršovala. Nedlouho před koncem plavby se mu přitížilo natolik, že začal myslet na smrt. Svolał k sobě své přátele a promluvil k nim: „Nebýval jsem nemocný, ale teď cítím, že se naše cesty brzy rozejdou. Jestli umřu, udělejte mi truhlu a pusťte mě do moře. A je možné, že i tak se na Island dostanu a zaberu si tam kus země. Jestli se to stane, ať se Grím usadí někde poblíž místa, kde budu ležet. A vyříd'te mu můj pozdrav.“ Brzy potom Kveldúlf umřel. Jeho lidé udělali to, co si přál; položili ho do truhly a sesunuli ji do moře.

Správy lodi se ujal Grím, syn Tóriho Ketilsona. Byl to bohatý člověk z významného rodu a věrný přítel Kveldúlfa i jeho synů. Býval s Tórólffem na jeho výpravách a upadl proto v královu nemilost.

K Islandu připluli od jihu. Dali se podél pobřeží na západ, protože slyšeli, že tam jsou místa vhodná k záboru. Před Reykjanesem se před nimi otevřel fjord, do kterého zamířili. Vál ostrý vítr a bylo deštivo a mlhavo, takže plavba byla obtížná a nebezpečná. Šťastně minuli všechna úskalí a mohli spustit kotvy. Stáli na nich tak dlouho, až se povětrí utišilo a rozjasnilo se. Pak vyčkali přílivu a vedli loď do ústí nějaké řeky: ta se teď jmenuje Gufuá. Po řece pluli tak daleko, jak to bylo možné. Potom vynesli z lodi náklad a zřídili si příbytky pro první zimu. Prohlíželi také okolní zemi a pobřeží a když ušli nevelký kus cesty, našli v jednom zálivu Kveldúlfovu truhlu, kterou tam vyplavilo moře. Dopravili ji na blízký mys, pohřbili ji tam do země a na hrob navršili kameny.

29. SKALLAGRÍM ZABRAL ZEMI

Skallagrím přistál na zemi v místech, kde velký mys vyčníval do moře a za ním byla úzká převlaka. Tam vynesli svůj náklad a nazvali ten mys Knarrarnes. Potom prohlédli okolí. Byly tam velké mokřiny, rozlehlé lesy mezi horami a pobřežím, hojnost tuleňů a mořských ryb. Když šli podle moře na jih, přišli k velikému fjordu. Pokračovali podél pobřeží a našli tam své druhy vedené Grímem Tórasonem. Bylo to šťastné shledání.

Pak ale pověděli Skallagrímovi, že jeho otec umřel a vyřídili mu jeho pozdrav. A také to, že truhla s jeho tělem byla vyplavena na břeh, kde ho pochovali. Na to místo Skallagríma dovedli a jemu se zdálo, kraj kolem je krásný a vhodný k založení domova. Vrátili se pak každý na místo, kde přistáli a první zimu strávili tam.

Na jaře dopravili loď k fjordu na jih a do zátoky, kde byla vyplavena truhla s Kveldúlfem a nedaleko postavili dvorec, kterému dali jméno na Borgu. Fjord dostal název Borgarfjord a po něm se pak nazývá celý okolní kraj. Tady zabral Skallagrím zemi mezi horami a pobřežím, celá Blata²⁹ směrem k moři až k Selalónu, horem k Borgarhraunu a pak dále na jih k Hafnarfjallům.

Svému příteli Grímovi dal Skallagrím místo na jižní straně Borgarfjordu, kde se teď říká na Hvanneyri. Blízko odtamtud zabíhal do moře nevelký záliv. Tam našli velké množství kachen a nazvali záliv Adnakil a říčku, jež do něj vtéká, Adnakilsá. Od té říčky vzhůru k řece, jež byla nazvána Grímsá, měl Grím pozemky. Na jaře, když dal Skallagrím hnát svůj dobytek domů podél pobřeží, přišli na malý mys, kde ulovili několik labutí. Dali mysu jméno Álftanes.

Také svým dalším přátelům dal Skallagrím pozemky. Án dostal zemi mezi říčkou Langá a potokem Háfsläkem a nazval svůj dvorec Ánabrekka. Jeho synem byl Öundur Sjóni. Grímólf bydlil nejdřív na Grímólfsstadech. Podle něho byl nazván močál Grímólfsfit a potok Grímólfsläk. Jeho synem byl Grím, který bydlel na jih od fjordu. Ten měl syna Grímara, který žil na Grímarsstadech. Kvůli němu se později dostali do sporu Torstein a Tungu-Odd. Grani bydlel v Granastadech na Digranesu. Torbjörnovi Krumovi a Tórdovi Beigaldimu dal Skallagrím pozemky vzhůru kolem řeky Gufuá. Obru Tórirovi a jeho bratřím dal pozemky od Eikun vzhůru podél řeky Langá. Tórir bydlel na Tursstadech. Jeho dcerou byla Tórdís Stöng, jež

²⁹ *Islandsky Mýri. O Skallagrímově potomstvu se mluví jako o mýrském rodu.*

potom bydlela v Stangarholtu. Torgeir se usadil na Jardlangsstadech.

Skallagrím a jeho lidé prošli celý kraj od moře směrem ke středu ostrova. Nejprve se ubírali podle Borgarfjordu až na jeho konec, pak pokračovali po západní straně řeky, které dali jméno Hvítá.³⁰ Ještě nikdy neviděli řeku vytékající z ledovců a voda se jim zdála podivně zabarvená. Ubírali se kolem ní, až přišli k řece, která přicházela z hor na severu. Tu nazvali Nordrá a šli podle ní až přišli zase k další řece. Byla jen malá. Překročili ji a pokračovali dál na sever. Zjistili, že ta malá říčka pramení v roklích a nazvali ji Gljúfrá. Potom se přepravili přes Nordrá a ubírali se zpátky k Hvítá a podél ní vzhůru. Brzy nato jim přehradila cestu další řeka, kterou nazvali Tverá. Všimli si cestou, že řeky jsou plné ryb. Potom se vrátili zpátky na Borg.

30. O SKALLAGRÍMOVĚ PŘIČINLIVOSTI

Skallagrím byl člověk velmi příčinlivý a míval u sebe mnoho lidí. Ty musel nejprve posílat na lov ryb a ptáků, protože zpočátku neměl pro takové množství lidí dost jiné potravy. Dobytky nebylo mnoho a musel se zatím volně pást v lesích.

Skallagrím uměl výborně stavět lodě a západně od Mýri se mu naskytl dostatek plaveného dřeva. Dal postavit dvorec na Álftanesu a zařídil si tam druhé hospodářství. Odtamtud vyjížděli jeho lidé na moře lovit ryby a tuleně a sbírat vejce na skalách, neboť toho všeho byla velká hojnost. Také velryb tehdy připlouvalo mnoho a mohlo se lovit po libosti, protože lovená zvěř nebyla zvyklá na lidi.

Třetí hospodářství měl Skallagrím u moře na západě Mýri, kde byla ještě větší hojnost všeho, co moře přinášelo. Skallagrím tam dal pokládat sítě a říkalo se tam na Akrech. V moři před Akrami ležely ostrovy, na které moře často vyplavovalo velryby a proto byly nazývány Hvalseyjar.³¹

Skallagrím usadil některé své lidi na horách u lososích řek, aby tam pro něho lovili lososy. Odda Samotáře usídlil při Gljúfrá. Jeho usedlost ležela pod stráněmi, jež se nazývají Einbúabrekkur³². Po něm je nazýván mys Einbúanes. U řeky Nordrá usadil Skallagrím Sigmunda. Bydlel na dvorci Sigmundarstady, ale teď se tam říká na Haugách. Podle něho je pojmenován mys Sigmundarnes. Potom se přestěhoval na Munodarnes, neboť tam se zdálo místo k lovu příhodnější.

30 Hvítá - Bílá

31 Hvalur - velryba

32 Samotářovy stráně, Samotářův mys

Když se později Skallagrímův dobytek rozmnožil, a vyháněli ho na léto do hor, Skallagrím pozoroval, že je teď mnohem lepší a tučnější a také že vydrží v horských údolích i přes zimu, takže nemusí být sháněn s hor dolů. Dal pod horami postavit dvorec a zřídil další hospodářství, kde choval ovce. O ty se mu staral Grís, po kterém se dvorec jmenuje Grísartunga. Tak si Skallagrím na Islandu vlastní přičinlivostí brzy pořídil velký a rozsáhlý majetek.

Po nějakém čase připlula do Borgarfjordu loď, která patřila muži jménem Óleif Hjalti. Měl sebou ženu a děti a jiné své příbuzenstvo a hodlal si opatřit na Islandu hospodářství. Óleif byl zámožný člověk z dobrého rodu. Skallagrím ho pozval k sobě, aby mu v začátcích vypomohl a tak Óleifovi lidé první zimu přečkali na Borgu. Na jaře mu pak Skallagrím ukázal, kde by si mohl zabrat pozemky. Bylo to na jih od Hvítá, mezi Grímsá a Flokadalsá. Óleifovi se to tam zdálo příhodné. Nastěhoval se tam se vším zbožím a usadil se v místech, kde se říká na Varmaläku.

Óleif byl vážený muž. Jeho synové byli Ragi z Laugardalu a Tórarin řečený Ragiho bratr, kteří se ujali zákonopravectví po Hrafnovi, synu Ketila Hänga. Tórarin bydlel ve Varmaläku. Jeho žena byla Tordís, dcera Ólafa Feilana a sestra Tórda Gelliho.³³

31. KOVÁŘ GRÍM

Král Harald Krásnovlasý se zmocnil statků a pozemků, které zůstaly po Kveldúlfovi a Skallagrímovi v Norsku a pobral všechn jejich majetek, ke kterému se dostal. Jeho nenávist šla tak daleko, že začal pronásledovat jejich příbuzné a ty, kteří s nimi byli sešvagřeni, nebo byli jejich dobrými přáteli. Usilovně pátral také po lidech, kteří jim pomáhali než odjeli ze země. Některé potrestal, jiní utekli a hledali si úkryt v zemi doma, nebo odjeli do ciziny.

Skallagrímův tchán Yngvar byl jedním z nich. Rozhodl se prodat všechn svůj majetek za hotové peníze, pokud to bylo možné, opatřil si loď a zjednal si na ni posádku. Chystal se k plavbě na Island, protože doufal, že mu tam Skallagrím pomůže se získáním pozemků.

Jeho plavba probíhala klidně. Připlul k Islandu od jihu, dal se na západ podél Reykjanesu, vplul do Borgarfjordu a pak řekou Langá vzhůru až k vodopádu. Tam vynesli z lodi náklad. Skallagrím se o jejich příjezdu

---

33 Ólaf Feilan, Tordís a Tórd Gelli (Bučel, nebo Býček) jsou význačnými postavami v Sáze o lidech z Eyru a v Sáze o lidech z lososiho údolí.

doslechl a pospíšil si za nimi. Pozval Yngvara se všemi jeho lidmi k sobě a Yngvar to rád přijal. Vytáhli loď na zem a odebrali se na Borg, kde zůstali celou zimu. Na jaře pak Skallagrím nabídl Yngvarovi pozemky. Dal mu své hospodářství na Álftanesu a okolní kraj až k potoku Leiruläku na jedné straně a směrem k moři až k Straumfjordu. Yngvar se tohoto odlehlého hospodářství ujal a dobře ho spravoval. Byl to člověk velmi schopný a měl velké jmění. Skallagrím si pak zařídil hospodářství na Knarrarnesu.

Skallagrím byl znamenitý kovář a v zimě pilně tavíval železnou rudu ze slatin. Dal si postavit kovárnu u moře, dost daleko od Borgu. Říká se tam na Raufarnesu. Měl tam blízko do lesů, ale nemohl najít žádný kámen, který by byl tak tvrdý a hladký, aby se na něm dalo kovat železo. Kolem moře kamení nebylo, jen písčiny.

Jednou večer, když šli všichni spát, šel k moři, spustil veslici, a vesloval k Midfjordským ostrovům. Tam spustil kotvu, skočil do vody a potopil se. Vynesl z moře kámen a zdvihl jej do lodi. Pak vesloval k zemi a přinesl kámen ke kovárně. Složil jej u dveří a pak jej používal jako kovadlinu. Ten kámen tam leží doposud a kolem něho je mnoho okují. Je uhlazený příbojem, nepodobný ostatním kamenům, jež tam jsou, a tak velký, že by ho čtyři muži neunesli.

Skallagrím se v kovárně pilně oháněl, ale jeho čeledínové si stěžovali, že musí kvůli kovářině brzy vstávat. Skallagrím na to složil verše:

*Záhy zrána měchy
začít musí práci
přeješ-li si peněz
plnou truhlu mít.
Žárem žhavých jisker
železo se taví
ze železné hroudy
zlato zkuje kovář.*

32. O GRÍMOVÝCH DĚTECH

Grím a Bera měli mnoho dětí, ale nejprve jim všechny umíraly. Pak se jim narodil zdravý syn, kterého polili vodou³⁴ a pojmenovali Tórólf. Když vyrůstal, byl brzy veliký a hezký. Všichni lidé říkali, že se hodně

³⁴ Zvyk starých pohanských Germánů, který ovšem nemá s křesťanským křtem nic společného

podobá svému strýci, po kterém dostal jméno. Rychle se naučil všechno, co má takový chlapec umět. Vynikal silou a obratností a nebylo pochyb, že se jednou stane dokonalým mužem. Měl přátelskou a veselou povahu, takže si snadno získával oblibu ostatních. Také otec a matka ho měli rádi.

Po synovi přišly na svět dvě dcery. Jedné dali jméno Säunn a druhé Tórunn. I na ně mohli být rodiče pyšní. Nakonec se jim narodil ještě jeden syn. Byl polit vodou a dostal jméno Egil. Už když byl malý, bylo poznat, že bude ošklivý a černý - celý otec. Když mu byly tři roky, byl tak velký a silný jako jiní v šesti nebo sedmi letech. Při hrách s jinými chlapci se urputně rval. Velmi brzy rozvázal a uměl mluvit pohotově a vtipně.

Jednou na jaře jel Yngvar na Borg protože chtěl pozvat Skallagríma a Beru k sobě na hostinu a s nimi ještě další členy domácnosti. Slíbili, že přijedou a Yngvar odejel domů chystat hostinu a dát vařit pivo. Když přišel stanovený den, vzali s sebou Skallagrím a Bera také Tórólfa a několik čeledínů, takže jich bylo dohromady patnáct. Egil žebrou, že chce jet také. „Jsem zrovna tak příbuzný jako Tórólf,“ zlobil se. „Nepojedeš s námi,“ řekl otec, „protože se nedoveďeš chovat mezi lidmi, zvláště když se dostaneš k pití. Je těžké s tebou vyjít, i když jsi strážlivý.“ Pak vsedl Skallagrím na koně a odjel.

Egil byl uražený. Vyšel ze dvora, chytil si na louce tažného koně, vylezl na něho a dal se za Skallagrímovou družinou. Přes blata se mu jelo špatně, protože neznal cestu, ale když mu ve výhledu nepřekázely lesy nebo kopce, přece jen vždycky poznal, kudy jedou lidé před ním. Na Álfanes přijel večer, když už všichni seděli a popíjeli. Jakmile vešel do světnice, Yngvar ho s radostí přivítal a chtěl vědět, proč přijel tak pozdě. Egil si postěžoval, že ho nechtěli vzít s sebou. Yngvar si ho pak posadil vedle sebe, naproti Skallagrímovi a Tórólfovi.

Hosté se při pití bavili tím, že přednášeli verše. Tehdy Egil přednesl tuto sloku:

*K Yngvarovi, který
krásné dává dary
pozdě přijel Egil
připít na hostinu.
Málo, myslím, lidí
mělo příležitost
skvěle v síni hostit
skalda tříletého.*

Yngvar tu sloku chválil a pěkně za ní chlapci poděkoval. Druhý den mu dal jako básnickou odměnu tři lastury a kachní vejce. A následujícího dne při hostině odříkal Egil sloku o odměně:

*Laskavý děd lesklé
lastury tři choval,
dobrotivě dal je
darem za básničku.
Ke třem krásným mušlím
kachní přidal vejce
dary svými čtvero
dopřál potěšení.*

I za tyto veršíky sklidil malý Egil chválu. Nic dalšího už se na hostině nepříhodilo a Skallagrímova rodina se vrátila domů.

33. O BRYNJÓLFOVI A JEHO SYNU BJÖRNOVI

Björn byl mocný hersi v Sognu a bydlel na Aurlandu. Jeho synem byl Brynjólf, který po svém otci všechno zdědil. Brynjólfovi synové byli Björn a Tórd. Oba byli mladí. Björn často vydával na moře. Někdy podnikal loupežné výpravy, jindy zase kupecké plavby. Byl to podnikavý a schopný muž.

Jednoho léta byl na jakési hostině ve Fjordech. Mezi hosty spatřil neznámou dívku, která se mu okamžitě zalíbila. Ptal se, kdo to je a jakého je rodu. Bylo mu řečeno, že je to sestra Tóriho Hróaldsona, a říká se jí Tóra s krásnými pažemi. Björn přišel k Tórimu na námluvy, ale ten mu ji za manželku nechtěl dát a Björna odbyl.

Tóri Hróaldson býval kdysi u Kveldúlfa na vychování. Byli s Grímem skoro stejně staří a měli se navzájem velice rádi. Hersi Tóri byl teď věrným královým služebníkem, ale na jeho přátelství se Skallagrímem se nic nezměnilo.

Toho podzimu si zjednal Björn lidi a s lodí plně obsazenou vyplul do Fjordů. Vyhlédl si chvíli, kdy Tóri nebyl doma. Odvedl Tóru a odvezl ji k sobě domů na Aurland. Chtěl se s ní oženit, ale jeho otec Brynjólf mu to nedovolil. Zlobil se, že Björn Tóriho, k němuž ho poutalo dávné přátelství, znevážil: „Proto nedovolím, Björne, aby sis Tóru bez svolení jejího bratra vzal. Budeme ji tady opatrovat, jako by byla moje dcera a tvá sestra.“ Protože trval na svém, musel se s tím Björn smířit, ať se mu to líbilo, nebo ne.

Brynjólf poslal své lidi k Tórimu, aby mu nabídl zadostiučinění a narovnáni za jízdu, kterou Björn podnikl k jeho škodě. Tóri žádal, aby Brynjólf poslal Tóru domů a prohlásil, že jinak z narovnáni nebude nic. Ale Björn ji za žádnou cenu nechtěl nechat odejít. Tak uplynula zima. Když nastávalo jaro, radili se, co dál. Brynjólf se Björna zeptal, co zamýšlí přes léto dělat. Björn řekl, že by nejraději odjel ze země - „byl bych rád, kdybys mi opatřil válečnou loď, abych mohl vyjet za kořistí.“ „Na to není ani pomyslení,“ řekl Brynjólf, „abych ti svěřil takovou loď a tolik lidí s ní, protože nevím, co se od tebe dá čekat. Už jsi natropil nepříjemností dost. Dám ti vystrojit kupeckou loď a naložíme na ni zboží. Pojedeš na jih do Dublinu a budeš obchodovat. Jak jsem slyšel, takové plavby se teď nejvíc vyplácejí. Opatřím ti dobrou posádku.“ Björnovi nezbylo, než se otci podříditi.

Brynjólf tedy dal připravit kupeckou loď a zjednal k ní lidi. Björn ale nijak nepospíchal a stále s odjezdem otálel. Pak se jednoho dne nalodil ještě s dvanácti muži do člunu a veslovali na Aurland. Šli vzhůru do dvorce, do světnice, která patřila jeho matce. Ženy tam seděly při práci a Tóra mezi nimi. Björn řekl, že si ji odvede. Její šatstvo a všechny vzácné věci, které jí patřily, dal odnést na veslici. Když spolu odešli, zakázala matka ženám dát o tom zprávu do hlavní světnice. Věděla, že Brynjólf by zuřil a bála se, že mezi synem a otcem by mohlo dojít k něčemu nenapravitelnému.

Björn a jeho muži veslovali k připravené lodi, vytáhli plachtu a vypluli přes fjord na moře. Měli špatný vítr a moře velmi neklidné, ale plavili se dál, protože se chtěli co nejvíc vzdálit od Norska. Jednoho dne připluli od východu k Hjaltlandu³⁵ za ostrého větru a když přistávali u Mósey, poškodila se jim loď. Vynesli z ní tedy náklad a ubírali se na tržiště. Tam v jednom stavení všechno zboží uskladnili. Pak vytáhli loď na zem a spravovali, co se polámalo.

34. BJÖRN JEDE NA ISLAND

Björn se s Tórou oženil hned jak přistáli v Hjaltlandu a ubytoval se s ní na Mosejarborgu. Ještě před začátkem zimy přijela na Hjaltland loď od jihu z Orkneyjí. Přinesla novinu, že na podzim připlula na ostrovy válečná loď a na ní poslové krále Haralda se vzkazem jarlu Sigurdovi. V něm stálo, že podle králova přání má být Brynjólfův syn Björn zabit,

---

³⁵ Hjaltaland - Shetlandy

kdekoli bude dopaden. Stejný vzkaz přišel i na Hebridy a do Dublinu. Tak se Björn dověděl, že byl v Norsku prohlášen psancem.

Na jaře, hned jak bylo moře pokojnější, spustil Björn svou loď na vodu a usilovně se chystal k plavbě. Jen co byl hotov a přišel dobrý vítr, vyplul na moře. Pluli rychle, takže byli jen krátce na širém moři a objevil se před nimi Island. Byli unášeni na západ podél pobřeží a pak je vítr odnesl na širé moře. Když zase začal vát od západu, nesl je nazpět k zemi. Na lodi nebyl nikdo, kdo by Island znal. Vpluli do fjordu, který se jim zdál neobyčejně velký a byli nesení k jeho západnímu břehu. Všude viděli jen lámající se vlny a nikde místo na přistání. Pluli tedy co nejvíce proti větru na východ podél země, až objevili fjord, kde vepluli do klidných vod. Tam pak přirazili k jednomu mysu, před nímž byl ostrov a mezi mysem a ostrovem hluboká úžina. Tam loď přivázali. Na západ od mysu byla zátoka a za zátokou na výšině veliký dvorec.

Björn vstoupil do člunu a několik mužů s ním. Björn své druhy varoval, aby nevykládali o jeho plavbě nic, z čeho by mohly pojit těžkosti. Ve dvorci se dali do řeči s tamními lidmi. Ptali se nejprve, kde to přistáli. Řekli jim, že se tam říká v Borgarfjordu, dvorec se jmenuje Borg a jeho hospodářem je Skallagrím. Björn se k němu hned hlásil jako ke známému a dal se k němu dovést. Skallagrím chtěl vědět, kdo jsou, a Björn pověděl jméno své i svého otce. Skallagrím znal Brynjólfa velmi dobře a tak nabídl Björnovi pohostinství a všechno, co by potřeboval. Björn vděčně přijal. Pak se Skallagrím zeptal, jestli jsou na lodi ještě jiní lidé vzácného rodu a dověděl se, že s Björnem přijela Hróaldova dcera Tóra, jejímž bratrem je hersi Tóri. Skallagrím se z toho velmi zaradoval: „Tóri vyrůstal v našem domě a jsem rád, že mohu jeho sestře poskytnout takové pohostinství, jaké potřebuje a k jakému stačí moje prostředky.”

Pozval k sobě Björna i Tóru a celou jejich posádku. Björn dal vynést z lodi všechnen náklad do ohrady před dvorcem. Postavili si tam stany a s lodí zajeli do ústí blízkého potoka. Tam, kde měl Björn a jeho lidé postavené stany, se říká na Björnových lukách. Skallagrím všechny hostil. Nikdy u sebe nemíval méně než šedesát bojeschopných mužů.

35. SKALLAGRÍMOVO ROZHOŘČENÍ

Na podzim, když lodi z Norska přijely na Island, roznesla se pověst, že Björn utekl s Tórou proti vůli příbuzných a král ho proto prohlásil v Norsku psancem. Když se to dozvěděl Skallagrím, zavolał si Björna

a ptal se ho, jak se to s jeho ženitbou vlastně má.: „Od Brynjólfova syna bych se nenadál, že mi bude lhát!“ „Říkal jsem ti jenom pravdu, Gríme a nesmíš mi vyčítat, že jsem ti neřekl víc, než nač ses ptal. Ale teď se přiznávám, že naše manželství bylo uzavřeno proti vůli jejího bratra.“

Skallagríma popadl vztek: „Jak ses opovážil ke mně přijít, copak jsi nevěděl, že Tóri je můj přítel?“ Björn se hájil: „Vím, že jste spolu byli vychováni jako bratři a jste důvěrní přátelé. Ale já jsem přišel do tvého domu, protože to sem mou loď zaneslo a věděl jsem, že by nebylo nic platné se ti vyhýbat. Teď je na tvém rozhodnutí, co se mnou bude, ale když jsem pod tvou střechou, tak se snad nemám čeho bát.“

Přistoupil k nim Tórólf a horlivě se za Björna přimlouval. Prosil otce, aby se na něho nehněval, a připomněl, že je Björn na Borgu hostem. Mnoho jiných se k němu přidalo, takže Grím se konečně upokojil a řekl, aby si Tórólf dělal, co chce - „nelíbí se mi jak se ho zastáváš, ale to přátelství ti rozmlouvat nebudu.“

36. NARODILA SE ÁSGERD

Tóre se v létě narodila dcera; byla oblita vodou a dostala jméno Ásgerd. Bera si ji velmi zamilovala a našla pro ni dobrou opatrovnici. Björn a celá jeho posádka zůstávali u Skallagríma. Tórólf se Björnem velmi sprátelil a chodil všude s ním. Když pak přišlo jaro, dal se jednoho dne do řeči se svým otcem a chtěl vědět, jestli by nemohl Björnovi v jeho situaci poradit nebo pomoci: „Myslím, že Björn by nejraději jel domů, kdyby neměl strach se tam vrátit. Nemohl bys, otče, poslat někoho do Norska, aby nabídl narovnáání v Björnově záležitosti? Na tvou přimluvu Tóri jistě dá!“ Přemlouval otce tak, že Skallagrím nakonec svolil a opatřil posádku, která měla v létě odjet do Norska urovnat Björnovu záležitost. Poslal vzkaz a znamení Tórimu a přimlouval se za smírné narovnáání. Jakmile se o Grímově poselství doslechl Björnův otec, začal s Tórim vyjednávat také. Nakonec celá záležitost dopadla tak, že Tóri svolil k narovnáání, Brynjólf sjednanou sumu zaplatil a Björnovo vyhnanství skončilo.

Grímovi poslové zůstali přes zimu u Tóriho a Björn u Skallagríma. Když přijeli Skallagrímovi poslové, ohlásili, že o Björnovi bylo v Norsku ujednáno pokojné narovnáání. Björn zůstal u Skallagríma třetí zimu a na jaře se chystal k odjezdu s celou svou družinou. Ale než odjeli, vyprosila si Bera, aby u ní její chovanka Ásgerd mohla zůstat. Björn a Tóra s tím

souhlasili a děvčátko pak vyrůstalo na Borgu.

Tórólf se vypravil na cestu s Björnem a Skallagrím mu opatřil všechno potřebné na cestu. Cesta probíhala dobře, takže brzy vpluli do Sognského fjordu a dostali se k dvorci Björnova otce. Brynjólf je přijal s velkou radostí. Potom vzkázal Tórimu a sjednal si s ním schůzku. Na té Björn a Tóri potvrdili své narovnání. Pak Tóri vyplatil všechny peníze, které měla Tóra na jeho dvorci. Od té doby žili oba švagři v přátelské shodě. Björn bydlel na Aurlandu u svého otce. Také Tórólf tam zůstal jako vážený host a všichni si ho brzy oblíbili.

37. EIRÍK PŘIJAL OD TÓRÓLFA LOĎ

Když Tórólf a Björn pobýli jednu zimu v Norsku a přišlo jaro, zchystali své lodě a opatřili si na ně posádku. V létě vyjeli na výpravu do Východních krajů a na podzim se vrátili s bohatým nákladem. Když přijeli domů, dověděli se, že král Harald je v Rogalandu a zůstane zde přes zimu.

Tehdy už začal Harald velice stárnout. Jeho synové byli většinou dospělí, ale ten, kterého měl ze všech nejraději, byl ještě mladiček. Eirík, později zvaný Krvavá sekera, byl na vychování u Tóriho. Hersi Tóri se těšil králově přízni a důvěře.

Björn a Tórólf jeli nejprve na Aurland a pak se vypravili na sever do Fjordů navštívit Tóriho. Měli sebou koráb, na jehož každém boku veslovalo dvanáct nebo třináct mužů. Loď ukořistili v létě na výpravě. Byla bohatě pomalovaná nad čarou ponoru a byla překrásná. Když přijeli k Tórimu, byli dobře přijati a nějaký čas tam zůstali. Loď s postavenými stany stála před dvorcem. Jednoho dne se přihodilo, že šli k lodi a uviděli tam královského syna Eiríka. Chvílemi vstupoval na loď, pak zase odcházel na břeh a prohlížel ji odtud. Björn řekl Tórólfovi: „Eiríkovi se tvá loď zřejmě líbí. Měl bys mu ji nabídnout darem. Když bude tvým přímluvčím u krále, může se ti to hodit. Zasluchl jsem, že král vaši rodinu nemá zrovna v lásce.“ Tórólf uznal, že je to dobrá rada.

Potom šel dolů k lodi a Eiríka oslovil: „Vidím, že obhlížíš mou loď, líbí se ti?“ „Je to nádherná loď,“ řekl chlapec „Jestli chceš, rád ti ji dám,“ řekl Tórólf. „Jistěže chci,“ zvolal Eirík, „ale nemohu ti za ni dát nic jiného, než své přátelství.“ „Je tvoje. Přátelství králova syna má pro mne větší cenu než loď,“ řekl Tórólf zdvořile a odešel.

Björn zatím zašel za Tórim a chtěl vědět, jestli král Tórólfovu rodinu opravdu tak nenávidí, jak se proslýchá. Tóri připustil, že ano. „V tom

případě tě prosím, abys kvůli mně zajel ke králi a promluvil s ním v Tórólfově prospěch. Když jsem byl na Islandu, choval se ke mně velice hezky a já bych se mu chtěl něčím odvděčit." Tóri nakonec slíbil, že ke králi pojede a vybídł ho, aby zkusil pro tu jízdu získat také Eiríka.

Björn se tedy s prosbou o pomoc obrátil na Eiríka a ten ochotně slíbil, že se k Tórimu přidá a za Tórólfa se u otce přimluví. Potom se Björn spolu s Tórólfově vrátili na Aurland.

Tóri a Eirík vypluli na Eiríkově nové lodi ke králi Haraldovi a zastihli ho v Hördalandu. Král je přijal s radostí. Nějaký čas tam pobýli a čekali, až bude král v dobrém rozpoložení. Potom před něj předstoupili a Tóri promluvil: „Přišel jsem vás, pane, požádat, abyste věnoval svou přízeň Tórólfovi. Je to syn vašeho nepřítele Skallagríma, ale já vás prosím, abyste ho za to, čeho se dopustil jeho otec, netrestal, ale raději myslel na to, co vám Tórólfovi přátelé učinili dobrého."

Tóri mluvil opatrně, ale moc to nepomohlo. Král se rozčílil, že Kveldúlf a jeho synové mu vždycky jen škodili a dá se čekat, že tenhle Tórólף nebude o nic lepší než jeho příbuzní - „jsou to všechno hrdopýšci a neznají míru. Vůbec nedbají na to, s kým mají tu čest."

Potom se ozval Eirík a řekl že Tórólף k němu byl hodný a daroval mu tu vzácnou loď, na které přijeli - „a slíbil jsem, že budu jeho přítelem. Co si o mně lidé budou myslet, když pro něho nic neudělám? Kdo se se mnou bude chtít přátelit? Prokaž mu, prosím, svou přízeň, je první člověk, od kterého jsem dostal tak vzácný dar."

Skončilo to tím, že král slíbil nechat Tórólfa na pokoji - „ale tady ho vidět nechci. A ty, Eiríku, si ho měj rád jak chceš, snad budeš mít větší štěstí na přátele než já. Ale nedivil bych se, kdybys jednou své dnešní prosby litoval."

Potom se Tóri vrátil s Eiríkem domů do Fjordů. Tóri poslal vzkaz na Aurland, jak u krále pořídili. Tórólף a Björn strávili tu zimu u Brynjólfa. V dalších letech se spolu vydávali na výpravy za kořistí a zimy trávili střídavě u Brynjólfa nebo Tóriho.

38. JÍZDA KRÁLE EIRÍKA

Eirík dospěl a ujal se vlády. Od otce dostal do správy Hördaland a Fjorďy. Shromáždil kolem sebe královskou družinu. Jednoho jara se přichystal na výpravu do Bjarmalandu³⁶ a pečlivě k té jízdě vybral

³⁶ Bjarmaland - kraj kolem řeky Dviny u Bílého moře, obydlený Finy

bojovníky. Tórólf se na výpravu vydal s Eiríkem, byl na přídi jeho lodi a nesl jeho prapor.

Na té jízdě se přihodilo mnoho nového. Eirík vybojoval na řece Dvině velkou bitvu a zvítězil. Na jeho počest byly složeny básně, ve kterých se o tom vypráví. Na výpravě také poznal Gunnhildu, dceru Özura Tótha a přivezl ji sebou domů. Gunnhilda byla žena neobyčejně krásná a moudrá a uměla čarovat. Tórólfa si velmi oblíbila. Ten pobýval v zimě u Eiríkova dvora a v létě se vydával za kořistí.

Stalo se, že Tóra, Björnova žena, se rozstonala a umřela. O něco později se Björn znovu oženil a vzal si Álof, dceru Erlinga Bohatého z ostrova Ostru. Měli spolu dceru a dali jí jméno Gunnhilda.

39. TÓRÓLF PŘIJEL NA ISLAND

Tórólf, se chystal jednou v létě na plavbu za obchodem. Zamýšlel jet na Island a navštívit otce, protože dlouho nebyl doma. To už měl množství peněz a vzácných věcí. Když dokončil všechny přípravy k odjezdu, šel se rozloučit s králem. Eirík dal Tórólfovi sekeru a řekl, že je to dar pro Skallagríma. Sekera měla vytočené rohy, byla velká a zlatem vykládaná, topůrko pobité stříbrem - opravdová vzácnost. Tórólf se vydal na cestu, šťastně dorazil do Borgarfjordu a ubíral se rychle domů ke svému otci. Jejich shledání bylo velmi radostné. Pak jel Skallagrím k jeho lodi, kterou dal vytáhnout na břeh a Tórólfa s dvanácti muži ubytoval u sebe.

Při první příležitosti vyřídil Tórólf otci pozdrav od krále Eiríka a odevzdal mu jeho dar. Skallagrím vzal vzácnou sekeru, chvíli se na ni díval a neříkal nic; pak ji pověsil nad svým místem. Jednou na podzim se stalo, že dal přihnat domů mnoho volů na porážku. Nechal dva voly přivést ke stěně a postavil vedle sebe. Vzal velký plochý kámen a podložil jej volům pod krky. Pak vzal královu sekeru, rozmáchl se a usekl hlavu oběma volům najednou. Sekera zajela do kamene, takže se celé ostrí ulomilo a kalení prasklo. Skallagrím se podíval na ostrí a neřekl nic. Potom šel do čeledníku, vystoupil na lavici a hodil sekeru na trám nade dveřmi.

Na jaře oznámil Tórólf, že v létě odjede do Norska. Skallagrím mu to rozmlouval: „Měl bys být rád, že ses ve zdraví vrátil domů. Pobytem v cizině jsi získal vážnost a přísloví praví, že se nevydaří všechny cesty stejně. Vezmi si ode mne tolik majetku, kolik myslíš, že ti postačí

k důstojnému životu a nikam nejezdí." Ale Tórólf řekl, že tuhle jízdu ještě podniknout musí - „mám nutnou záležitost. Björn chce vidět svou dceru a tak mě požádal, abych mu Ásgerd přivezl do Norska. Až se vrátím podruhé, zůstanu už natrvalo." Skallagrím řekl, aby dělal, jak uzná za vhodné - „ale mám takové tušení, že jestli se teď rozejdeme, nemusíme se už setkat."

Potom chystali loď na cestu, dopravili ji k Digranesu a čekali na dobrý vítr. Ásgerd jela z Borgu s Tórólfem. Když nastalo loučení, zašel Skallagrím do čeledníku, sundal králův dar s trámu nade dveřmi a vyšel ven. Topůrko bylo černé od kouře a sekera zrezavěla. Skallagrím pohleděl na její ostří, pak ji odevzdal Tórólfovi a zaveršoval:

*Mnohé chyby chová
chatrný dar králův
kov byl špatně kalen
kterým pěst má máchla.
Nazpět nyní vezmi
dřevo nepřítelku
netřeba nám tady
těchto z Norska darů.*

40. SKALLAGRÍMOVA DCERA SE VDALA

Ještě před těmito událostmi se stalo, že do Borgarfjordu přijela z Norska kupecká loď. Muž, kterému patřila, se jmenoval Ketil Blund. Pocházel z Norska ze vzácného rodu a byl bohatý. Jeho syn se jmenoval Geir. Ten byl už dospělý a plavil se s otcem. Ketil se chtěl usadit na Islandu. Přijel tam pozdě v létě a Skallagrím, který ho dobře znal, mu nabídl pohostinství. Ketil to přijal a pobýval celou zimu i se svými lidmi na Borgu.

Ketilův syn Geir se ucházel o Skallagrímovu dceru Tórunn a dostal ji za ženu. Na jaře pak Skallagrím přenechal Ketilovi pozemky vedle pozemků Óleifových podél Hvítá od ústí řeky Flókadalsá až k ústí řeky Reykjadalsá a celý klín země mezi nimi vzhůru k Raudské rokli a všechen Flókadál nad stráněmi. Ketil měl usedlost v Trándarholtu a jeho syn Geir v Geirshlídu. Ten měl ještě druhé hospodářství v Reykjadaldu a říkalo se mu Geir Bohatý. Jeho synové byli Blundketil a Torgeir Blund. Třetí byl Tórrod Hrísablund, který jako první bydlel na Hrísech.

41. EGIL ZABIL V SEDMI LETECH ČLOVĚKA

Skallagrím rád předváděl svou sílu a měl zálibu v zápasech a ve hrách s míčem. V kraji bylo mnoho silných mužů, ale Skallagrímovi se nikdo z nich nevyrovnal, ačkoli byl už dost starý. Egil otcovu zálibu v zápasech a hrách podědil. Protože byl ctižádostivý a také vzteklý, napomínali rodiče své syny, aby mu raději ustupovali.

Na začátku zimy se konala na Hvítárvallech hojně navštěvená hra s míčem. Sjeli se na ni lidé z širokého okolí a také muži ze Skallagrímovy domácnosti. Vedl je, jako obvykle, Tórd, syn Grana z Granastadů, zdatný mladík a Egilův velký kamarád. Egil, kterému bylo tehdy sedm let, prosil Tórda, aby ho vzal na hry sebou. Tórd mu vyhověl a vzal ho za sebe na koně. Když přišli na hřiště, hráči už byli rozděleni a připraveni ke hře. Přišlo také mnoho chlapců a uspořádali si pro sebe vlastní hru. Egil měl hrát proti Grímovi z Heggstadů. Tomu bylo deset nebo jedenáct let a byl na svůj věk velice silný. Když hráli proti sobě a Egil prohrával, rozzlobil se a udeřil ho pálkou. Grím ho popadl, porazil ho na zem, a pořádně mu to nandal. Řekl, že když nedá pokoj, tak ho zmrzačí. A když Egil vstal a odcházel, hráči za ním posměšně pokřikovali.

Nato šel Egil k Tórdovi a řekl, co se mu stalo. Tórd řekl: „Půjdu s tebou a pomstíme se mu“ a dal mu do ruky svou sekerku. Takové zbraně byly tenkrát obvyklé. Šli tedy tam, kde si chlapci hráli. Grím právě popadl míč a odpálil jej a druzí se hnali za ním. Vtom skočil Egil po Grímovi a sekl ho sekerkou do hlavy, až mu uvázla v mozku. Pak utekl s Tórdem ke svému.

Mýrští běželi pro své zbraně a totéž učinili přátelé heggstadských. Óleif Hjalti se přidal na stranu mýrských a s ním i někteří další. Tak získali mýrští převahu, k souboji nedošlo a všechno zatím skončilo rozchodem. Ale mezi Óleifem a Heggem propuklo pro jeho zákrok nepřátelství, které nakonec skončilo soubojem na Laxfítu u řeky Grímsá. V něm padlo sedm mužů, Hegg byl smrtelně zraněn a jeho bratr Kvíg padl.

Když potom Egil přišel domů, Skallagrím o tom moc nemluvil. Bera soudila, že by byl z Egila dobrý víking a že až doroste, měla by se mu opatřit válečná loď. Egil si zaveršoval:

*Pořídít pro mne
matka si přeje
kořistný koráb*

*krásný to dar.
Dostat se daleko
mysl má dychtí
přirážet k pobřeží
poplenit zem.*

Když bylo Egilovi dvanáct let, byl tak veliký, že bylo jen málo mužů, které by nemohl přemoci. Tórdovi bylo dvacet a také měl velikou sílu. Často se stávalo, že hrávali proti Skallagrímovi. Jednou pozdě v zimě se přihodilo, že se pořádal zápas a Tórd s Egilem se potýkali se Skallagrímem. Zpočátku nad ním vítězili, ale po západu slunce se jim začalo dařit hůř. Skallagríma popadla taková zuřivost, že popadl Tórda, zdvihl ho a udeřil jím o zem tak prudce, až z toho měl smrt. Hned potom popadl Egila. Skallagrímova děvečka Torgerda Brák, která v dětství o Egila pečovala, zakřičela: „Gríme, je to přece tvůj syn!“ a Skallagrím pustil Egila a sáhl po ní. Byla to veliká žena, silná jako muž a vyznala se v kouzlech. Teď uhnula a utíkala pryč a Skallagrím za ní. Tak se hnali až na samý kraj Digranesu. Tam skočila Torgerda se skály do úžiny. Skallagrím po ní mrštil velkým kamenem, zasáhl ji mezi lopatky a potom se už neukázala. Nyní se tam říká v Brákarsundu.

Když přišli domů, byl Egil plný zlosti. Večer všichni muži zasedli za stůl, ale Egil si na své místo sednout nepřišel. Šel do čeledníku a tam přistoupil k muži, který dohlížel na práci. Čeledín byl na statku správcem a Skallagrím si ho velice vážil. Egil mu zasadil smrtelnou ránu a teprve pak si šel sednout mezi ostatní.

Skallagrím o té záležitosti zachovával mlčení, ale přestal se synem mluvit. Neřekli si ani zlé, ani dobré a tak to šlo celou zimu. V létě po této události přijel na Island Tórólf, jak už jsme tu vyprávěli. Když se zase chystal na zpáteční cestu, přišel Egil za otcem a požádal ho o zaopatření na cestu, že chce jet také. Grím se ho ptal, jesti už o tom Tórólf ví a Egil přiznal, že ne. Grím mu tedy řekl, že si musí nejprve promluvit s ním. Ale když přišel Egil za Tórólfem, ten se vyděsil: „Na to není ani pomyslení! Když s tebou nic nepořídí ani tvůj otec doma, co bych si s tebou počal já v cizině? Ani mě nenapadne, vzít si takového paličáka na starost!“

„Může se stát,“ řekl Egil, „že takhle nepojedeš ani ty, ani já.“

V noci potom se zdvihl veliký vítr od jihovýchodu. Když nastala tma a mořský příliv, odešel Egil ke kotvišti a vstoupil na loď. Obešel ji kolem stanů a přesekal na té straně provazy. Rychle seběhl s lodi, stáhl můstek

a přesekal provazy, které vedly k zemi. Proud začal loď unášet ven z fjordu. Když Tórólfovi lidé upozorovali, že proud nese loď pryč, skočili do člunů, ale vítr byl mnohem prudší, než aby se dala loď zadržet. Proud ji nesl až na výspy do Andakilu. Egil utekl domů.

Když se ráno rozneslo, co provedl, většina lidí to odsuzovala. Ale Egil řekl, že když ho Tórólf nevezme s sebou, dočká se ještě dalších nepříjemností. Potom se do toho vložili ostatní a skončilo to tak, že Egil směl do Norska odjet.

Když vypluli a dostali se nad hlubinu, vzal Tórólf Skallagrímovu královskou sekeru a pohřbil ji v moři. Plavbu měli příznivou a brzy se dostali k pobřeží Hördalandu. Tórólf hned zamířil k Aurlandu. Tam se toho mezitím mnoho změnilo. Brynjólf onemocněl a umřel a jeho synové Tórd a Björn se rozdělili o dědictví. Tórd dostal otcovskou usedlost Aurland. Stal se královým manem a přijal od něho správu nad svými statky. Jeho dcerou byla Rannveig a ta měla syny Tórda a Helgiho. Tórd byl otcem Rannveigy, která měla dceru Ingrid, provdanou za krále Ólafa.

Björn dostal jako podíl jiné hospodářství, o nic horší než Aurland. Nepoddal se králi a byl proto nazýván Björn vladyka.³⁷ Stal se z něho bohatý a mocný předák. Tórólf k němu brzy zajel a přivezl mu domů dceru Ásgerd. Bylo to radostné shledání, protože z Ásgerdy vyrostla krásná a chytrá dívka.

42. NA NÁVŠTĚVĚ U TÓRIHO

Tórólf pak zajel ke králi Eiríkovi. Když se shledali, vyřídil mu pozdrav od svého otce Gríma a také jeho dík za vzácný dar. Potom předložil králi dovedně zpracovanou plachtu na válečnou loď a řekl, že mu ji otec posílá darem. Krále Eiríka to potěšilo a nabídl Tórólfovi, aby zůstal tu zimu u něho. Tórólf poděkoval králi za nabídku - „ale nejdřív mám ještě nějaké nutné řízení u Tóriho a musím zajet k němu.“

Odjel k Tórimu a byl tam srdečně přivítán. Tóri naléhal, aby u něho zůstal. Tórólf na to, že by rád - „ale nejsem sám. Dostal jsem na starost bratra. Nebyl ještě nikdy z domova a potřebuje dohled.“ Tóri řekl, že si může přivést lidí, kolik chce - „a jestli je ti tvůj bratr podobný, bude dobré ho tady mít.“

Potom dal Tórólf vytáhnout svou loď na zem a ubytoval se spolu s Egilem u Tóriho. Ten měl syna, který se jmenoval Arinbjörn, o něco

³⁷ Hauldr nebo höldr, držitel dědičných statků

staršího, než Egil. Arinbjörn byl zdatný a obratný a bylo zřejmé, že dorůstá ve znamenitého muže. Egil si ho oblíbil a chodil všude s ním. Ale s bratrem toho moc nenamluvili.

43. TÓRÓLFOVA ŽENITBA

Tórólf se chtěl ucházet o Ásgerdinu ruku. Obrátil na Tóriho, který byl bratrem Ásgerdiny matky, jestli by mu nepomohl s námluvami. Tóri ochotně souhlasil a slíbil, že se za něho u švagra Björna přimluví. Tórólf se vypravil na sever do sognského kraje a měl sebou skvělou družinu. Přijeli na Björnův statek a byli tam dobře přijati. Björn je pozval, aby u něho zůstali tak dlouho, jak jen budou chtít. Tórólf hned oznámil proč přijel a žádal o ruku Björnovy dcery. Björn přijal jeho žádost příznivě a byl ochoten vyhovět jí a tak to skončilo tím, že byl ustanoven den svatby. Měla se konat na podzim u Björna. Potom se Tórólf vrátil k Tórimu a vyprávěl mu jak pořídil. Tóri byl rád, že se to manželství uskuteční.

Když přišel ustanovený den, kdy měl Tórólf odjet na svatební hostinu, zval všechny přátele, aby jeli s ním. Pozval především Tóriho a Arinbjörna, ale na jízdu se chystala i řada dalších urozených zemanů z okolí. Jen Egil nikam nejel, protože se rozstonal. Tórólf a jeho skvělá družina vypluli na moře s plně obsazenou válečnou lodí.

44. EGILOVA VÝPRAVA S ČELEDÍNEM ÖLVIM.

Ölvi byl Tóriho čeledínem a správcem jeho hospodářství. Vybíral také jeho pohledávky a staral se o pokladnu. Nebyl už mladý, ale přesto byl plně při síle. Stalo se, že měl jet vybírat od nájemců platy za pozemky. Vypravil si k tomu veslici s dvanácti čeledíny.

V tu dobu už se Egil začal cítit lépe a vstal z lože. Bylo mu doma smutno, protože většina lidí odjela. Zašel za Ölvim, a že chce jet s ním. Ölvimu se zdálo, že když je jeho loď dobře zásobena, není špatné mít jednoho schopného muže navíc. Egil se tedy na tu jízdu vypravil a vzal si sebou své zbraně; meč, kopí a štít.

Když se vydali na cestu, měli ustavičně špatné počasí s prudkými a nepříhodnými větry; pluli však dál a usilovně veslovali. Plavba je přivedla jednou navečer k ostrovu Atlaey, kde přistáli. Nedaleko od břehu bylo veliké hospodářství náležející králi Eiríkovi, které spravoval muž jménem Bárd. Říkalo se mu Atleyar-Bárd a byl to člověk přičinlivý a pracovitý. Nebyl ze vzácného rodu, ale král Eirík a královna Gunnhilda

ho měli velice rádi.

Ölvi a jeho lidé vytáhli svou loď tam, kam nedosahoval příliv a šli vzhůru ke dvoru. Tam potkali Bárda a pověděli mu o své jízdě. Požádali ho, zda by nemohli zůstat přes noc. Bárd viděl, že jsou všichni mokří a dovedl je do jednoho čeledníku opodál od ostatních stavení. Tam jim dal rozdělat veliký oheň, aby si mohli usušit šaty. Když se oblékli, řekl Bárd: „Nebudu vás zvat do světnice, ale postavíme vám stůl tady. Vím že už byste šli asi rádi spát, protože jste celí utahaní.“ Ölvi s tím byl spokojen. Potom jim tam postavili stůl, dali jim chléb a máslo a přinesli velké krajáče ssedlého mléka. Bárd povídal: „Je mi velice líto, že nemáme žádné pivo, abych vás uctil, jak bych chtěl. Musíte vzít zavděk tím, co je.“ Ölvi a jeho lidé měli velkou žízeň a všechno mléko vypili. Bárd dal přinést syrovátku a pak už nic dalšího k pití nebylo. „Rád bych vám dal pít něco lepšího, kdybych měl,“ řekl Bárd. Slámy bylo v tom stavení dost a tak se tam uložili ke spaní.

45. BÁRDOVO UBITÍ

Téhož večera přijel na Atlaey král Eirík a královna Gunnhilda. Mělo se tam obětovat dísám a Bárd proto připravil znamenitou hostinu. Všichni seděli u stolu, jedli a popíjeli. Pak se ale král zeptal: „Kde je Bárd, nikde ho tu nevidím?“ Kdosi řekl, že je venku a častuje své hosty. „Kdo jsou ti hosté, že mu na nich záleží víc, než aby byl tady u nás?“ Odpověděli mu, že jsou to čeledínové hersiho Tóriho. Král nařídil, aby je co nejrychleji zavolali. A tak se stalo, že Ölvi se svými muži byli pozváni do světnice. Král je přivítal a posadil Ölviho do křesla naproti sobě a ostatní do řady vedle něho. Egil seděl vedle Ölviho. Potom přinesli pivo. Bylo proneseno mnoho pamětních přípitků při kterých se pokaždé musel vypít roh. A když se večer připozdívalo, mnoho Ölviho mužů už se nemohlo hýbat. Někteří zvraceli tam v jizbě, jiní se dostali ven přede dveře. Bárd jim stále pilně nosil pití. Tu vzal Egil roh, který Bárd přinesl Ölvimu a vyprázdnil jej. Bárd řekl, že má zřejmě velkou žízeň a hned přinesl další. Egil vzal roh a veršoval:

Ty, jenž tříštit umíš
tvrdých seker ostří,
pravils že vám pivo
při oběti chybí.
Cizím lhal jsi lidem

*Istivý podvodníku,
bídácké to bylo
Bárde, počínání.*

Bárd řekl, aby raději pil a mlčel. Egil vypíjel až do dna každý roh, který mu podali a stejně pil za Ölviho.

Bárd šel ke královně a stěžoval si, že tam sedí člověk, který se jim vysmívá a i když pije přes míru, nikdy nemá dost. Na její radu namíchal Egilovi do pití jed. Pak přinesl otrávený nápoj do jizby, udělal nad rohem znamení a odevzdal jej ženě, která roznášela pití. Ona jej pak donesla Egilovi a vybídla ho, aby pil. Egil vytáhl nůž a bodl se jím do dlaně. Vzal roh, vyryl na něj runy a pomazal jej krví. Říkal při tom verše:

*Ryji na roh runy
rudou krví barvím,
turovu zbraň tvrdou
tajným písmem zdobím.
Dřív než doušek dám si
z rukou dívky milé
zvím, zda Bárde mi tady
zradu nepřichystal.*

Roh praskl a pivo vyteklo do slámy. V té chvíli se začalo dělat Ölvimu zle. Egil tedy vstal a vedl ho ven. Vzal sebou svůj meč. A když přišli ke dveřím, přiběhl za nimi Bárde s rohem a vybídl Ölviho, aby se napil na rozloučenou. Egil od něho vzal roh a říkal:

*Mně dej pít, neb pitím
pobledl již Ölvi,
do úst doušek piva
jak déšť nechám vtéci.
Zaplatím ti za něj
tak jak zasloužíš si,
za tvou zrádnou službu
zlé uslyšíš verše.*

Egil zahodil vyprázdňený roh, popadl meč, vytasil jej a ve tmě probodl Bárda až mu hrot vyjel zády ven. Bárde padl na zem a krev mu vytryskla z rány. Ölvimu se v tu chvíli udělalo špatně, padl na zem a všechno z něj vyšlo ven. Egil nelenil, vyběhl z jizby a dal se na útěk pryč ze dvora. Venku byla tma jak v pytli.

V předsíni viděli lidé, že Bárde a Ölvi leží na zemi. Král mezi ně vyšel

a dal přinést světlo; nyní viděli, že Ölvi tam leží bez sebe a Bárd že je zabit. Celá podlaha byla zaplavena krví. Král chtěl vědět, kde je ten velký člověk, který ten večer nejvíc pil. Řekli mu, že vyšel ven. „Hledejte ho,“ řekl král, „a přiveďte ho ke mně.“ Šli ho tedy hledat po celém dvorci, ale nikde ho nenašli. Když přišli do čeledníku, bylo tam několik Ölviho lidí. Královi lidé se tázali, jestli neviděli Egila. Odpověděli jim, že tam přiběhl a vzal si své věci - „a potom běžel pryč.“ Když to pověděli králi, poručil, aby rychle zajistili všechny lodě, které byly na ostrově, - „a ráno, až bude světlo, prohledáme celý ostrov a toho člověka zabijeme.“

46. EGILŮV ÚTĚK

Egil se snažil v noci sehnat si nějakou loď, ale kamkoli ke břehu přišel, všude někdo hlídkoval. Hledal celou noc, ale nikde se k lodi nedostal. Když začalo svítat, byl právě na nějakém mysu. Odtamtud viděl další ostrov, ale hodně vzdálený. Vzal prilbu, meč a kopí, kterému ulomil dřevec a zabalil je do svého pláště. Udělal z pláště uzel a přivázal si jej na záda. Pak skočil do vody a plaval, dokud se na vzdálený ostrov nedostal. Ostrov se jmenuje Saudey, je nevelký a porostlý trávou a křovím. Pásl se tam dobytek a ovce, patřící obyvatelům Atlaey. Když Egil vystoupil na suchou zem, vyždímal si šaty. Slunce vyšlo a byl už jasný den.

Král Eirík dal prohledat ostrov Atlaey hned jak se rozednilo. Trvalo to dlouho, protože ostrov byl veliký, ale Egila nenašli. Jeli tedy s veslicemi na druhé ostrovy. Byl již večer, když dvanáct mužů přistálo na Saudey. Egil viděl jejich loď plující k ostrovu a skryl se v křoví dřív, než přirazila ke břehu. Muži se po třech rozešli různými směry hledat a tři zůstali hlídat loď. Egil počkal, až budou hledající daleko a pak teprve vstal a běžel k lodi. Hlídači si ho povšimli, až když byl u nich. Jednomu hned zasadil smrtící ránu. Druhý se dal na útěk do svahu, ale Egil ho dohonil a utál mu nohu. Zbývající muž skočil na loď a chtěl ji hákem odstrčit, ale Egil k sobě přitáhl lano a na loď skočil. Netrvalo dlouho a Egil muže zabil a shodil do moře. Potom vzal do rukou vesla a vesloval odtud pryč. Vesloval celou noc a další den a neustal, dokud nebyl v bezpečí v Tóriho domě.

Ölviho a jeho lidi nechal král odjet v pokoji a odjel se svým doprovodem na hostinu v jiném kraji. Ti, kteří Egila hledali na Saudey, museli na ostrově zůstat mnoho nocí. Zabili si dobytek k jídlu, rozdělali oheň k vaření a snesli hranici tak velkou, aby ji bylo vidět z domova. Nakonec kdosi oheň na Saudey zpozoroval a poslal jim záchranu.

Ölvi s čeledíny přijeli domů dřív než Egil. Tóri a Tórólf se právě vrátili ze svatby. Ölvi jim pověděl noviny o Bárdově zabití a o všem, co se tam přihodilo, ale kam se poděl Egil, o tom nevěděl nic. Tórólf a také Arinbjörn z toho byli nešťastní a měli za to, že se už nevrátí. A druhý den ráno se objevil živý a zdravý. Vyptávali se ho, jakým způsobem se dostal pryč a co se mu přihodilo cestou. Egil odpověděl:

*Útěk z úkladného
už se zdařil dvora,
pak však po ostrovech
po mně pátrat začli.
Muži tři se marně
meči mému brání
smrtí sešli rychlou
u spásného člunu.*

Arinbjörn se stal Egilovým věrným přítelem a nesčetněkrát prokázal, že bude stát vždycky při něm. Teď požádal otce, aby se pokusil u krále Eiríka za Egila orodovat. Tórimu se do takového posláni moc nechtělo: „Možná, že si Bárda za své chování trest zasloužil, ale Egil by se měl pro příště držet trochu zpátky a dbát na to, aby si každého nepohněval. Tentokrát se ještě pokusím to s králem srovnat, ale bude to těžké.“

Tóri se vypravil ke králi Eiríkovi. Když k němu přijel, nabídl pokutu a své ručení s tím, že král sám stanoví výši náhrady. Ten byl velmi rozzlobený a nebylo snadné ho přemluvit: „Otec měl pravdu, když mě před tou rodinou varoval, jsou s nimi jenom potíže. Přijmu za ty muže peníze jen kvůli tobě, ale postarej se o to, aby Egil dlouho v mé zemi nezůstal!“ Pak ustanovil takovou pokutu, jak se mu zdálo vhodné a Tóri všechno zaplatil. Potom jel domů.

47. VÝPRAVA DO KURONSKA

Tórólf a Egil se měli u Tóriho dobře. Na jaře vystrojili velkou válečnou loď, osadili ji posádkou a v létě vypluli do východních krajů. Svedli mnoho bitev a při plenění získali velkou kořist. Plavili se až do Kuronska. Přistáli tam, ujednali si půlměsíční mír a obchodovali. Když lhůta prošla, začali vyjíždět na různá místa a plenit. Jednoho dne přistáli při ústí veliké řeky, kde byl hustý les. Vystoupili na břeh a rozdělili se do skupin o dvanácti lidech. Prošli lesem a otevřel se před nimi obydlený kraj. Začali loupit a zabíjet lidi. Ti utíkali a nikdo se nepostavil na odpor.

Když se pak nachýlil den, dal Tórólf troubit na znamení, že se mají všichni vrátit k lodím. Když se sešli na břehu, chyběl Egil se svými lidmi, ale protože se už stmívalo, nebylo možné jít ho hledat.

Egilova družina objevila za lesem velkou osadu. Zamířili tam, ale našli dvorec prázdný. Uloupili z nich všechno, co se dalo. Trvalo jim to dlouho, protože dvorců bylo hodně a když pak s kořistí odcházeli, uviděli mezi osadou a lesem velký zástup lidí. Byl tam vysoký kůlový plot a Egil radil, aby se ho drželi jako hradby. Šel první a za ním muži tak blízko sebe, aby se mezi ně nikdo nemohl dostat. Kúrové na ně usilovně doráželi, ponejvíce kopími a zpozďalečí a nepouštěli se do boje sečnou zbraní. Pak ale plot zatácel a už jim neskýtal ochranu. Kúrové zaútočili kopími a meči a házeli jim na zbraně šaty. Tak byli nakonec zraněni, zajati a v poutech odvedeni do jednoho dvorce.

Člověk, jemuž dvorec patřil, byl bohatý a mocný a měl dospělého syna. Radili se, jak by se se zajatci mělo naložit. Hospodář řekl, že by je měli jednoho po druhém zabít. Jeho syn namítal, že je teď noc a tma a že by si bez mučení neužili žádnou zábavu. Strčili je tedy do jednoho stavení a pevně svázali. Egila přivázali k nějakému kůlu za ruce i za nohy. Potom to stavení dobře zamkli a šli do jizby večeřet. Byli rozjaření a hodně pili.

Egil sebou trhal a viklal kůlem, až jej uvolnil z podlahy. Kůl padl a Egil se od něj vyprostil. Zuby si rozvázal ruce, uvolnil nohy a potom osvobodil své druhy. Když byli všichni rozvázaní, hledali, jak se dostat ven. Stavení mělo stěny ze silných trámů, ale na jednom konci bylo prkenné pažení. Prorazili je a ocitli se v jiné místnosti, která také měla roubení ze silných trámů. Tu zaslechli dole pod svýma nohama nějaké hlasy. Pátrali a našli v podlaze poklop. Otevřeli ho a objevili hlubokou jámu; odtud slyšeli někoho mluvit. Egil se zeptal, kdo je tam. Člověk, který mu odpověděl, řekl, že se jmenuje Áki. Egil se zeptal, jestli se chce dostat z jámy a Áki na to, že by rád. Egilovi lidé tedy spustili do jámy provazy, kterými byli dříve svázáni a vytáhli nahoru tři muže. Áki řekl, že to jsou jeho dva synové a že pocházejí z Dánska. Byli zajati předešlého léta.

„Se mnou tu přes zimu zacházeli dobře. Hlídal jsem hospodářův dobytek, ale moji synové museli robotovat a vedlo se jim zle. Na jaře jsme se odhodlali a utekli jsme, ale našli nás a hodili do téhle jámy.“

„Ty budeš jistě vědět, jak jsou tu stavení zařízena a kudy bychom se mohli dostat ven,“ řekl Egil. Áki jim ukázal, že je tu ještě jedno pažení - „prolomte je a dostanete se do stodoly a odtamtud už se dá svobodně

vyjít." Udělali, co jim poradil; prolomili pažení, dostali se do stodoly a odtamtud vyšli ven. Venku nebylo na krok vidět. Egilovi druzi naléhali, aby si pospíšili pryč, ale Egil se zeptal Ákiho, jestli by se tam nedala získat nějaká kořist. Áki řekl, že je tam spousta majetku - „tam nahoře je prostorné patro, kde spává hospodář a uvnitř je mnoho zbraní." Vyšli tedy na pavlač a spatřili, že patro je otevřené. Svítlo se tam a služebníci chystali postele. Egil nakázal svým mužům, aby zůstali přede dveřmi a dávali pozor, aby se nikdo nedostal ven. Potom vrazil do světnice a popadl zbraně, kterých tam byla spousta. Jak byli ozbrojeni, všechny uvnitř pobili.

Áki šel k místu, kde byl v prkenné podlaze poklop a otevřel jej; vyzval je, aby sestoupili do spodní komory. Vzali si tedy světlo a sestoupili tam. Našli tam hospodářovy poklady, vzácné věci a mnoho stříbra. Nabrali si tam hojnost všeho a vynesli ven. Egil si nesl velkou konvici na medovinu. Když přišli k lesu, zastavil se a řekl: „Takhle se pravý válečník nechová. Ukradli jsme hospodáři jeho majetek a on o tom ani neví. Takovou hanba na sobě nemůžeme nechat. Vraťme se do dvorce a dejme jim vědět, co se stalo." Všichni byli proti a řekli, že chtějí jít k lodi.

Egil postavil konvici na zem a dal se do běhu k dvorci. Když tam přiběhl, viděl jít služebníky s mísami z čeledníku do světnice. Egil viděl v čeledníku veliký oheň a nad ním kotle. Bylo tam naneseno mnoho velkých polen a ohně byly rozdělaný tak, jak je tam obyčejem, že se podpálí jeden konec polena a tak poleno hoří. Egil popadl poleno, šel s ním k jizbě a ten hořící konec strčil pod okap do kůrové krytiny. Oheň se po krokách rychle šířil a ti, kteří seděli v jizbě ho zpozorovali až když plamen šlehal střechou dovnitř. Běželi ke dveřím, ale tam se nedalo vyjít, jednak pro padající dřevo a také proto, že Egil stál přede dveřmi a zabíjel každého, kdo vyběhl. Za kratičkou dobu stavení shořelo tak, že se zřítlo a všichni, kteří tam byli, zahynuli.

Egil se vrátil k lesu ke svým druhům a všichni se pak ubírali nazpátek k lodím. Egil oznámil, že tu konvici na medovinu, kterou si nesl, nedá do společné kořisti na rozdělení - a byla plničká stříbrných peněz.

Tórólf a jeho lidé se zaradovali, když se Egil se svými konečně vrátil. Jakmile se rozednilo, odrazili od země. Áki a jeho synové zůstali v Egilově družině. Ke konci léta pluli do Dánska. Číhali tam na kupecké lodi a loupili všude, kde k tomu byla příležitost.

48. DOBYTÍ A VYPÁLENÍ LUNDU.

V té době se vlády nad Dánskem ujal Harald³⁸, syn Gormův. Země velmi trpěla loupežnými nájezdy vikingů, kteří opanovali dánské břehy. Áki byl v Dánsku dobře obeznámen s mořem i zemí a Egil se ho pilně vyptával na místa, kde by se dala získat velká kořist. Když připluli do Eyrarsundu, sdělil jim, že ve vnitrozemí je znamenité kupecké město, které se nazývá Lund. Dá se tam čekat velká kořist, ale místní měšťané se určitě postaví na odpor. Záležitost byla předložena účastníkům výpravy, zda se tam chtějí pustit, či nikoli. Mínění bylo nestejně; někteří k tomu vybízeli, jiní zase zrazovali. Odevzdali tedy rozhodnutí velitelům lodí. Tóroľf chtěl město dobýt. Když se obrátili na Egila, odpověděl jim verši:

*Hrdé hradby Lundu
hravě překročíme,
bohatství své marně
město bude bránit.
Sáhnem po svých mečích,
slavnou bitvu svedem,
ve vítězné vřavě
vlky nakrmíme.*

Potom se připravili k výpravě na pevninu a táhli ke kupeckému městu. Když měšťané zpozorovali, že se blíží ozbrojení muži, vyšli proti nim. Kolem města byla dřevěná hradba a na ní lidé, kteří ji bránili. Strhla se bitva a Egil byl první, který hradbu zdolal.

Měšťané se dali na útěk a mnoho jich tam padlo. Vikingové vyplenili město, a než odešli, spálili je. Potom se ubírali nazpět ke svým lodím.

49. NÁVŠTĚVA U JARLA ARNFINNA

Tóroľf plul se svými lidmi na sever podél Hallandu a vítr je zahnal do jednoho přístavu. Nechystali se plenit. Nedaleko odtamtud sídlil jarl, jménem Arnfinn. Slyšel, že tam přistáli vikingové a proto poslal své lidi, aby vyzvěděli, zda se chtějí chovat pokojně, nebo připravují nepřátelství. Když přišli poslové k Tóroľfovi, řekl jim, že se na plenění nechystá, protože kraj není bohatý. Poslové se vrátili k jarlovi a pověděli mu, jak pořídili. A když jarl zjistil, že nemusí sbírat lid k obraně, jel k moři k vikingům bez ozbrojené družiny. Přátelsky s nimi pohovořil a pozval je k sobě na hostinu. Tóroľf slíbil, že přijede.

38 Harald Gormson zvaný Harald Modrozub se ujal vlády r. 940

V ustanovený den jim dal jarl poslat na pobřeží koně k jízdě. Egil a Tórólf se vypravili a vzali sebou asi třicet lidí. Když pak přijeli k jarlovi, dobře je přivítal a uvedl je do hodovní síně. Tam bylo přichystáno pivo a začalo se pít. Seděli tam až do večera a když se měly odnášet stoly, navrhl jarl, aby se losovalo o místa. Měli pít společně jeden muž a jedna žena, pokud by počet stačil a ti, kteří by vybyli, měli pít sami. Muži tedy vložili svá znamení do šátku a losovalo se.

Jarl měl velmi půvabnou dceru, která měla podle výsledku losování sedět při pití vedle Egila. Ten šel a posadil se na stanovené místo. Dívka zatím chodila sem tam prostředkem síně a rozprávěla se známými. Když mělo začít popíjení, stoupla si před Egila a začala nad ním ohrnovat nos:

*Sama na stolec si
s pohárem chci sednout,
hanba by mi byla
hostit holobrádka,
který v krvi ještě
kopí neomočil,
nikdy mečem nahým
nepřivodil zkázu.*

Egil ji chytil, posadil vedle sebe a veršoval:

*Mnoho mužů smělých
meč můj okusilo,
kupředu šlo krutě
kopí víkingovo,
havranům a vlkům
hostinu jsem zchystal,
než plameny ohně
všechno pohltily.*

Potom pili ten večer spolu a oba se dobře bavili. Hostina byla znamenitá a konala se ještě další den. Pak se víkingové vrátili ke svým lodím. Rozešli se s jarlem přátelsky a vyměnili si mnoho darů. Tórólf se svými druhy se plavil k ostrovům Brenneyským. Tam bývalo tenkrát mnoho víkingů, protože mezi ostrovy se nacházelo množství kupeckých lodí. Áki měl v Jutsku mnoho statků a velké bohatství v penězích i půdě. Teď se i se svými syny odebral domů. S oběma bratry se vřele rozloučil a vzájemně si slíbili upřímné přátelství.

Když nastal podzim, plavili se Tórólf a Egil na sever podél Norska až

do Fjordů k Tórimu. Tam měli z jejich příchodu radost, hlavně Arinbjörn, který s těšil na Egila. Pozval ho, aby u nich zůstal přes zimu. Jeho otci se to zdálo unáhlené - „nevím, jak se to bude líbit králi Eiríkovi, protože po Bárdově ubití dal najevo, že Egila v téhle zemi nechce.“ Ale Arinbjörn trval na svém: „Víme přece, že tobě král vždycky vyhoví a jistě nebude proti tomu, abys k sobě pozval Tórólfa, když jsi s ním spřízněný. Nu a Egil tu přes zimu zůstane s ním.“ Tóri viděl, že Arinbjörn jinak nedá a vyhověl mu. Pozval oba bratry na zimu k sobě a oni pozvání přijali.

V Tórólfově družině byli dva bratři Torvald Ofsi a Torfinn Strangi. Byli blízcí příbuzní vладыky Björna a byli s ním vychováni. Jezdívají s ním na výpravy a když se pak pokojně usadil, přidali se k Tórólfovi. Byli to lidé velmi smělí a podnikaví. Při plavbách stáli vždy na předních lodí, Torvald na Tórólfově, Torfinn na Egilově.

Na podzim jel hersi Tóri ke králi Eiríkovi a ten ho přijal velmi přívětivě. Když spolu rozmlouvali, prosil Tóri, aby mu král neměl za zlé, že Egil zůstane přes zimu u něho. Král mu na to odpověděl vlídně a pravil, že Tóri u něho dosáhne všeho, cokoli chce - „ale jinému než tobě bych to k vůli neudělal.“ Gunnhilda slyšela, o čem hovoří, a řekla: „Domnívám se, Eiríku, že se dáš velmi snadno přemluvit a zapomínáš na všechno, co zlého ti kdo udělal. Budeš synům Skallagrímovým tak dlouho nadržovat, až ti nakonec zabijí někoho příbuzného. Ty si možná Bárdovo ubití k srdci nebereš, ale mně to tedy jedno není.“ Král řekl: „Stále mi, Gunnhildo, vyčítáš, že jsem málo přísný, ale už jsem dal své slovo a nehodlám je zrušit. A jestli si dobře vzpomínám, není to tak dávno, co jsi měla Tórólfa ve velké oblibě.“ „S Tórólphem bylo všechno v pořádku,“ řekla královna, „dokud mu to Egil nezkazil. Teď už mezi nimi nevidím žádný rozdíl.“ Tóri pak odejel domů a o králových i královniných slovech bratrům pověděl.

50. SMRT TORVALDA OFSIHO

Gunnhilda měla dva bratry; jmenovali se Eyvind Skreyja a Álf. Byli to lidé velicí a silní a také zdatní kupci. Na dvoře krále Eiríka měli velký vliv, ale mezi lidmi oblíbení nebyli.

V létě se měla konat na Gaulech velká obětní slavnost. Stála tam proslulá svatyně a tak se na slavnost chystalo množství významných lidí z Fjordů, Fjalů a ze Sognu. Měl přijet i král Eirík s celým svým dvorem. Před slavností se Gunnhilda sešla se svými bratry - „na slavnosti bude hlava na hlavě. Jistě se vám naskytne příležitost zabít v tom zmatku

některého ze Skallagrímových synů a nejlépe by bylo, kdybyste zabili oba." Bratrům nebyl takový úkol vůbec proti mysli.

Hersi Tóri se chystal na slavnost také. Předtím si ale promluvil se synem: „Pojedu na obětní slavnost, ale nechci, aby se tam objevil Egil. Zním Gunnhildiny sklony k pletichaření, královu vznětlivost a Egilovu paličatost a nevím, jak bych to všechno dohromady dokázal uhlídat. A Egil se dá zadržet, jen když zůstaneš doma i ty. Vezmu s sebou jen Tórólfa a vykonáme oběť za vás dva." Arinbjörn souhlasil a zůstal s Egilem doma.

Tóri s ostatními jel na slavnost. Bylo tam mnoho lidí a všude se popíjelo. Tórólf se stále držel v Tóriho blízkosti a neoddělovali se od sebe ve dne ani v noci. Eyvind řekl Gunnhildě, že Egil na slavnosti není a k zabití Tórólfa asi nebude mít příležitost. Gunnhilda byla rozmrzelá, že její úklad vychází naprázdno a řekla mu, aby tedy zabil alespoň některého z jeho druhů.

Jednoho večera, když král již odešel spát a Tóri s Tórólfem také, jejich družinníci ještě zůstali v hodovní síni. Bratři Eyvind a Álf si přisedli k Torfinnovi a Torvaldovi a začali si s nimi připíjet. Všichni byli báječně rozjaření. Nejprve pili dohromady, potom se mělo pít z rohu napolovic a jak se večer připozdíval, začalo se pít nepořádně, jeden druhého si začal dobírat a nakonec si nadávali. Najednou Eyvind vyskočil, vytrhl meč a bodl Torvalda smrtelnou ranou. Hned nato se muži z obou družin do sebe pustili. Byli neozbrojeni, protože zbraně byly na posvátném místě zakázány. Ostatní lidé se do toho vložili, ty nejzuřivější od sebe odtrhli a zjednali klid.

Eyvind se dopustil zabití na posvátném místě, stal se psancem a musel hned odejít. Král nabídl za zabitého peněžitou náhradu, ale Tórólf a Torfinn řekli, že ještě nikdy za nikoho náhradu nepřijali a neudělají to ani teď. Odjeli pak s Tórim domů.

Eirík a Gunnhilda poslali Eyvinda na jih do Dánska ke králi Haraldu Gormsonovi, protože v Norsku nemohl zůstat. Eyvind byl zdatný válečník a vzal sebou do Dánska skvělou válečnou loď a velkou družinu dobře ozbrojených mužů. Král Harald ho přijal do svých služeb a pověřil ho, aby bránil jeho zem před vikinky.

Když přišlo jaro, chystali se Tórólf a Egil zase na výpravu. Plavili se nejprve do Východních krajů. Pak se vrátili do Víku, pluli na jih podél Jutska, až se dostali k fríským břehům. Tam se zdrželi celé léto a všude plenili. Nakonec odpluli zpět do Dánska. Když se dostali k zemským

hranicím, tam, kde se stýká Frísko a Dánsko, přirazili ke břehu a zakotvili. Když se večer na lodích chystali ke spaní, přišli na Egilovu loď dva muži a přinesli vzkaz od jejich dánského přítele Ákiho Bohatého: „Eyvind Skreyja je s loďmi venku proti jutskému pobřeží a číhá na vás, až se budete vracet z jihu. Shromáždil velké množství lidí, takže se s nimi nebudete moci utkat. Ale sám se plaví se dvěma lehkými loděmi a je blízko vás.”

Když to Egil uslyšel, hned dal odklidit stany a připravit veslice. Vypluli a Egil nařídil, aby si počínali tiše. Za svítání objevili Eyvindovy lodě, stojící na kotvách. Vrhli se na jejich posádky a zabíjeli zbraněmi a kamením. Eyvindovi tam padlo mnoho lidí; on sám musel skočit do moře a zachránit se s několika svými muži plaváním.

Egilovi lidé pobrali jejich věci a zbraně, vzali i jejich lodě a vrátili se k Tóroľfovi. Ten chtěl vědět, kde byli a co je to za lodě. Egil odpověděl těmito verši:

*Věrolomný Eyvind
vedl tyto lodě,
blízko jutských břehů
statečně je bránil.
Nemohl však nijak
našim mečům čelit,
ve studených vlnách
skokem spásu našel.*

Tóroľf řekl: „Myslím, že teď jste provedli věc, kvůli které Norsko hned tak neuvidíme.” Ale Egil na to, že jinde je taky dobře.

51. O KRÁLI ADALSTEINOVĚ A ÓLAFOVI SKOTSKÉM

Álfrád Mocný³⁹ byl první ze svého rodu, který panoval nad celou Anglií. To bylo za dnů Haralda Krásnovlasého. Král Álfrád zbavil všechny poplatné krále jména i moci, takže se už nemohli nazývat králi a královskými syny, ale stali se jarly. Po něm byl králem v Anglii jeho syn Játvard.⁴⁰ Ten byl otcem Adalsteina⁴¹ Vítězného, který byl pěstounem Hákona Dobrého.⁴²

Král Adalstein měl několik bratrů. Když se ujal vlády po svém otci,

³⁹ Álfrád - Alfréd Veliký vládl v Anglii v letech 871-901

⁴⁰ Játvard - Edward

⁴¹ Adalstein - Ethelstan

⁴² Hákon Dobrý, nebo také Hákon-Adalsteinův odchovanec - jeden ze synů Haralda Krásnovlasého, vychovaný v Anglii, kde byl také pokřtěn. Vládl v Norsku v letech 935-961

byl ještě mladý a mnohým se zdálo, že není třeba se ho bát. Nedlouho potom, co nastoupil na trůn, se proti němu pozdvihli předáci, kteří za předchozích králů přišli o svá panství. Měli za to, že si na mladém králi své bývalé statky vymohou. Byli mezi nimi Britové, Irové i Skotové. Král Adalstein shromáždil vojsko a platil všem lidem, kteří za něho chtěli bojovat, ať byli cizí nebo domácí.

Bratři Tórólf a Egil právě pluli na jih podél saských a flámských břehů, když se dověděli, že anglický král najímá vojáky a že se u něho dá vysloužit hodně peněz. Dohodli se, že se dají se svými lidmi najmout. Na podzim se tedy dostali ke králi Adalsteinovi. Král je přijal dobře, protože se mu jejich pomoc zdála prospěšná. Pozval je, aby od něho přijali žold a bojovali v jeho vojsku. Dohodli se na tom a vstoupili do jeho služeb.

Anglie byla v té době již dávno křesťanská. Král Adalstein byl dobrý křesťan a říkali se mu Adalstein Věřící. Žádal Tórólfa a Egila, aby se dali přijmout mezi čekatele křtu, neboť tak to bývalo zvykem mezi těmi, kdo se stýkali s křesťany, ať už to byli kupci, nebo vojáci. Čekatelé se mohli volně stýkat s křesťany i s pohany a věřit mohli tomu, co se jim zamlouvalo. Tórólf a Egil vyhověli královi žádosti a dali se oba přijmout mezi čekatele. Měli s sebou tři sta mužů, kteří se všichni dali do králova žoldu.

Ve Skotsku vládl král Ólaf Rudý, který pocházel z rodu proslulého víkinga Ragnara Lodbróka.⁴³ Po otci byl Skot, po matce Dán a domohl se velké moci. O Skotsku se říkalo, že vydá za třetinu panství anglického. Na samém severu v nejbližším sousedství Skotska leží Nordimbraland,⁴⁴ kraj velký asi jako pětina Anglie. Za starodávna náležel ten kraj dánským králům a hlavní město je tam Jórvík.⁴⁵

Ted' patřilo toto panství Adalsteinovi, který je dal do správy dvěma jarlům, Álgeirovi a Godrekovi. Měli bránit zem před útoky Skotů a také Dánů a Norů, kteří sem často jezdili plenit a domnívali se, že mají na ten kraj právo, protože každý, kdo v Nordimbralandu něco znamenal byl buď po otci nebo po matce dánského původu, a mnozí po obou.

V Bretlandu⁴⁶ vládli dva bratři, Hring a Adils a byli poplatní králi Adalsteinovi. Když byli s králem na tažení, bylo jejich povinností stát se svými lidmi v předním šiku před královými korouhvemi. Oba bratři byli velcí válečníci a sloužili už králi Játvárdovi, ale patřili k těm, kteří nesli

43 Ragnar Lodbrók - (s chlupatými spodky), jeden z nejslavnějších víkingů

44 Nordimbraland - Northumberland

45 Jórvík - dnešní York v severní Anglii

46 Bretland - tadý miněn Wales a přilehlé kraje.

své podřízené postavení těžce.

52. SHROMAŽĎOVÁNÍ VOJSKA

Král Ólaf s velkým vojskem vytáhl na jih do Anglie. Když přišel do Nordimbralandu, začal všude zabíjet a plenit. Jarlové, kteří kraj spravovali, shromáždili vojsko a vytáhli proti němu. Strhla se veliká bitva a dopadlo to tak, že král Ólaf zvítězil. Jarl Godrek padl a Álfgeir s velkou částí vojska se dal na útěk. Král Ólaf už nenarazil na žádný odpor a obsadil celý Nordimbraland.

Álfgeir se odebral ke králi Adalsteinovi a podal mu zprávu o neslavné porážce. Když král uslyšel, jak velké vojsko přišlo do jeho země, vypravil posly ke všem jarlům a jiným urozeným lidem, aby shromáždili své sbory a přidali se k němu. Mezitím sám sebral vojsko a táhl na sever.

Když se rozhlásilo, že Ólaf skotský dobyl vítězství, podrobil si velký kus Anglie a má mnohem větší vojsko než král Adalstein, přidalo se mnoho předáků na jeho stranu. V tu dobu měli již Hring a Adils sebráno mnoho lidí pro krále Adalsteina, ale jak uslyšeli ty zvěsti, převedli své vojsko ke králi Ólafovi.

Jakmile se o tom všem dověděl král Adalstein, shromáždil své náčelníky a rádce, podrobně jim pověděl o počínání krále Ólafa a o síle jeho vojska a dotázal se na jejich mínění. Nejprve se mluvilo o tom, že jarl Álfgeir si počínal zbaběle a že by mu měla být odňata jeho hodnost. Ale k tomu nakonec nedošlo a král svěřil část vojska pod jeho velení. Dalšími veliteli byli jmenováni Tórólf a Egil a ti měli velet těm mužům, které sebou přivedli. Měli táhnout Ólafovi naproti, nepouštět se do bitvy a čekat na posily. Ty měl z jižní Anglie přivést král.

Na takovém plánu se usnesli a velitelé se pak vrátili ke svým sborům. Král se odebral na jih, kde mu byli obyvatelé nakloněni a začal verbovat další vojáky. Když se Egil vrátil ze shromáždění ke svým druhům, ptali se, jaké noviny jim může povědět o skotském králi. Egil odříkal verše:

*Vladaři dva vojsko
proti Skotům vedli,
oběma však Ólaf
osud krutý zchystal:
hlava Godrekova
havranům je dána,
Álfgeir zbabělostí*

ztratil čest a zemi.

Ke králi Ólafovi byli vysláni poslové, kteří měli vyřídít, že král Adalstein chce označit místo k boji a nabídnout mu bojiště na Vínheidi u Vinských lesů⁴⁷ a žádá ho, aby přestal plenit. Ten, který dobude v bitvě vítězství, bude mít vládu nad celou Anglií. Ustanovil k setkání týdenní lhůtu a ten, který se dostaví dříve, má čekat týden na druhého.

Tenkrát bylo zvykem, že jakmile vojevůdce přijal nabízené místo k boji, nesměl již dovolit pod ztrátou cti až do bitvy svému vojsku plenit. Král Ólaf nabízené místo přijal, zastavil své vojsko, zakázal plenit a čekal na stanovený den. Potom se hnul se svým vojskem na pláň Vínheidi. Na sever odtud stála pevnost. V té se Ólaf usadil a ponechal tam většinu svých ozbrojenců, protože kraj kolem byl hustě obydlený a skýtal jim všechno potřebné. Další část poslal na výšiny, kde měla být svedena bitva, aby tam zaujali místo pro své stany a rozložili se tam dřív, než přitáhne Adalstein. Ale přišli pozdě. Na místě, kde mělo být bojiště, byly už všude postaveny lískové pruty⁴⁸, a místo bitvy bylo vyznačené.

Byla to rozlehlá pláň, na které se mohlo sešikovat množství vojska. Na jedné straně tekla řeka a na druhé byl veliký les. V dost velké vzdálenosti od bojiště, v místech, kde bylo od řeky nejbližší k lesu, už rozbili svůj tábor lidé krále Adalsteina. Mezi lesem a řekou nastavěli velké množství stanů, ale každý třetí stan byl prázdný a ostatní byly obsazeny jen spoře. Před stany se ovšem neustále motala hromada lidí, takže když k táboru přišli lidé krále Ólafa, nepodařilo jim projít dál. Adalsteinovi lidé si před posly stěžovali, že jejich stany jsou plné lidí, takže tam už nemají téměř žádné místo. Stany pak čněly tak vysoko, že přes ně nebylo vidět a nedalo se zjistit, jak daleko ležení Angličanů sahá. Ólafovi lidé nabyli dojmu, že už je tam shromážděno celé anglické vojsko a to dosti velké. Svoje stany pak postavili na severu, kde se pláň trochu svažovala.

Adalsteinovi lidé den po dni říkali, že jejich král tam přijede, nebo že už je v pevnosti, která stála na jih pod pláněmi. Celou tu dobu k nim proudily další posily. A když minula stanovená lhůta, poslali ke králi Ólafovi posly se vzkazem, že král je připraven k bitvě a má převeliké vojsko. Nechce ovšem, aby bylo v boji utraceno tolik lidí a žádá Ólafa, aby se raději vrátil do Skotska. Nabízí mu za to přátelský dar po šilinku stříbra

⁴⁷ Jde o tzv. bitvu u Brunanburghu, v místech, která se ještě nepodařilo lokalizovat. Byla svedena r. 937. Král Ólaf je víc znám jako Olaf z Dublinu.

⁴⁸ Lísce se připisovala zvláštní moc. Také místa soudu byla ohrazena lískovými pruty

z každého pluhu z celé své říše a chce se stát jeho přítelem.

Když poslové přijeli s touto nabídkou ke králi Ólafovi, chystal se právě se svým vojskem vyjet do bitvy. Vyslechl jejich poselství, svůj pochod zastavil a svolal radu svých náčelníků. Ti se vyjadřovali velmi nestejně; někteří horlivě vybízeli, aby se ta nabídka přijala. Mínili, že to bude výprava velice čestná, když se vrátí domů a získají tak velký tribut bez boje. Jiní radili ještě počkat, protože Adalstein by podruhé mohl nabídnout mnohem víc. Na tom se nakonec shodli a odpověděli poslům, že pokud si Adalstein přeje mír, musí za něj zaplatit větší sumu. Poslové požádali Ólafa o trochu času než dojdou ke králi a vyžádají si jeho rozhodnutí. Chtěli jeden den k jízdě do pevnosti, druhý den k vyjednávání a třetí den k návratu. Král Ólaf neměl námitek.

Poslové odjeli a podle dohody se vrátili se třetí den. Řekli, že král Adalstein chce dát všechno, co nabídl předtím a mimo to po šilinku každému muži ze svobodného rodu, po hřivně každému náčelníkovi oddílu, který má pod sebou dvanáct, nebo více mužů, po hřivně zlata každému veliteli královské družiny a po pěti hřivnách zlata každému jarlovi. Zase byly hlasy pro a proti, ale nakonec o tom rozhodl král. Řekl, že chce přijmout poslední nabídku, jestliže mu k ní Adalstein ještě přenechá celý Nordimbraland s daněmi a příjmy, které k tomu přináleží. Poslové zase požádali o třídní lhůtu. Král Ólaf s nimi měl tentokrát poslat své lidi, aby sami vyslechli Adalsteinovo rozhodnutí; řekli, že král jistě nebude dlouho váhat, protože mu velmi záleží na smírném urovnání. Ólaf souhlasil a poslal své vyslance s nimi.

Vyjeli tedy všichni poslové pospolu, až dorazili do pevnosti jižně od výšin, kde je přijal král Adalstein. Poslové krále Ólafa oznámili králi Adalsteinovi, jaká je poslední nabídka k narovnání. Král Adalstein věděl, jak jezdili vyjednávači s nabídkami sem a tam, aby pozdrželi bitvu, dokud nepříjde s posilami z jihu. Teď už měl celé anglické vojsko na místě a bylo dost silné, aby mohl svést s Ólafem bitvu. Podle toho vypadala jeho odpověď:

„Oznamte králi Ólafovi, že mu dávám svolení, aby se vrátil se svým lidem do Skotska a odevzdal mi všechnen majetek, který vzal nespravedlivě v naší zemi. Potom uzavřeme mír a přestaneme proti sobě válčit. Král Ólaf se stane mým manem, dostane ode mne Skotsko jako léno a bude mi podřízen. Teď se vraťte a povězte mu, jak jsem rozhodl.“

Poslové se vrátili hned toho večera a přijeli ke králi Ólafovi

nedlouho před půlnocí. Vzbudili ho tedy, aby mu oznámili slova krále Adalsteina. Ólaf dal hned svolat jarly a ostatní náčelníky a vyzval posly, aby pověděli, jak pořídili, a co král Adalstein vzkazuje. A když to náčelníci vyslechli, byli zajedno, že je čas chystat se k bitvě.

Poslové také pověděli, že má Adalstein množství lidu a že přijel do pevnosti teprve toho dne, kdy tam poslové přišli. Jarl Adils zvolal: „Teď vidíte jak jsou ti Angličané falešní! My jsme tady čekali, a oni zatím jen zdržovali. Jejich král určitě nebyl nablízku, když jsme sem přišli. Od té doby, co jsme se tu usadili, si sehnali další posily. Ale je možné, že nyní, když nás tak napálili, budou trochu bezstarostní. Radil bych, aby na ně sbory, které už jsou blízko plání, hned zaútočily. Povedu je já a můj bratr. Vrhne se na ně a jestli je přimějeme k útěku, přijdou o své lidi a budou potom méně směli při dalších útocích.“ Králi se zdála tato rada dobře vymyšlená - „sešikujeme své vojsko hned za svítání a potáhneme za vámi.“ Tímto rozhodnutím shromáždění skončilo.

53. BITVA

Jarl Hring a jeho bratr Adils vypravili své vojsko a táhli hned v noci na bojiště; Tórólfovy a Egilovy stráže je spatřily za rozednění. Velitelé dali hned zatroubit do boje a lidé si oblékli zbroj. Potom se začali šikovat do dvou vojů. Jednomu velel jarl Álfgeir a před ním byla nesena korouhev. V jeho šiku byli ti, co přišli s ním a pak lidé z okolního kraje. Bylo jich daleko více než těch, kterým velel Tórólf a Egil. Tórólf byl oděn tak, že měl štít široký a tlustý, na hlavě velmi pevnou přilbici a byl opásán mečem, kterému říkali Dlouhán. Byla to veliká a ostrá zbraň. V ruce měl kopí; čepel byla dva lokty dlouhá a ukovaná do čtyřhanného hrotu. Vzhůru k násadě se čepel rozšiřovala. Tulej byla dlouhá a objemná a v ní tlustá a pevná násada. V tuleji byl železný kolík a celá násada byla ovinuta železem. Egil byl vyzbrojen stejně jako Tórólf a byl opásán mečem, jemuž říkal Ještěrka. Ten meč ukořistil v Kuronsku a byla to výborná zbraň. Tórólf ani Egil neměli brnění. Vztyčili korouhev, kterou nesl Torfínn Strangi. V jejich šiku byli sami Norové, měli norské štíty a norskou zbroj. Tórólf a Egil se sešikovali blízko u lesa, Álfgeirův šik se ubíral podél řeky.

Adils a Hring viděli, že se jim Tórólfův zástup nepodařilo překvapit a začali se připravovat k boji. Také oni měli dva šiky a dvě korouhve. Adils se postavil proti Álfgeirovi, Hring stál proti Tórólfovým vikingům. Když začala bitva, obě strany si vedly statečně. Pak ale jarl Adils zaútočil tak

prudce, až Álfgeir začal ustupovat. Adilsovi lidé se proto vrhli do boje s dvojnásobnou odvahou. Netrvalo dlouho a Álfgeir se svým vojskem se dal na útěk.

Ujížděli na jižní stranu výšin a přiblížili se ke králově pevnosti. Tam si jarl řekl: „Teď by asi nebylo rozumné ukazovat se před králem. Když jsem k němu posledně přišel po porážce od Ólafa, dostalo se mi jen výčitek a teď to nebude jiné. Od něho už se žádných poct nedočkám.“ A jel stále na jih ve dne v noci, až přijel na západ na Jarlsnes. Tam si opatřil loď a odplul přes moře do Francie, odkud z jedné strany pocházel. Už nikdy potom nepřišel do Anglie.

Adils pronásledoval nejprve prchající, ale zanedlouho se obrátil nazpátek do míst, kde se bojovalo a začal útočit. Když to viděl Tórólf, obrátil se proti jarlovi a poručil, nést proti němu korouhev. Svým lidem přikázal, aby šli statečně za ním a drželi se při sobě - „dejme se k lesu, aby nám kryl záda a nemohli jít na nás ze všech stran.“ Postoupili k lesu a tam se strhla zuřivá bitva. Egil postupoval proti Adilsovi a urputně se s ním potýkal. Vikingů bylo méně, ale nadělali nepříteli větší ztráty.

Tórólf se tak rozohnil, že si hodil štít na záda a popadl kopí oběma rukama. Skočil dopředu a sekal a bodal na obě strany. Dělal si cestu ke korouhvi jarla Hringa a nic před ním neobstálo. Zabil muže, který nesl korouhev a přesekl korouhevni žerď. Potom bodl jarla kopím do prsou skrze brnění a hrud', takže vyšlo mezi lopatkami, vyzdvihl si ho nabodnutého nad hlavu a zarazil kopí do země. Jarlovo tělo na kopí viděli všichni jeho lidé i jeho nepřátelé. Potom vytrhl Tórólf meč a bil se dál. Také jeho lidé útočili; i padlo mnoho Britů a Skotů a někteří se dali na útěk. Když jarl Adils viděl, že je jeho bratr mrtev, že padlo množství jeho lidí a někteří prchali a když sám pak byl zle tísněn, obrátil se na útěk a hnal se k lesu. Také zbytek vojska začal utíkat. Prchající se rozptýlili po celé výšině a mnoho jich bylo zabito. Adils se zbytkem svého sboru zatím doběhl do lesa a skryl se v něm. Schoval svou korouhev, takže nikdo nevěděl, kde je. V té chvíli se začalo rychle stmívat a tak se Tórólf a Egil obrátili zpátky ke svým stanům. Zároveň tam přitáhl král Adalstein se svým vojskem, rozbili stany a utábořili se na noc.

O málo později přitáhlo k bojišti také vojsko krále Ólafa a utábořilo se tam, kde byly už dříve postaveny jejich stany. Králi Ólafovi oznámili, že padli oba jeho jarlové, Hring a Adils a velké množství jeho lidí.

54. TÓRÓLF PADL

Král Adalstein strávil předešlou noc v pevnosti a tam uslyšel, že se na výšinách strhla bitva. Vypravil se tedy hned se vším vojskem a táhli na sever na výšiny. Tam se dověděl podrobně všechny noviny o tom, jaký měla bitva průběh. Bratři Tórólf a Egil přišli ke králi, který jim děkoval za jejich statečnost a za vítězství a slíbil jim své bezvýhradné přátelství. Přes noc zůstali v jeho blízkosti.

Časně ráno dal král vzbudit vojsko. Rozmlouval se svými náčelníky a vyhlásil, jak si přeje mít vojsko uspořádané. Nejprve sestavil svůj šik a postavil do jeho čela nejlepší sbory. Určil, že jim má velet Egil -, „Tórólf bude velet svým lidem a těm, které k němu postavím. To bude druhý šik našeho vojska a Tórólf ho musí udržet tam, kam ho postavím. Skotové bývají při boji pohybliví, přebíhají sem a tam a ukazují se na rozličných místech. Způsobují často škodu, když se tím protivník dá zmást a nesetrvá na určených místech.“

Egil řekl, že by raději bojoval po Tórólfově boku, ale že bude rád bojovat tam, kde je jich nejvíc třeba a kde bude boj nejurputnější. Tórólf pravil: „Nechme krále, ať sám rozhodne, kde máme stát. Pomáhejme mu tak, aby s námi byl spokojen. Ale jestli chceš, můžeme si svá místa vyměnit.“ Egil na to: „Udělejte to podle svého, ale řekl bych že budu dnešního rozhodnutí často litovat.“

Potom se seřadili do šiků podle králových pokynů a byly vztyčeny korouhve. Králův šik stál v rovině směrem k řece, Tórólfův táhl horem kolem lesa. Skotské vojsko už spořádaně stálo proti nim. Ólaf rozdělil své bojovníky také do dvou šiků. Jednomu velel sám a postavil se proti králi Adalsteinovi. Měli oba tak velké vojsko, že mezi nimi co do počtu nebyl rozdíl. Druhý šik táhl k lesu proti sborům Tórólfovým. Jeho náčelníky byli vesměs skotští jarlové s velkým množstvím mužů. Potom narazily šiky do sebe a strhla se veliká bitva. Tórólf postupoval prudce dopředu a dal nést svou korouhev podél lesa. Zamýšlel postupovat tak daleko, aby se dostal Ólafovu šiku do zad. Jeho muži se chránili štíty a po pravici je kryl les. Tórólf postupoval tak rychle, že svůj sbor jen s několika málo lidmi předběhl, a když se toho nejméně nadál, vyrazil z lesa jarl Adils se svými muži. Zaútočili hned mnoha oštěpy na Tórólfa a ten tam u lesa padl. Torfinn, který nesl korouhev, ustupoval zpátky ke svým. Adils na ně stále dorážel a strhla se tam zuřivá bitva.

Když byl Tórólf zabit, provolali Skotové vítězný pokřik. Egil to zaslechl a uviděl jak Torfinnova korouhev couvá. Uvědomil si, co se přihodilo, protože věděl, že Tórólf by neustupoval. Rozběhl se tam skrze šiky a jakmile se dostal ke svým, začal bojovníky usilovně povzbuzovat, aby si vedli statečně. Sám byl nejpřednější v čele všech. V ruce měl meč Ještěrku, prodíral se mezi bojujícími, sekal na obě strany a pobil hromady lidí. Torfinn nesl korouhev hned za ním, ostatní pak následovali korouhev.

Bojovalo se tam velice krutě. Egil postupoval kupředu, až se setkal s Adilsem. Souboj trval jen krátce; Adils padl a s ním i mnoho jeho druhů. Po Adilsově pádu se dali jeho lidé na útěk a Egil se svými je pronásledoval. Zabíjeli každého, koho dostihli a bylo marné prosit o milost. Když viděli skotští jarlové to množství prchajících, dali se také kvapně na ústup. Egil se svými pak zamířil tam, kde byl králův šik, vpadl jim do zad a způsobil velkou záhubu lidí. Skotský šik se rozpadl a rozestoupil, lidé začali prchat a víkingové zdvihli vítězný pokřik. Když král Adalstein spatřil, že skotský šik kolísá, povzbudil své lidi a poručil nést svou korouhev kupředu. Prudce zaútočil, takže Ólafovo vojsko začalo ustupovat při velkých ztrátách. Zahynul tam i král Ólaf a většina lidí, které přivedl, protože ti, kteří se obrátili na útěk byli vesměs pobiti. Král Adalstein dobyl velikého vítězství.

55. EGIL POCHOVAL BRATRA

Král Adalstein nařídil ošetřit raněné a pochovat mrtvé a odjel z místa bitvy do pevnosti, aby tam přenocoval. Jeho lidé ještě pronásledovali prchající. Egil zabil každého, koho dostihl. Potom se obrátil nazpátek a jel se svými lidmi na místo, kde se odehrávala bitva. Tam našel svého zabitého bratra. Zdvihl jeho mrtvé tělo, omyl ho a upravil tak, jak bylo zvykem. Vykopali hrob a uložili do něj Tórólfa se všemi jeho zbraněmi a oděvem. Než se s ním rozloučil, navlékl mu Egil na každou ruku zlatý náramek. Nakladli pak na hrob kamení a zasypali zemí. Egil o tom složil verše:

*Jeho jistá rána
jarla zahubila,
vítězství však krátce
vychutnat si mohl.
Tórólfovo tělo
temná hlína kryje,*

*hořké je mi hledět
na hrob bratra mého.*

Složil ještě verše o bitvě:

*Podlý Álfgéir prchá
před prudkostí boje,
víking ale dále
vítězně si vede;
hrot pronikl hrudí
Hringa udatného,
ostrým mečem odňat
život Adilsovi.*

Potom se Egil odebral se svou družinou do pevnosti ke králi Adalsteinovi, který právě seděl v síni u jídla a pití. Když ho král spatřil, nařídil, aby jim uprázdnilo nižší stupeň a Egila posadili na čestné místo proti němu. Egil tam usedl a postavil si štít k nohám. Měl na hlavě přilbici a meč si položil na kolena. Chvilími jej napolo vytahoval a zase zasunoval zpět do pochvy.

Seděl vzpřímený a zamračený. Egil měl velký obličej se širokým čelem a hustým obočím, nos ne dlouhý, ale náramně tlustý, kníry velké a dlouhé, bradu nadmíru širokou a zrovna tak čelisti, silný krk a mohutné plece, takže tím vynikal nade všechny jiné lidi. Když se rozhněval, měl kruté a hrozné vzezření. Byl dobře rostlý a vyšší než ostatní lidé, měl husté vlasy vlčí barvy a brzy olýsal. Měl černé oči a tmavou pleť.

Tak tam seděl a spouštěl jedno obočí dolů, druhé pak zdvíhal málem až ke kořínkům vlasů. Když mu nosili pivo, nechtěl nic pít a stále střídavě hýbal obočím, jedním dolů, druhým vzhůru. Král Adalstein seděl na vysokém křesle. Také on si položil meč na kolena a když takto seděli nějakou chvíli, vytáhl král meč z pochvy, sňal si z ruky těžký zlatý náramek a nastrčil jej na hrot svého meče. Potom vstal, sestoupil na podlahu a vztáhl meč s náramkem k Egilovi. Ten vstal, vytáhl meč a také sestoupil na podlahu. Vsunul meč do náramku, přitáhl si ho k sobě a pak si šel zase sednout. Král usedl do vysokého křesla. Egil si natáhl náramek na ruku a jeho obočí se srovnala. Odložil meč a přilbici, chopil se rohu, který mu přinesli, napil se a říkal verše:

*Tam, kde sokolníkův
bystrý sedá sokol,
zlatým leskem září
klenot znamenitý.*

*Král mi kruhem spoutal
nositelku kopí,
drahocenné dary
štědrý vítěz dává.*

Od té chvíle pil Egil svůj díl a rozprávěl s ostatními. Potom dal král přinést dvě truhly. Každou nesli dva muži a obě byly plné stříbrných peněz.

Král se obrátil na Egila: „Vezmi tyto truhly, Egile, a až přijedeš na Island, odevzdej je svému otci; posílám mu je jako náhradu za syna. Část peněz rozdej mezi vaše příbuzné a mezi ty, které pokládáš za nejpřednější. Ty můžeš dostat náhradu za bratra tady u mne, pozemky, nebo movité věci, co chceš raději. Jestli u mne zůstaneš, opatřím ti takové důstojenství, jaké budeš požadovat.“ Egil přijal peníze a děkoval králi za dary a nabízené přátelství. Od té chvíle se začal rozveselovat:

*Mrzutost mi líce
do šklíbotu mění,
oblouk obočí mi
nad očima skáče.
Pak však vlídnost vládce
tvář mou vyhladila,
zármutek je zahánán
štědrým zlata darem.*

Egil strávil u krále Adalsteina celou zimu a těšil se jeho přízni. V tom čase složil na krále Adalsteina drápu⁴⁹, ve které jsou i tyto verše:

*Vítěz ortel vyřkl
nad trojicí vládců,
zemřít v bitvách dal jim,
zabral jejich zemi.
Není, kdo by nyní
nechtěl jemu sloužit,
každý se chce králi
klanět slovutnému.*

A v drápě je tento refrén:

*Zemi horskou získal
zdatný Ellův⁵⁰ dědic.*

Adalstein mu dal za verše dva zlaté náramky a skvostný plášť, který dříve

---

⁴⁹ Drápa - chvalo zpěv na živého nebo mrtvého hrdinu.

⁵⁰ Ella - dávný northumberlandský král, který zabil Ragnara Lodbróka. Adalstein je jeho vzdálený potomek.

sám nosil. Každý náramek vážil hřivnu.

Když pak přišlo jaro, Egil králi oznámil, že se zamýšlí vrátit v létě do Norska a - „dovědět se, jak se daří Ásgerd, ženě mého bratra. Je tam velký majetek a já nevím, jak je to s jejich dětmi. Jestli jsou naživu, sluší se, abych o ně pečoval, ale pokud umřel Tóroľf jako bezdětek, náleží jeho majetek mně.“ Král řekl: „Když chceš odejít, Egile, nemohu ti v tom bránit. Ale byl bych raději, kdyby ses tu usadil a užíval všeho, co sis u mne vysloužil.“ Egil králi poděkoval za jeho slova - „nejprv pojedu, jak mi káže povinnost. Ale je možné, že vas ještě požádám, abyste mě vzal pod svou ochranu.“

Na cestu do Norska dostal Egil velkou válečnou loď a na ni se nalodil asi se stovkou svých lidí. Mnoho těch, kteří s ním do Anglie přijeli, tu zůstalo. S králem Adalsteinem se rozloučil velmi vřele a král ho zval, aby se co nejdříve vrátil. Egil řekl, že je to i jeho přání.

Potom plul do Norska a když se dostal k zemi, zamířil co nejrychleji do Fjordů. Tam se doslechl, že hersi Tóri zemřel a že Arinbjörn se ujal dědictví a přijal své statky od krále. Egil se odebral k Arinbjörnovi. Ten ho vřele přivítal a pozval ho, aby u neho zůstal. Egil to rád přijal. Dal vytáhnout svou loď na břeh a zařídil svým lidem ubytování. Se svou družinou pak strávil u Arinbjörna celou zimu.

56. EGILOVA ŽENITBA

Žil jeden muž ve Fenhringu v Hördalandu – říká se tam na Asku. Jmenoval se Geir Trnová noha. Byl velmi bohatý, velký ctitel bohů a znalý čar. Měl tři syny. Jeden se jmenoval Hadd, druhý Bergönund a třetí Atli Krátký. Bergönund měl mohutnou postavu a byl to násilník. Atli Krátký byl malý a zavalitý, ale měl velkou sílu. Hadd vyjížděl na výpravy za kořistí a málokdy byl doma. Bergönund se oženil s Gunnhildou, dcerou Björna vladyky. Přišla s ním hospodařit na statek na Asku. Gunnhilda byla nevlastní sestra Tóroľfovy ženy Ásgerd.

Ásgerd přijela na návštěvu ke svému příbuznému Arinbjörnovi. Měla s Tóroľfem jedinou dceru, ještě děvčátko, a ta byla na návštěvě s ní. Egil jí pověděl o Tóroľfově smrti a nabídl se, že o ně bude pečovat. Ásgerdu zpráva velmi zarmoutila. Egilovu nabídku přijala vlídně, ale nijak se k ní nevyjádřila.

Když pak míjel podzim, začal být Egil podivně zadumaný a často sedal s hlavou sklopenou do pláště. Arinbjörn k němu jednou přišel a ptal

se ho, proč je tak smutný - „vím, že ti chybí bratr, ale taková věc se nedá napravit a je nutné ji mužně snášet. Nebo je za tvou zamlklostí něco jiného? Že bys skládal nové verše? Pochlub se!“ Egil řekl, že opravdu něco složil:

*Málo asi myslí
mladá žena na mne.
Dříve odvážně jsem
do očí všem hleděl,
nyní nejistota
nutí zraky klopat.
Zachumláný v plášti
zármutek svůj skrývám.*

Arinbjörn řekl, že verše se mu zdají dobře složené a hádal, o kterou ženu může asi jít - „ukryl jsi v té básni její jméno?“ Egil odpověděl:

*Marně bys v mých verších
jméno milé hledal,
nikomu bych nechtěl
ani náznak dáti.
Hlupákova hlava
uhodla by stěží,
moudrý muž by ale
tajemství mé poznal.*

Ale nakonec se Egil Arinbjörnovi svěřil: „Jak se často říká, má se všechno povědět příteli. Řeknu ti, co mě trápí. Ty verše jsem složil na Ásgerd, tvou sestřenku. Chtěl bych ji požádat o ruku, ale bez tvé pomoci se k tomu asi neodhodlám.“ Arinbjörn ho ujistil svou podporou a vybídl ho, aby s Ásgerd promluvil.

A tak se tedy Egil ucházel o Ásgerd a Arinbjörn se za ten sňatek horlivě přimlouval. Ásgerd to nechala na rozhodnutí svého otce. Egil a Arinbjörn jeli k Björnovi. Egil přednesl svou žádost a prosil Björna o jeho dceru. Björn vyslechl jeho žádost příznivě a se sňatkem souhlasil. Celá záležitost skončila tak, že se Egil s Ásgerdou zasnoubil a svatba se měla konat u Arinbjörna. Ve stanovený čas usřádali svatbu a velkolepou hostinu. Egilovo trápení šťastně skončilo.

Arinbjörn Egilovi radil, aby se neusazoval v Norsku, dokud má Gunnhilda takovou moc -, „protože je na tebe velmi rozzlobená kvůli tomu, co jsi provedl Eyvindovi v Jutsku.“ Na jaře si tedy Egil nachystal kupeckou

lod' k plavbě na Island. A když zavál příznivý vítr, vyplul na moře. Po klidné plavbě připlul k Islandu a zamířil do Borgarfjordu. V cizině byl dvanáct let. Skallagrím už stárl a velmi se radoval, že se Egil vrátil. Ubytoval ho na Borgu a s ním i Torfinna a další Egilovy druhy a hostil je celou zimu. Egil sebou přivezl velké bohatství, ale o tom, že by se rozdělil se Skallagrímem, nebo s jinými lidmi o ty stříbrné peníze, které mu dal král Adalstein, se nic neříká.

V zimě si vzal Torfínn za manželku Säunn, Skallagrímovu dceru a na jaře potom jim dal Skallagrím hospodářství na Langárfossu a pozemky od Leirského potoka mezi řekami Langá a Álftá až k horám. Dcera Torfínnova a Säunnina byla Tórdís, kterou měl Arngeir z Holmu, syn Bersiho Bezbožného. Jejich synem byl Björn Hitdölakappi.⁵¹ Egil strávil v otcovském domě několik zim a staral se o zboží a hospodářství stejně dobře jako Skallagrím. V tom čase ještě více olysal.

57. SOUD S BERGÖNUNDEM

Jednou v létě přijely na Island lodi a přivezly novinu, že zemřel Ásgerdin otec Björn. Zároveň s tím přišla také zpráva, že všechno zboží, které Björn vlastnil, zabral manžel jeho druhé dcery Bergönund. Převezl do svého domu všechn movitý majetek, část pozemků pronajal a vyhradil si z nich všechny platy, jiné pozemky si ponechal. Když Egil uslyšel takové zvěsti, chtěl vědět, jestli se toho Bergönund dopustil jen ze své vůle a nebo jestli má podporu někoho mocnějšího. Bylo mu řečeno, že Önund je oblíbencem krále Eiríka a ještě milejší že je Gunnhildě. Egil během podzimu a zimy už o té záležitosti nemluvil. Ale když zima pominula a přicházelo jaro, dal spustit na vodu lod', kterou měl uskladněnou v kůlně na Langárforsu. Osadil ji lidmi a chystal se na moře. Ásgerd se rozhodla jet s ním. Tórdís, Tórólfova dcerka, zůstala na Islandu.

O jejich plavbě není co říci. Dorazili do Norska, a hned jakmile to bylo možné, se odebrali k Arinbjörnovi. Ten je srdečně přivítal, pozval je, aby u něho zůstali a oni to rádi přijali. Egil se s Arinbjörnem brzy rozhovořil o Ásgerdině dědictví po otci, které si chtěl na Bergönundovi vymoci. Arinbjörn byl ale na pochybách: „Ta věc se mi zdá velmi obtížná; Bergönund je neústupný, nespravedlivý a chtivý majetku a teď má velkou oporu v králi a královně. Jak sám víš, Gunnhilda tě nenávidí, bude stát za Önundem a ještě ho štvát proti tobě.“ Ale Egil byl přesvědčen, že král bude

⁵¹ Skáld a hrdina, o němž vypravuje Bjarnar saga

postupovat spravedlivě a podle zákona: „Nijak se nebojím dovolávat se u něho svého práva, zvláště jestli mi s celou záležitostí pomůžeš.“

Nakonec se domluvili a Egil se s dvaceti muži vypravil za Önundem. Pluli na jih do Hordalandu a přistáli na Asku. Tam šli do domu a vyhledali Önunda. Egil vyložil svou záležitost a žádal, aby se s ním Önund rozdělil o dědictví po Björnovi. Řekl, že Björnovy dcery mají podle zákona stejné právo na dědictví po otci, - „i když se mi zdá, že Ásgerd je mnohem lepšího rodu než tvá Gunnhilda.“

Önund se rozlítil: „Ty jsi ale drzoun, Egile! Král tě prohlásil za psance a ty si klidně přijdeš do jeho země a zamýšlíš okrádat jeho lidi! Pamatuj si, že jsem zatočil s jinými, než jsi ty, a pro menší příčinu, než je tahle. Dovoláváš se pro svou ženu dědictví, ale každý tady ví, že je narozená z děvky.“ Když se Önund takhle vztekal, pochopil Egil, že z narovnání nic nebude. Pohnal ho tedy na sněm a tím odevzdal záležitost k vyřízení zákonům Gulathingu.⁵² Önund řekl: „Já na Gulathing přijdu, ale ty by ses tam raději ukazovat neměl. Kdekdo má na tebe spadeno.“ Egil řekl, že na sněmu bude, ať už to dopadne jakkoli. Pak se sebral a odjel.

Když pak doma vykládal, jak pořídil a co Önund všechno říkal, Arinbjörn se rozhořčil, že Tóra, sestra jeho otce, byla nazvána děvkou. Odebral se ke králi Eiríkovi a přednesl mu Egilovu záležitost. Král se při jeho řeči tvářil dost nevlídně a nebylo mu po chuti, že Arinbjörn se zastává Egila - „kvůli tobě jsem ho nechal v Norsku, a teď se mám dívat na to, jak mu pomáháš, když škodí mým přátelům.“ Arinbjörn viděl, že král je rozhněvaný a ještě v mnohem horším rozpoložení je královna. Vrátil se domů a přiznal, že s jejich záležitostmi to nevypadá dobře.

Když pominula zima a přišel čas, aby se lidé ubírali na Gulathing, svolal Arinbjörn co největší zástup svých příznivců. Jel na sněm na velké lodi plně obsazené a byl provázen množstvím veslic, na kterých se plavili zemané. Na sněmu byl král Eirík a také přivedl mnoho lidí; šest nebo sedm válečných lodí. Bergönund a jeho bratři byli v králově doprovodu a měli sebou velkou družinu. A když sněm začal, šli všichni k místu, kde zasedal soud, aby přednesli své důkazy. Önund se tvářil velmi sebevědomě.

Kolem kruhu, ve kterém seděli soudci, byly zasazeny lískové tyčky a na nich kolem dokola byly nataženy provazy. Říkalo se tomu posvátné šraňky. Dvanáct soudců pocházelo z Fjordů, dvanáct ze Sognu a dvanáct

---

52 Nejvyšší soud krajů kolem Sognefjordu

z Hördu. Těch třicet šest mužů mělo soudit spory. Arinbörn rozhodoval o jmenování soudců z Fjordů, soudci ze Sognu byli jmenováni bratrem zesnulého Björna, Tórdem z Aurlandu.

Egil začal svou řeč tím, že žádal soudce, aby rozsoudili jeho při s Önundem podle zákona. Vyložil, jaké má důvody žádat dědictví po Björnovi. Řekl, že jeho žena Ásgerd má jako Björnova dcera nárok na dědictví a že má právo na pozemky a požitky z nich pro sebe a pro všechny své potomky. Po svých předcích je vznešeného původu. Žádal proto soudce, aby Ásgerdě přisoudili polovici Björnova dědictví, pozemky a movitý majetek.

Když dokončil svou řeč, ujal se slova Bergönund: „Moje žena Gunnhilda je dcerou Álof, ženy, kterou si Björn vzal podle zákona, a proto je pravou Björnovou dědičkou. Vzal jsem si všechno jeho zboží, protože jsem věděl, že druhé Björnově dceři dědictví nepatří. Její matka byla vzata násilím, bez svolení příbuzných a byla pouhou konkubínou. Předložím králi a soudcům pravdivá svědectví o tom, že Tóra, Ásgerdina matka, byla unesena nejprve z domu svého bratra Tóriho a podruhé z Aurlandu z domu Brynjólfova. Odplula z Norska s královými psanci a Ásgerdu porodila ve vyhnanství. Žádám soudce, aby mi přisoudili celé Björnovo dědictví a uznali Ásgerd za nemanželskou, protože přišla na svět, když její otec a matka byli královými vyhoštěnci. A ty, Egile, si moc nevyskakuj, tady ti nebude tvé násilnické chování nic platné. Král Eirík a královna Gunnhilda mi slíbili, že se mi má dostat spravedlnosti všude, kam sahá jejich moc. Je neuvěřitelné, co všechno si dovoluješ - přijdeš si do země, ve které jsi byl prohlášen psancem a pak nám chceš namluvit, že dcera konkubíny může být oprávněnou dědičkou!"

V té chvíli se ujal řeči Arinbjörn: „Opatříme svědectví, králi, a dáme stvrdit přísahou, že v narovnání mého otce Tóriho a vladyky Björna bylo ustanoveno, že Ásgerd, dcera Björnova a Tóřina má právo dědit po svém otci. Vám, pane, je známo, že jste přijal Björna do země⁵³ a že tenkrát byla celá sporná záležitost skoncována." Král na jeho řeč zatím neodpověděl. Egil si zaveršoval:

Urozený původ
upřel mojí ženě
lživým slovem Önund

---

53 Králem, který prohlásil Björna psancem a pak ho po příslušném narovnání omilostnil, nebyl Eirík, ale jeho otec Harald.

*cizích statků lačný.
Podílu já právem
pro ni požaduji,
jak to přední muži
přísahami stvrdí.*

Arinbjörn přivedl dvanáct mužů dobrého původu, kteří tehdy byli u Tóriho a Björnova narovnání. Vydali svědectví a nabídli se králi i soudcům, že to stvrdí přísahou. Soudcové chtěli přijmout jejich přísahu, jestliže to král nezakáže. Král řekl, že nechce rozhodnout tak ani tak, ani dovolit, ani zakázat. Tu se královna Gunnhilda rozzlobila a zvolala: „Proč toho hromotluka šetríš? Ty bys mu snad nebránil, ani kdyby tě chtěl obrát o království! Ale když ty nechceš Önundovi pomoci rozhodnutím v jeho prospěch a dovolíš aby Egil šlapal po mých přátelích a bral jim majetek, já to nestrpím! Kde jsi, Önunde? Rozežeň to hanebné shromáždění a zjednej si spravedlnost sám!”

Önund se vyřítit se svými lidmi k soudnímu místu, přerežali šraňky, porazili tyčky a soudce rozehnali. Na sněmu nastala velká vřava, ale všichni muži byli naštěstí beze zbraní. Tu Egil zavola: „Slyší Bergönund má slova?” „Slyším,” odpověděl Bergönund. „Vyzývám tě tedy na souboj a to tak, abychom se potýkali zde na sněmu. Ať má zboží, pozemky a movité jmění ten, kdo zvítězí. Jestli si netroufáš, budiž v opovržení!”

Místo Önunda však odpověděl král Eirík: „Když máš Egile, takovou chuť bojovat, rádi vyhovíme.” Egil na to: „Nebudu bojovat s králem a nebudu bojovat s přesilou. Žádám souboj za rovných podmínek.” Ale to už ho Arinbjörn pobízela k odchodu: „Pojďme pryč, tentokrát tu nepořídíme nic, co by nám prospělo.” „Ještě počkej”, řekl Egil, zastavil se a hlasitě zavola:

„Beru vás za svědky, tebe, Arinbjörne, tebe Tórde a všechny muže, kteří nyní mohou slyšet má slova, královny many, muže znalé zákona a všechen lid, že zapovídám pracovat a hospodařit na všech těch pozemcích, které náležely Björnovi; zapovídám to tobě, Bergönunde a všem jiným lidem, domácím i cizozemcům, urozeným i neurozeným, a kdokoli to učiní, toho prohlašuji vinným porušením zemského práva a pokoje a přivolávám na něho hněv bohů!” Potom odešel s Arinbjörnem pryč.

Odebrali se ke svým lodím, které ze sněmovního místa nebyly vidět. Když přišli k lodím, řekl Arinbjörn: „Všichni viděli, jaký byl konec sněmu,

a že nám byl odepřen spravedlivý soud. Král je nahněvaný, a je možné, že si na nás a na našich lidech bude chtít vylít vztek. Nasedněte všichni na své lodě a jeďte domů!" Pak řekl Egilovi: „Ujíždějte co nejrychleji a hleďte, abyste se nesečkali s králem, protože vás bude hledat. A ať se mezi vámi a králem stane cokoli, vraťte se ke mně domů."

Egil Arinbjörna poslechl. Nalodil se s třiceti muži na veslici a rychle veslovali pryč. Ostatní lodě z Arinbjörnova doprovodu také vypluly. Jako poslední byla Arinbjörnova válečná loď, která byla nejtěžší k veslování. Egilova veslice všechny předběhla. Tu říkal Egil tyto verše:

*Slova lživá soudce
slyšel od Önunda,
nároky že nemám
na dědictví žádné.
Přijde čas, kdy pomsta
zle postihne lháře
hned své hrabivosti
hořce zalituje.*

Král Eirík se pro Egilova závěrečná slova na sněmu velice rozhněval a nevrhl se na něho jen proto, že všichni lidé na sněmu byli beze zbraní. Rozkázal svým lidem, aby šli k lodím a vyzval je: „Složte stany a vydáme se za Arinbjörnem a Egilem. Chci vidět Egila mrtvého a nebudu šetřit nikoho, kdo mu bude pomáhat."

Běželi k lodím, přichystali je a veslovali k Arinbjörnovu kotvišti. Když tam jeho lodi nenašli, pustili se za nimi na sever do průlivů. Dostihli je v Sognském moři. Král dal vyhledat Arinbjörnovu loď, přirazil k ní a zavolal na Arinbjörna, jestli má na lodi Egila. Arinbjörn řekl: „Sám se, pane, můžete přesvědčit, že na mé lodi není. Tady vidíte všechny mé muže. A Egil by se pod plaňkami neschovával." Král chtěl vědět, co o něm ví a Arinbjörn mu řekl, že s třiceti lidmi odplul do Steinského průlivu. Král nařídil svým lodím, aby veslovaly do vnitřních průlivu a vyjely tak Egilovi naproti.

V králově družině byl jakýsi Ketil, vysoký a hezký muž. Patřil ke králově příbuzenstvu a lidé povídali, že jsou si s Eiríkem podobní. Na této výpravě udával běh královské lodi a stál u kormidla.

Egil sebou vzal na sněm velkou nákladní loď, plně naloženou zbožím, a kotvil s ní ve Steinském průlivu. K té nyní se svou veslicí zamířili a ubytovali se na ní. Veslici nechali na vodě u kormidla mezi lodí a břehem

a nechali na ní vesla. Ráno, sotvaže se trochu rozednilo, zpozorovala jejich stráž, že k nim míří šest válečných lodí. A když se o tom dověděl Egil, hned vstal a viděl, že je zle. Nařídil, aby se ozbrojili a skočili do veslice; sám vzal dvě truhly, které mu dal král Adalstein a které vozil stále sebou. Veslovali kupředu mezi břehem a lodí, která byla nejbližší břehu; a to byla loď králova. A protože se lodi rychle blížily k sobě a bylo málo světla, hnaly se těsně vedle sebe. Když se jejich zádě ocitly v jedné rovině, mrštil Egil kopím a zasáhl Ketila, který seděl u kormidla, doprostřed těla. Král Eirik zařval a poručil lidem, aby veslovali za Egilem.

Mezitím se královští zmocnili Egilovy kupecké lodi. Všechny, kteří se nenalodili na veslici a nebo neutekli na břeh, pobili. Zahynulo tam asi deset Egilových lidí. Některé lodi veslovaly za Egilem, jiní drancovali kupeckou loď. Pobrali všechno zboží, které tam bylo a pak ji spálili.

Ti, kteří se hnali za Egilem, usilovně veslovali; popadli dva za jedno veslo. Bylo jich hodně, zatímco Egilova veslice měla jen osmnáct míst. Vzdálenost mezi nimi se zmenšovala. Uvnitř mezi dvěma ostrovy byl mělký průliv a v té době právě nastával odliv. Egilovým lidem se na poslední chvíli podařilo zavést veslici do průlivu, kde nebyla pro válečné lodi dost velká hloubka.

Pronásledování skončilo. Král se potom obrátil na jih a Egilovi lidé veslovali k severu. Egil veršoval:

*Deset měl jsem druhů,
dobrých bojovníků,
padli přemoženi
při přepadu lodi.
Odvetu mi osud
dopřál okamžitě,
Ketilovi k srdci
kopí vniklo moje.*

Egil se vrátil k Arinbjörnovi a vyprávěl mu všechno, co se stalo. Arinbjörn mínil, že se to při králově hněvu dalo čekat - „ale zboží ti, Egile, chybět nebude. Za tu loď ti dám náhradu a opatřím ti jinou, abys mohl jet na Island.“ Opatřil Egilovi loď dobře způsobitou k plavbě na moři a dal na ni naložit dřevo. Egil přichystal loď k plavbě a zase ji měl osazenou třiceti muži. Ásgerd odjížděla s ním. Rozloučili se s Arinbjörnem a vypluli. Egil odříkával verše:

Vyzývám teď bohy,

vyžeňte pryč vládce,
za lup mého zboží
zaplatíte mu hněvem.
Nechat' násilníka
Njörd a Frey a Ódin
svými tresty stihnou
svatých míst že nectí.

58. POMSTA A KLETBA

Když Harald Krásnovlasý začal stárnout, dal svým synům do správy jednotlivé kraje Norska a všechny je podřídil Eiríkovi. A když mu bylo šedesát let, odevzdal Eiríkovi vládu. Tehdy se Gunnhildě narodil syn, kterého Harald polil vodou a dal mu své jméno⁵⁴. Zároveň ustanovil, aby se jednou stal králem po svém otci, dožije-li se toho. Pak se odebral na odpočinek a pobýval nejčastěji v Rogalandu, nebo v Hördalandu. Po třech letech v Rogalandu zemřel a byla mu u Haugasundu nasypána mohyla.

Po jeho smrti nastaly mezi jeho syny rozbroje, protože lidé ve Víku si zvolili za krále Ólafa a trándheimští Sigurda. Rok po smrti krále Haralda táhl Eirík do Víku, aby bojoval se svými bratry a u Túnsbergu je oba přemohl a zabil.

Bergönundova a Egilova pře na Gulatingu se odehrála ještě před Eiríkovým tažením. Když se král vydal na výpravu, zůstal Önund doma na svém statku. Zdálo se mu nebezpečné nechat jej nehlídaný, dokud byl Egil nablízku. S ním tam pobýval jeho bratr Hadd.

Blízko Önunda žil Eiríkův příbuzný a chovanec jménem Fródi, mladý a schopný člověk. Seděl na královském statku na Alreksstadech a měl u sebe velkou družinu. Pobýval u něho jeden z Eiríkových a Gunnhildiných synů, chlapec jménem Rögnvald. Král Fródiho požádal, aby na Önunda v této nebezpečné době dohlédl. Egila prohlásil psancem, takže ho v Norsku mohl kdokoli beztrestně zabít. Egil se o tom doslechl a pronesl verše:

*Pout' mi přisuzuje
práva zhoubce dlouhou,
myslím si, že lstivá
může za to žena.
Příkoří své pomstím*

⁵⁴ Jde o pozdějšího krále Norska Haralda Gráfelda (V šedém plášti). Padl r. 975

*jednou po zásluze,
zakusí mé záští
zlý Gunnhildin man.*

Když se Egil dostal se svou lodí na moře, plul před Aldský fjord, k ostrůvkům ležícím mimo obecnou plavební dráhu. Ostrůvky nesou jméno Vity, hostí rybáře a mají dobré spojení s pevninou. Počasí nebylo valné, vítr byl slabý, v noci vál z hor a ve dne od moře. Jednoho večera však Egil přece jen vyplul na širé moře a rybáři, kteří měli jeho pohyby sledovat, to zpozorovali. Poslali zprávu na pevninu, že Egil je pryč.

Doslechl se o tom i Bergönund. Toho opustila všechna opatrnost a poslal muže, kteří ho měli ochraňovat, pryč. Potom odplul na Alreksstady a pozval Fródiho na návštěvu, protože měl navařeno hodně piva. Fródi jel s ním a vzal s sebou několik mužů. Önund všechny štědře hostil a panovala tam veselá a bezstarostná nálada.

Rögnvald, králův syn, měl malou loď, krásně pomalovanou, se šesti vesly na každém boku. Poté, co Fródi odjel z domova, vypravil se s dvanácti muži na vyjížděku. Veslovali na blízký ostrov Herdlu, kde byl velký královský statek. Spravoval jej muž, kterému říkali Tóri Vousáč. Když byl Rögnvald malý, byl na statku u Tóriho na vychování. Vousáč přivítal králova syna s velkou radostí a připravil mu bohaté pohoštění.

Jak již bylo řečeno, Egil plul v noci na širé moře. K ránu ustal vítr a nastalo ztišení. Nechali tedy loď několik dní volně poplout. Když se pak zdvihl vítr od moře, řekl Egil své posádce: „Teď poplujeme k zemi, protože kdyby vítr zesílil, mohl by nás zanést někam na nepřátelské pobřeží.“ Roztáhli tedy plachtu a připluli k rybářskému stanovišti poblíž Herdly. Našli tam dobrý přístav, rozbili stany na své lodi a zůstali přes noc. Na lodi měli malý člun. Egil ještě se dvěma muži do něj nastoupil a veslovali k Herdle. Tam poslal jednoho muže vzhůru na ostrov, aby se vyptal, co je tam nového. Po chvíli se zvěd vrátil a pověděl, že ve dvorci je na návštěvě králův syn a jeho lidé - „seděli právě a pili. Mluvil jsem s jedním čeledínem; byl opilý a pochvaloval si, že tam mají zrovna tolik pití, jako u Bergönunda. Tak jsem z něho vytáhl, že na Asku je hostina. Bergönund tam má na návštěvě pět mužů a pak už jen několik svých domácích lidí.“

Egil přikázal veslovat zpátky k lodi, probudil své muže a řekl jim, aby se ozbrojili. Nechal zakotvit loď a určil dvanáct mužů, kteří ji měli hlídat. On sám vstoupil do člunu a jeho muži s ním; dohromady jich bylo

osmnáct. Veslovali průlivy dovnitř mezi ostrovy a zařídili to tak, aby večer přistáli ve Fenhringu v jedné skryté zátocce. „Já teď půjdu vzhůru na ostrov a pokusím se vyzvědět něco jistého a vy tady zatím počkejte.“ Byl ozbrojen jako obvykle; měl přilbici a štít, byl opásán mečem a v ruce měl kopí. Potom vstoupil na ostrov a ubíral se podél nějakého lesa. Přes přilbici si natáhl kápi.

Přišel na místo, kde bylo několik chlapců a s nimi velcí pastýřští psi. Dali se spolu do řeči a Erik se ptal, odkud jsou a proč tam mají sebou tak velké psy. Chlapci řekli: „Ty jsi ale hlupák. Neslyšel jsi, že na ostrově rádí medvěd? Dělá škody na dobytku a na jeho hlavu vyhlásili velkou odměnu. Hlídáme dobytek každou noc - a proč vlastně chodíš po nocích se zbraněmi?“ Egil řekl: „Kvůli medvědovi, jako všichni. Však mě před chvílí málem dohonil a podívejte se, právě teď je támhle na kraji lesa. Cožpak všichni na dvorci spí?“ Jeden chlapec řekl, že Bergönund a Fródi asi ještě pijí - „vysedávají celé noci.“ „Povězte jim tedy, kde je medvěd a já si musím pospíšet domů“ a odešel pryč.

Chlapec běžel do dvorce a do světnice, kde se pilo. Protože bylo už pozdě, všichni odešli spát kromě Önunda, Fródiho a Hadda. Chlapec vykládal, že se nablízku objevil medvěd. Tak sundali se stěn své zbraně, vyběhli ven a vzhůru k lesu. Kolem okraje lesa byly místy křoviny. Chlapec jim pověděl, že medvěd se skrývá někde v nich. Viděli, že se tam hýbají větve a dali mu za pravdu. Önund navrhl, aby Hadd a Fródi rychle běželi mezi křoví a les a dávali pozor, aby medvěd neutekl do lesa. Sám postupoval ke křoví. Měl přilbici a štít, byl opásán mečem a v ruce držel kopí.

V křoví nebyl medvěd, ale Egil. Když viděl přicházet Önunda, připravil si meč. Ten měl na jílci poutko, které si natáhl na ruku, takže meč volně visel. Pak popadl kopí a vyběhl naproti Önundovi. Když ho Önund spatřil, zrychlil a nastavil před sebe štít. Ještě než se setkali, mrštili po sobě kopím. Egil nastrčil štít a držel jej šikmo, takže kopí o něj škráblo a vlétlo do země. Egilovo kopí vjelo doprostřed štítu a uvázlo v něm, takže se štít dal špatně ovládat. V té chvíli uchopil Egil svůj meč za jílec. Také Önund sáhl po meči, ale než jej stačil vytáhnout do polovice, Egil ho probodl. Probodnutý Önund se zapotácel. Egil prudce vytrhl meč z jeho těla, sekl po něm a téměř mu utál hlavu. Potom vytáhl své kopí z jeho štítu.

Hadd a Fródi viděli, jak Önund padl a hnali se tam. Egil se obrátil proti nim a mrštil kopím po Fródim. To projelo jeho štítem a pak tělem,

takže hrot vyjel ze zad ven. Mrtvý Frodi padl naznak. Hned nato se Egil obrátil s mečem proti Haddovi a po krátké potyčce zabil i jeho. Chlapcům, kteří se přišli podívat, řekl: „Pohlídejte si tu svého hospodáře, a ty druhé taky, aby jejich mrtvoly neroztrhala zvěř.“

Vydal se nazpátek a neušel daleko, když mu přišlo naproti jedenáct jeho druhů; šest zůstalo hlídat člun. Chtěli vědět, co tam tak dlouho dělal. Egil odpověděl:

*Potrestat jsem přišel
podlost Önundovu,
za uzmuté zboží
smrtí zaplatil mi.
Pak jsem kopí poslal
do Fródiho prsou,
než nakonec meč můj
hbitě Hadda našel.*

„Teď půjdeme vypleníme tomu mizerovi statek. Berte všechno, co se dá odnést!“ Běželi do dvorce, vrazili do stavení a pobili tam patnáct nebo šestnáct mužů. Někteří se spasili útekem. Potom tam pobrali všechno zboží a zničili to, co nemohli vzít sebou. Dobytek sehnali na břeh, porazili jej a nanесли na člun tolik masa, kolik se ho tam vešlo. Potom odplouvali pryč průlivem mezi ostrovy.

Egil byl tak rozpálený hněvem, že se s ním vůbec nedalo mluvit. Seděl na člunu u kormidla. Když vyjížděli na fjord směrem k Herdle, vesloval proti nim na své malované lodi Rögnavald se svými muži. V té době už věděli, že Egilova loď stojí na herdlském rybářském stanovišti a spěchali s tou zprávou za Önundem. Egil jejich loď spatřil, hned ji poznal a zamířil přímo na ni. Narazil do ní svým člunem tak, že se Rögnavaldova loď naklonila a nabrala vodu. Egil vyskočil, popadl kopí a křičel na své druhy, aby nenechali nikoho naživu. To bylo snadné, protože v potápějící se lodi se nikdo nebránil. Byli pobiti všichni na lodi i ve vodě a nikdo se nezachránil. Zahynulo jich tam třináct, Rögnavald i jeho druzi. Potom vesloval Egil s posádkou k ostrovu Herdle a Egil veršoval:

*Smrt jsem krutou seslal
na králova syna,
na nepřízeň vládců
ted' už věru nedbám.*

*Pilnou jsem měl práci,
padlo jich tam třináct,
zkrvavená těla
kolem kýlu plavou.*

Jakmile se dostali na Herdlu, běželi hned v plné zbroji do dvorce. Když to spatřil Tóri a jeho čeleď, utíkali hned pryč, muži i ženy a všichni se zachránili. Egil a jeho lidé pobrali všechno, co se dalo a dopravili to k zakotvené lodi.

Netrvalo dlouho a vítr zavál od země, takže se chystali odplout. Než roztáhli plachtu, vystoupil Egil z lodi, vzal do ruky lískový kůl a vyšel na na pahorek obrácený k pevné zemi. Vzal koňskou hlavu a nasadil ji na kůl. Pak vyslovil kletbu: „Na tomto místě stavím potupné znamení a obracím ho proti králi Eiríkovi a královně Gunnhildě,“ - tu otočil koňskou hlavu směrem k zemi - „zaklínám duchy, kteří obývají tuto zemi, aby všichni bloudili a žádný nemohl spočinout, dokud nevyženou krále Eiríka a Gunnhildu ze země.“ Do kůlu vyryl runy s onou kletbou, zarazil ho do štěrbiny ve skále a nechal ho tam stát.

Potom vstoupili na loď a s roztaženou plachtou vypluli na moře. Zvedl se vítr a vál prudce a příznivě a hnal loď rychle kupředu. Egil pronášel verše:

*Vichr, který v lese
velikány kácel
o plachtu teď lodi
ostře opírá se.
Kolem přídě kypí
kupy pěny bílé,
duje dravý vítr,
v dálku koráb nese.*

Zamířili k Islandu. Cesta ubíhala rychle a zanedlouho připluli do Borgarfjordu. Egil se odebral domů a jeho plavci si opatřili ubytování. Skallagrím byl už hodně starý a sešlý. Egil se tedy ujal hospodářství a správy majetku.

59. SKALLAGRÍMOVA SMRT

Na Álftanesu na Lambastadech žil Egilův příbuzný Tórd. Jeho otec Tórgeir přišel kdysi na Island s Yngvarem a vzal si jeho dceru Tórdís,

sestru Egilovy matky Bery.

Na podzim, nějaký čas před začátkem zimy, přijel Tórd ke svým příbuzným na Borg a pozval je na hostinu, protože měl navařeného piva. Egil slíbil, že přijedou a domluvili se, že to bude za několik dní. Ve stanovený čas se Egil, jeho žena Ásgerd a ještě několik domácích lidí připravovali k jízdě. Bylo jich dohromady deset nebo dvanáct. Když Egil sedal na koně, vyšel za ním Skallagrím ven a zapředl hovor: „Nějak dlouho, Egile, čekám na ty peníze od krále Adalsteina. Dočkám se jich vůbec?“ Egil na to: „Že by ti chyběly peníze, otče? To je mi novina! Kdybych věděl že nějaké potřebuješ, hned bych ti je dal, ale já vím, že máš někde schované nejméně dvě truhly napěchované stříbrem.“

„Ty si asi myslíš,“ řekl Skallagrím, „že ti moje stříbro patří, nebo že to je společný majetek, ale to jsi na omylu. O tom, co mám schované, si vždycky budu rozhodovat sám.“ Egil odsekl: „Ani nečekám, že bys dal někdy na mou radu, stejně si pokaždé děláš co chceš,“ a odjel ze dvora za ostatními. Na Lambastadech přijali hosty s velkou radostí. Měli tam zůstat tři noci.

Ještě téhož večera si Skallagrím dal osedlat koně a když odešli všichni spát, vyjel z domova. Na kolenou vezl velkou truhlici a v podpaží držel měděný kotel. Povídá se, že spustil obě ty věci do pramene, kterému se říká Krumskelda a že navrch na to položil velkou kamennou desku. Vrátil se k půlnoci, šel do jizby, kde spával a lehl si oblečený. Ráno, když už bylo světlo a lidé se oblékali, našli sedět Skallagríma na stupni u stěny. Byl mrtev a tak ztuhlý, že ho nemohli narovnat ani zdvihnout, i když se o to pokoušeli všemi způsoby. Posadili tedy jednoho muže na koně a ten ujížděl co nejrychleji na Lambastady. Tam šel hned k Egilovi a pověděl mu, co se stalo. Egil vzal své zbraně a šaty a jel domů na Borg. Jakmile slezl z koně, vešel do místnosti, vzal otce za ramena, narovnal ho a položil na stupeň u stěny. Potom mu prokázal posmrtné služby.⁵⁵

Pak poručil lidem, aby vzali nástroje a prolámali stěnu⁵⁶ na jižní straně. Když to bylo hotové, vzal otce pod hlavou a druzí u nohou. Tak ho nesli napříč stavením a prolámanou stěnou ven. Donesli ho dolů na Naustanes a tam nad ním postavili na noc stan. Ráno za přílivu odnesli Skallagríma na loď a veslovali s ním na Digranes. Tam na kraji mysu dal Egil udělat mohylu. Byl do ní uložen Skallagrím a jeho kůň, zbraně

⁵⁵ Zatlačil mu oči a zavřel ústa

⁵⁶ To, že mrtvého vynášeli stěnou, mělo zabránit, aby se nevracel jako strašidlo a neškodil lidem, jako se to v mnohých ságách vypravuje o lidech násilné povahy.

a řemeslnické náčiní. Nepřipomíná se, že by s ním snad byly uloženy nějaké peníze. Egil se pak ujal dědictví, pozemků a movitostí a spravoval hospodářství. Tórdís, Tórólfova dcera a dědička, žila stále na Borgu s ním.

60. EGILOVA PLAVBA DO ANGLIE

Král Eirík panoval po smrti svého otce jeden rok, ale pak se do Norska vrátil z Anglie jiný Haraldův syn. Byl to Hákon - Adalsteinův odchovanec. To se stalo toho léta, co Egil odjel na Island. Hákon připlul na sever do Trándheimska a tam ho přijali za krále. Přes zimu tedy mělo Norsko krále dva. Na jaře sbírali oba vojsko a Hákonovi se sešlo lidí neporovnatelně víc. Eirík shledal, že mu nezbývá nic jiného, než odjet ze země. Gunnhilda a jeho děti odešly s ním.

Arinbjörn byl vychován v mládí s Eiríkem a byl pěstounem jeho dětí. Eiríkovi byl nejmilejší ze všech jeho manů a dostal od něho náčelnictví nad Fjordy. Teď v Norsku všechno opustil a odešel za Eiríkem.

Jeli nejprve na západ k Orknejím. Tam provdal král Eirík svou dceru Ragnhildu za jarla Arnfinna. Potom se plavil na jih do Anglie a plenil tam. Jak o tom uslyšel král Adalstein, sebral vojsko a táhl proti Eiríkovi, ale dříve než mohlo dojít k boji, bylo mezi nimi ujednáno narovnání. Domluvili se, že král Adalstein dá Eiríkovi do správy Nordimbraland a on bude hájit Adalsteinovy země před Skoty a Iry. Král Adalstein Skotsko po pádu krále Ólafa zpoplatnil, ale ten lid mu byl stále nevěrný.

Toho léta, kdy se Hákon a Eirík spolu svářili o Norsko, byla zakázána všechna plavba z Norska do jiných zemí. Na Island nepřijely žádné lodi a nedošly žádné zprávy. Egil seděl na svém statku na Borgu. Druhou zimu po Skallagrímově smrti na něho přišla zádumčivost a jak zima plynula, byla stále větší a větší. Povídá se že za tím byly čáry královny Gunnhildy, která ho zaklela, aby nenašel na Islandu klid a vydal se do její moci.

V létě Egil oznámil, že se rozhodl odjet do Anglie. Přichystal si loď a zjednal si na ni plavce, asi třicet mužů. Ásgerd zůstala doma, aby se starala o hospodářství. Egil zamýšlel jet ke králi Adalsteinovi a požádat o splnění toho, co mu král slíbil, když se loučili.

Vyplul pozdě a když se dostal na moře, stále neměl dobrý vítr. Neslo ho to k Orknejím a tam se Egilovi nechtělo, protože slyšel o Eiríkově vládě v Nordimbralandu a nevěděl, zda se jeho moc nevztahuje také na tyto ostrovy. Podařilo se jim plout v protivětru podél skotských břehů a pak

kolem severní Anglie. Jednou večer, když se počalo stmívat strhl se prudký vítr a než se nadáli, měli z mořské strany mělčinový příboj a stejně tak před sebou. Nezbyvalo jim, než zamířit přímo k zemi. Pluli tedy, dokud loď držela pohromadě a u ústí jedné řeky se jim podařilo dostat se na břeh. Zachránili se všichni lidé a vylovili většinu zboží, ale loď se rozbila na třísky.

Vyptávali se lidí, které tam potkali, kde jsou. To, co uslyšeli, naplnilo Egila obavami. Ocitli se v kraji, spravovaném králem Eiríkem a dověděli se, že Eirik s Gunnhildou sídlí nedaleko.

Když se Egil tyto noviny dověděl, musel se nějak rozhodnout. Jak se mu zdálo, neměl mnoho naděje, že by se mu podařilo utéci z dosahu Eirikovy moci. Každý, kdo by ho uviděl, by ho snadno poznal. A také se mu zdálo nedůstojné, aby byl na takovém útěku dopaden. Naštěstí se také dověděl, že s králem je i Arinbjörn, kterému je Eirik velmi nakloněn. Dodal si tedy myslí a ještě té noci se rozhodl. Zjednal si koně a jel ke královu dvorci.

Přijel tam večer a jel hned dovnitř. Na přilbici měl dlouhou kápi a pod pláštěm všecku svou výzbroj. Vyptal se, kde je ve dvorci stavení, které náleží Arinbjornovi. Když mu to ukázali, zamířil k němu. Před stavením slezl s koně, našel nějakého muže a dal se s ním do řeči. Dověděl se, že Arinbjörn právě sedí za stolem u jídla. „Chtěl bych, dobrý člověče, abys šel dovnitř a zeptal se Arinbjörna, kde by raději mluvil s Egilem Skallagrímsonem, zda venku, nebo uvnitř.“ Ten muž řekl, že není nic lehčího a šel do světnice: „Venku je nějaký člověk, takový obr a poslal mě sem, abych se zeptal, kde bys chtěl mluvit s Egilem Skallagrímsonem, jestli venku, nebo uvnitř.“ Arinbjörn řekl: „Vyřid' mu, ať počká venku a nebude muset čekat dlouho.“ Muž šel ven a vyřídil, co mu bylo řečeno.

Arinbjörn rozkázal, aby odnesli stoly a vyšel se svými muži ven. Přivítal se s Egilem a chtěl vědět, co tu proboha dělá. Egil mu podal několika málo slovy zprávu o své cestě - „a teď mi musíš poradit, co si mám počít. Můžeš mi nějak pomoci?“

„Setkal jsi se ve dvorci s nějakými lidmi, kteří by tě poznali?“ zeptal se Arinbjörn. „Se žádnými,“ řekl Egil. Arinbjörn nařídil svým mužům, aby si vzali zbraně a šli za ním. Došli ke královské síni. Arinbjörn zatloukl na dveře, žádal aby otevřeli a ohlásil se jménem. Strážci dveří ihned otevřeli. Král Eirik a královna Gunnhilda seděli za stolem. Arinbjörn poručil, aby s ním do síně vešlo deset mužů a Egilovi řekl: „Teď přineseš, Egile, králi

svou hlavu a obejměš jeho nohy. Já budu tlumočit tvou záležitost." Potom vešli dovnitř.

Arinbjörn předstoupil před krále a pozdravil ho. Král ho přijal vlídně a tázal se ho, co chce. Arinbjörn vybraně zahovořil: „Přivádím sem muže, jenž přišel zdaleka, aby vás navštívil a smířil se s vámi. Je vám to k veliké cti, pane, že vaši nepřátelé dobrovolně přicházejí z jiných zemí a mají za to, že nemohou ani na dálku snášet váš hněv. Počínejte si tedy vůči tomuto muži velkomyslně. Dejte mu dojít dobrého narovnání za to, že zvelebil vaši čest tím, jak jel přes mnoho moří a po obtížných cestách z domova a svých statků. Nenutilo ho nic k této jízdě, leč dobrá vůle vůči vám."

Král se rozhlédl a spatřil přes hlavy mužů Egila. Tvář se mu zkřivila vztekem a zvolal: „Jak ses mohl, Egile, odvážit přijít mi na oči? Provedl jsi nám věci, které se nadají odpustit!" Egil k němu přistoupil, objal jeho nohy a pronesl verše:

Přes bouřlivé pláně
plul jsem k této zemi,
v naději jsem vešel
do vašeho domu.
Vím, že vítán nejsem
pro vše, co se stalo,
snad si ale smírím
syna Haraldova.

Král Eirík řekl: „Není třeba vypočítávat tvé viny, ale je jich tolik a jsou tak velké, že jedna každá úplně postačí, abys odtud živý neodešel. Nemůžeš od nás čekat nic jiného než smrt. Mohl jsi předem vědět, že ti nikdy neodpustíme."

Gunnhilda zvolala: „A proč ho nedáš zabít hned? Copak se, Eiríku, nepamatuješ, že Egil zabil tvé přátele a příbuzné a dokonce i tvého syna? A a tebe samotného neslýchaně potupil! Kdo kdy slyšel, že by někdo takové věci provedl královské osobě?" Arinbjörn řekl: „Jestliže Egil krále potupil, mohl by to zase napravit chválou v oslavné básni, která by králi zjednala proslulost po všechny časy." Gunnhilda odpověděla: „Nestojíme o jeho chvály. Dej, králi, vyvést Egila ven a zabít ho. Nechci slyšet jeho slova a nechci ho ani vidět." Tu řekl Arinbjörn: „Myslím, že se král nedá k takovým nectným skutkům strhnout. Nesmí dát zabít Egila v noci, protože zabití v noci je vražda." Král řekl: „Budiž, Arinbjörne, pro tuto chvíli ti

vyhovím; dnes v noci Egil zůstane naživu. Odved' ho odtud a ráno mi ho přiveď."

Arinbjörn poděkoval králi za jeho slova - „mám naději, pane, že díky vaší uvážlivosti se Egilova záležitost obrátí k lepšímu konci. A ačkoli se Egil proti vám velice provinil, mějte na paměti, jak veliké utrpěl ztráty od vašeho příbuzenstva. Váš otec, král Harald, připravil o život znamenitého muže Tórołfa, bratra jeho otce a to jen pro lidské pomluvy a beze vší jeho viny. A vy pane, jste porušil Egilovo právo kvůli Bergönundovi. Pak jste usiloval o jeho bezživotí, pobil jste jeho lidi, oloupil o všechno zboží a nakonec jste ho prohlásil psancem a vyhnal ho ze země. Egil není takový, aby ho směl někdo dráždit. Kdykoli se má nějaká záležitost soudit, je třeba přihlížet k tomu, co k ní dalo podnět. S vaším svolením teď vezmu Egila na noc k sobě."

Vrátili se do Arinbjörnova domu. Arinbjörn šel s Egilem do malé komory v patře a tam spolu celou záležitost rozebírali. Arinbjörnovi se Egilova situace zdála vcelku nadějná: „Král je nyní velice rozzlobený, ale zdálo se mi, že na konci se jeho mysl trochu obměkčovala a třeba budeme mít štěstí. Víím, že se Gunnhilda přičiní ze vší síly, aby tvou věc poškodila. Myslím, že bys měl složit drápu asi o dvaceti slokách a zítra ji před králem přednést. To kdysi udělali Bragi,⁵⁷ můj příbuzný, když se na něj rozhněval švédský král Björn. Složil o něm za jednu noc drápu o dvaceti slokách a dostal za to svou hlavu. I tobě by mohla báseň pomoci krále obměkčit. Egil řekl: „Pokusím se udělat, co mi radíš, ale nejsem zrovna naladěný skládat o Eiríkovi chválu." Arinbjörn na to, že se nedá nic jiného dělat a ať se kouká snažit. Potom odešel ke svým lidem.

Seděli spolu a popíjeli až do půlnoci. Před spaním Arinbjörn zašel do hořejší komory k Egilovi a ptal se ho, jak je daleko. Egil řekl, že ještě nic nesložil - „u okna seděla vlaštovka a pořád švitořila, takže jsem neměl ani chvíli pokoj."

Arinbjörn vyšel ze stavení a vystoupil na pavlač. Viděl, jak se nějaký přízrak vzdaluje od domu pryč. Sedl si pod okénkem komory, kde předtím seděl ten pták a hlídal celou noc, dokud se nerozednilo. Egil nerušeně složil celou drápu a naučil se ji tak, že ráno, když se sešel s Arinbjörnem, ji mohl odříkávat. Teď jen čekali, kdy bude vhodný čas jít ke králi.

---

57 Bragi - nejstarší norský skáld

61. BÁSEŇ O VÝKUP HLAVY

Král se svou družinou a četnými hosty vešel do velké síně a zasedl ke stolu. Když se to dověděl Arinbjörn, zavedl do královského dvora své muže, úplně vyzbrojené. Polovinu jich nechal přede dveřmi a s druhou polovinou a s Egilem vešel do síně. Pozdravil krále a zahájil další vyjednávání o výkup Egilovy hlavy:

„Přivedl jsem vám Egila, pane. Nepokusil se před vámi utéci a teď chce vědět, jaký bude jeho úděl. Doufám, že budete shovívavý. Vždy jsem vám sloužil tak, jak se slušelo, a dělal všechno, aby vaše vážnost vzrůstala. Opustil jsem také všechny své statky a příbuzné v Norsku a následoval jsem vás, když vás všichni vaši manové opustili. Nelituji toho, protože jste mi vždy prokazoval mnoho dobrého.“

Do toho promluvila Gunnhilda: „Přestaň, Arinbjörne, a nemluv o tom tak dlouho. Je pravda, že jsi prokázal Eiríkovi cenné služby, ale on ti to také dokonale odplatil. Jsi mnohem více zavázán jemu než Egilovi. Nesluší se žádat, aby Egil odešel z tohoto domu bez trestu, protože se na králi velice provinil.“

„Jak vidím,“ řekl Arinbjörn, „už jste se rozhodli, že Egilovi žádné narovnání nedovolíte. Bylo by šlechetné, aby jste mu poskytli týdenní lhůtu a povolení k jízdě, protože sem přijel ze své vlastní vůle a očekával proto mír. Potom ať se mezi vámi děje cokoli.“ Gunnhilda řekla: „Teď poznávám, Arinbjörne, že jsi nakloněn více Egilovi než Eiríkovi, když chceš pro Egila týdenní lhůtu, neboť za tu dobu by už stačil dojet ke králi Adalsteinovi. Ještě nedávno by se Eirík dokázal s každým takovým člověkem, jako je Egil, rázně vypořádat, ale teď jsou bohužel všichni okolní králové mocnější než on.“

„Nikdo nenazve krále Eiríka znamenitějším mužem, když dá zabít zemanského syna, který se vydal do jeho moci,“ řekl Arinbjörn. „A chce li se opravdu takovým skutkem proslavit, dám mu příležitost, aby si tyto události proslulost vskutku zasloužily, neboť já budu Egilovi pomáhat, takže budete mít co dělat i se mnou. Koupíte si, pane, Egilův život draho, protože já a mí přátelé tady raději padneme, než bychom ho vydali. Nečekal jsem, že mě spíš budete chtít vidět mrtvého, než abyste mi daroval život jednoho člověka, o nějž vás prosím.“ Král ho uklidňoval: „Příliš horlivě se snažíš svému příteli pomáhat a jsi dokonce ochotný nasadit za něho život. Egil si mou milost nezaslouží. Ale o tebe, příteli Arinbjörne, bych nerad přišel.“

Po těchto slovech pokročil před krále Egil. Začal hlasitě přednášet báseň a hned si zjednal pozornost. Tak zněla drápa o výkup hlavy:

1.

*K západní zemi
donesl proud
skáldovy verše
před králův soud.
Ledovou tříští
já loď vedl svou
nákladem veršů
obtěžkanou.*

2.

*Král dovolil mi
předstoupit,
aby v Anglii
mohly znít
verše uprostřed
jeho hostí
k zmnožení jeho
proslulosti.*

3.

*Popřej mi vlídnou
přízeň, králi
a vyslechni si
slova chvály
o tom, jak v boji jsi
nepřátel val
do síní mrtvých
posílal.*

4.

*Oštěpu letem
muži smělí
Ódinovi jsou
zasvěceni.
Vzápětí vládce,
v čele svých stoje,
rozpoutá vřavu*

krutého boje.

5.

*Rudě se barví
meče hbité,
krev proudem šplíchá
v seči lité,
nepřátel štíty
oštěpy drtí,
sklízejí těla
vydaná smrti.*

6.

*Zpěv skvělých zbraní
zaznívá stále
ke cti a slávě
Eiríka krále*

7.

*Zmlkňte všichni
a poslyšte znova
o činech krále
pravdivá slova:
tam, kde se jeho
korouhve skvějí,
zní třeskot mečů
nejsilněji.*

8.

*Meč jeho proráží
bojovné davy,
mrzačí těla
a roztíná hlavy.
Každý už slyšel,
jak v boji směle
poráží všechny
své nepřátele.*

9.

*Zpěv mečů a šípů
zaznívá stále*

ke cti a slávě

Eiríka krále

10.

Zrudlý byl jeho

meče hrot,

když dravým ptákům

zchystal hod,

vlkům dal chlemtat

krev nepřítele

ten zhoubce Skotů

v bitvě skvělé

11.

Krkavců hejna

na pole slétla,

kde strašná úroda

krvavě vzkvetla.

Rozbitá těla jsou

vydána v plen

dokud není vlk

nasycen.

12.

Skřek dravců v poli

zaznívá stále

ke cti a slávě

Eiríka krále

13.

Tětiva luku se

rozdrnčela,

šípy se zahryzly

v nekrytá těla,

pak mečů čepele

leskem vzplály

a zkázu mužů

dokonalý.

14.

Král Eirík štít

*svůj odhazuje
a vrhá se sám
ve střed boje
a všude tam, kde
mečem mává,
krvavou stopu
zanechává.*

15.

*Bojový pokřik
zaznívá stále
ke cti a slávě
Eiríka krále*

16.

*Kdo však chce králi
poctu vzdát,
nemusí zpívat
jen o bitvách.
Stejný obdiv si
zasluhuje,
když se svým korábem
bouří pluje.*

17.

*Zlata si necení
přátel však ano,
mnoho jich bylo
obdarováno.
Štědrý je vládce
a pohostinný,
chválen je jako
nikdo jiný.*

18.

*Železnou rukou
a silou zbraní,
se svými muži
zemi chrání,
zlatem svou přízeň
dává znát,*

*je čest u něho
přebývat.*

19.

*Zazpívat směl jsem
před ztichlým sálem
oslavné verše
na počest krále.*

*Teď doufám, vládče,
že mé dílo
se také tobě
zalíbilo.*

20.

*Slavné tvé činy
všichni už znají,
já jsem měl vhodná
slova jen najít*

*pro to, cos velkého
vykonat svedl.*

*Kéž bys teď vlídně
na můj dar shlédl.*

62. KRÁL DAROVAL EGILOVI ŽIVOT

Zatímco Egil přednášel báseň, seděl král Eirík nehybně v křesle a upíral na něho oči. Když byla drápa u konce, promluvil: „Báseň byla výborně přednesena a já jsem uvážil, jak se má záležitost s Egilem skončit. Ty se, Arinbjörne, ujímáš Egila tak horlivě, že jsi kvůli němu připraven znesvářit se i se mnou. Udělám pro tebe, o co jsi mě žádal; Egil odtud smí odejít zdráv a beze škody. Tobě Egile, daruji tvou hlavu proto, že ses mi vydal do moci a nechci se na tobě dopustit nízkosti. Měj ale na paměti, že mezi námi k žádnému narovnání nedošlo. Já, moji synové a příbuzní, i všichni moji muži, tě kdykoli můžeme vyhledat a žádat zadostiučinění. Zaříd' své cesty tak, abys od chvíle, kdy vyjdeš z této síně, nikomu z nás již nikdy nepřišel na oči.”

Arinbjörn mnoha vřelými slovy poděkoval králi za udělenou milost a přátelské smýšlení a odvedl Egila ze síně. Egil si zaveršoval:

*Hlavu svou, ač věru
hezky nevyhlíží,*

*darem rád jsem dostal
od dobrého vládce.
Málokdo se mohl
z takové mzdy těšit:
za básničku získat
zachráněný život.*

Arinbjörn šel do svého dvorce a poručil svým lidem přichystat koně. Vyjel pak s Egilem a se stovkou dokonale ozbrojených mužů na jih ke králi Adalsteinovi. Král pozval Egila, aby zůstal u něho a vyptával se na to, co se stalo u krále Eiríka. Egil odpověděl verši:

*Přítel prozíravý
na pomoc mi přišel,
o poklad mé přilby
prosil panovníka.
Jenom díky němu
ještě nezemřel jsem,
smím se stále dívat
na svit slunce jasný.*

Když se Arinbjörn a Egil loučili, dal Egil Arinbjörnovi dva zlaté náramky, které kdysi dostal od krále Adalsteina a každý ten náramek vážil hřivnu. Arinbjörn Egilovi daroval meč Dragvandil. Meč měl v Egilově rodu dlouhou historii: nejprve jej míval Ketil Häng a užíval ho v soubojích, po něm jej dostal jeho syn Grím Lodinkinni. Ten jej daroval svému příbuznému Tórólfu Kveldúlfsonovi. Po Tórólfovi dostal meč jeho bratr Skallagrím a ten jej dal svému synu Tórólfovi. Od něho se darem dostal k Arinbjörnovi. Dragvandil byl meč ostřejší než všechny ostatní.

Arinbjörn se se všemi rozloučil a vrátil se do Jórvíku ke králi Eiríkovi. Egilovy druhy a posádku jeho lodi vzal pod svou ochranu, takže mohli v Jórvíku žít v pokoji a prodat tam své zboží. Když skončila zima, odebrali se za Egilem na jih do Anglie.

63. EGIL S TORSTEINEM JEDOU DO NORSKA

V Norsku žil muž jménem Eirík Moudrý. Byl to zeman a královský man a spravoval statky na východě ve Víku. Měl značné bohatství a pro svou moudrost byl ve veliké vážnosti. Jeho ženou byla Tóra, dcera hersiho Tóriho, Arinbjörnova sestra. Eirík a Tóra měli syna Torsteina.

Ten byl vychováván u Arinbjörna a teď už to byl dospělý mládenec. Z Norska do Anglie přišly zprávy, že Eirík Moudrý zemřel a že královští správci vzali jeho dědictví a prohlásili je za králův majetek. Když to Arinbjörn a Torstein uslyšeli, dohodli se, že by měl Torstein odjet do Norska a o majetek po otci se ucházet. Když nastalo jaro a čas vhodný pro plavbu do jiných zemí, jel Torstein na jih do Londýna ke králi Adalsteinovi. Předložil Arinbjörnovo znamení, vyřídil králi jeho prosbu a Egila žádal o přímluvu. Arinbjörn chtěl, aby král Adalstein poslal králi Hákonovi, svému chovanci, žádost o navrácení Torsteinova dědictví a jeho statků v Norsku. Král Adalstein měl o Arinbjörnovi vysoké mínění a chtěl mu vyhovět.

Také Egil přišel za králem a žádal ho o dovolení vycestovat: „Chci jet v létě na východ do Norska a ucházet se o ten majetek, o který mě oloupili král Eirík a Bergönund. Teď jej má Bergönundův bratr Atli Krátký. Myslím, že kdybyste se za mne přimluvil, dosáhl bych spravedlnosti.“ Král řekl, ať Egil jede, kam se mu zlíbí - „ale byl bych raději, kdybys tu zůstal se mnou a sloužil mi při obraně země. Velel bys mým ozbrojencům a dostalo by se ti všech poct.“ Egil pravil: „To je skutečně skvělá nabídka a já bych ji s radostí přijal. Přece však bych potřeboval nejprve jet do Norska a pak na Island, podívat se na svou ženu a dohlédnout na hospodářství, které tam mám.“

Král Adalstein daroval Egilovi dobrou kupeckou loď. Bylo na ní naloženo pšenice a medu a mnoho jiného zboží veliké ceny. S Egilem se vypravil na cestu i Arinbjörnův synovec Torstein Eiríkson, kterého později nazývali Torstein Tóruson.⁵⁸ S králem Adalsteinem se rozloučili velmi srdečně.

Plavba probíhala klidně. Přijeli do Norska ve Víku na východě a vpluli s lodí do Osloského fjordu. Torsteinovo hospodářství se rozkládalo nahoře v kraji směrem k Raumaríki. A když tam Torstein přišel, hned se dožadoval otcovského dědictví na králových správcích, kteří jeho statky zabrali. Hodně místních lidí mu při tom pomáhalo. Na Torsteinovu podporu svolali několik shromáždění, na nichž se vážení muži vyslovili v jeho prospěch. Nakonec byla věc ponechána ke konečnému rozhodnutí králi. Torstein se usadil na otcových statcích. Egil a s ním jedenáct mužů se odebralo k němu na zimní pobyt a dopravili na statek pšenici a med. Torstein vedl domácnost skvěle

---

58 Tóruson - Tórin syn

a protože měli všeho dostatek, bylo u něho přes zimu opravdu veselo.

64. U KRÁLE HÁKONA

Jak již bylo řečeno, vládl tehdy v Norsku Hákon, Adalsteinův odchovanec. Pobýval právě v Trándheimu. Když nastal konec zimy, vydal se Torstein na cestu a Egil s ním. Měli sebou asi třicet mužů. Jeli nejprve do Horních krajů, odtamtud na sever přes Dofrajfal do Trándheimu a tam předstoupili před krále. Torstein ho seznámil se svou záležitostí a předložil svědectví, že mu náleží celé dědictví po otci. Král uznal jeho nárok a vlastnictví statků mu potvrdil. Torstein se stal královým manem, tak jako kdysi jeho otec.

Pak předložil svou věc Egil a zároveň předložil znamení krále Adalsteina s jeho vzkazem. Dovolával se pro sebe a pro svou ženu Ásgerd poloviny majetku po Björnovi. Dodal také, že už kdysi všechno předložil na soudu, ale že se mu pro z vůli krále Eiríka a Gunnhildino osočování nedostalo práva podle zákonů. Podrobně vyložil, jaký průběh mělo projednávání jeho pře na Gulathingu a žádal krále, aby mu v té věci zajistil spravedlnost.

Král Hákon odpověděl: „Slyšel jsem tolik, Egile, že ve sporu s Eiríkem a Gunnhildou jsi jednal příliš opovážlivě. I když s bratrem Eiríkem nežijeme ve svornosti, mám ti to chování za zlé. Myslím, že by ti za těchto okolností mělo stačit, kdybych tvou záležitosti přešel mlčením a dál se o tebe nestaral.“

Egil se hájil: „Nemůžete, pane, mlčet k nespravedlnosti tak velké, protože pro všechny lidi v této zemi, domácí i cizí, představujete zákon. Slyšel jsem, že zákony ctíte a každý se u vás dovolá svých práv. Mám tady dostatek urozených přátel a příbuzných a s jejich pomocí se mohu Atlimu Krátkému postavit. A co se týče mých záležitostí s králem Eiríkem, měl byste vědět, že jsem byl na jeho dvoře v Jórvíku a nechal mě v pokoji odejít.“

Nabízím se vám, pane, do družiny a do služby a myslím, že nenajdete mnoho lidí, kteří by byli statečnější v boji, než já. Mám tušení, že nebude trvat dlouho a s králem Eiríkem se ještě střetnete. A brzo se vám možná bude zdát, že proti Gunnhildiným synům je každá pomoc dobrá.“

Král řekl: „Nechci tě, Egile, ve svých službách. Ty a tvoji příbuzní jste mému rodu nadělali příliš zlého, než abych tě v této zemi

strpěl. Jed' si na Island a sed' tam na svém otcovském dědictví! Tam alespoň budeš před mými příbuznými v bezpečí. Náš rod bude v téhle zemi vládnout, co budeš živ a nikdo z nás ti nebude nikdy nakloněn. Kvůli králi Adalsteinovi, mému pěstounu, ti ještě dovolím zde zůstat a dovést ke konci svou při podle zákona, protože vím, že Adalstein tě má velmi rád." Egil poděkoval za ta slova a požádal, aby mu král dal pravdivá znamení pro Tórda z Aurlandu, nebo pro jiné královské many v Sognu a Hördalandu. Král mu vyhověl.

65. SOUBOJ S LJÓTEM BLEDÝM

Jakmile byli hotovi se svými záležitostmi, vypravili se Torstein a Egil na cestu. Jeli nazpět stejnou cestou jako dřív, ale když přišli na jih přes Dofrajjal, rozhodl se Egil odbočit do Raumsdalu a jet pak úžinami mezi ostrovy - „chci skoncovat své záležitosti v Sognu a Hördalandu, protože v létě se chystám plout na Island." Torstein mu popřál dobré pořízení. Rozloučili se spolu a Torstein jel dál na své statky. Tam královým správcům předložil královské vzkazy, převzal od nich svůj majetek a ujal se všeho dědictví.

Egil cestoval s jedenácti muži. Když přišli do Raumsdalu, opatřili si prevoz a jeli na jih do kraje Märi. O jejich cestě se nic nevypráví. Nakonec přijeli na ostrov, který se jmenuje Höd a šli na nocleh do dvorce, kde se říká na Blindheimu. Byl to rozsáhlý dvůr a bydlel tam královský man, jménem Fridgeir. Byl ještě velmi mladý a dědictví po svém otci se ujal nedávno. Hospodářství s ním spravovala jeho matka Gyda. Byla to Arinbjörnova sestra, žena velmi schopná a statečná. Hosté byli srdečně přivítáni a zasedli k bohatému stolu. Hospodyně Gyda se dala s Egilem do řeči a vyptávala se ho na svého bratra Arinbjörna a jiné příbuzné a přátele, kteří s ním odjeli do Anglie. Egil jí pověděl všechno, co chtěla vědět, a také o tom, jakou mu Arinbjörn poskytl u krále Eiríka pomoc:

*Nevím, co si počít
v nepřátelské zemi,
pták se přikrčí, když
orel po něm pase.
Nebýt Arinbjörna,
ani já bych nebyl,
nezhyne, kdo najde*

na své pouti pomoc.

Přátelské přijetí Egilovi zvedlo náladu, ale všiml si, že Fridgeir a jeho domácí lidé zůstali celý večer spíše zamlklí. U stolu s nimi seděla také Fridgeirova sestra. Byla to příjemná a hezká dívka, ale měla oči zarudlé od pláče. Egilovi se to zdálo divné, ale nevyptával se.

Chtěli na Blindheimu zůstat jen jednu noc, ale ráno byl tak prudký vítr, že nebylo možné vydat se na moře a přepravit se z ostrova. Fridgeir a Gyda pozvali Egila, aby tam se svými lidmi zůstal, dokud nebude dobré počasí k plavbě, a aby si u nich vzali všechno, co potřebují. Nechali je u sebe tři noci a celou tu dobu je štědře hostili.

Fridgeirova sestra byla stále smutná. Když ji Egil zase jednou přistihl při pláči, zeptal se jí: „Proč pláčeš, děvenko? Ještě jsem tě neviděl veselou.“ Ona ale ze sebe nevypravila ani slovo a s pláčem odběhla.

Potom se vítr utišil. Egil se svými lidmi vstal časně ráno a chystal se na cestu. Šli se najíst a chvíli tam poseděli. Potom Egil vstal a děkoval hospodáři a hospodyni za pohoštění. Vzali si šaty a vyšli ven. Hospodář a jeho matka je doprovázeli. Gyda se svým synem potichu rozmlouvala. Egil zaslechl, jak Fridgeir říká: „Teď to na něm nemůžeme chtít, vždyť už je připravený na cestu.“ Gyda se obrátila k Egilovi a řekla: „Povím ti, Egile, co se u nás děje. Je tu jeden muž, jmenuje se Ljót Bledý. Je to berserk. Mívá často souboje a lidé ho nemají rádi. Před nedávnem sem přišel a žádal o mou dceru. Odmítli jsme ho a on teď vyzval Fridgeira na souboj. Má k němu dojít zítra na ostrově Vorsu. Chtěla bych, Egile, abys u toho souboje byl. Jak vidíš, Fridgeir je drobný a není žádný bojovník. Kdyby tady byl můj bratr Arinbjörn, jistě bychom nemuseli strpět takové násilnictví od bídáka, jako je Ljót.“ Egil souhlasil, že kvůli Arinbjörnovi s Fridgeirem půjde, ale nebyl si jist, jestli mu tím nějak pomůže.⁵⁹ „Každá pomoc dobrá,“ řekla Gyda, „a teď se vraťme do jizby a posedme tam spolu.“

Vrátili se tedy do světnice, sedli ke stolu k pohoštění a popíjeli tam celý den. Večer tam pak přišli Fridgeirovi přátelé, kteří ho chtěli doprovázet, a hostina pokračovala. Druhého dne se všichni uchystali na cestu. Měli pěkné počasí a brzy dopluli na ostrov Vors. Na ostrově byla nedaleko od moře malá planinka, kde byl vyznačen položenými kameny kruh. V něm se měl souboj konat

---

⁵⁹ Egil nemohl Fridgeira v boji zastoupit, pokud by si to nevyžádal sám Ljót.

Brzy se dostavil i Ljót se svými lidmi a začal se chystat. Byl to muž neobyčejně velký a silný, ozbrojený štítem a dobrým mečem. Ve chvíli, kdy vyšel na planinu, byl zachvácen zuřivostí. Začal hrozně řvát a hryzat svůj štít. Egil popošel k němu a hlasitě veršoval:

*Komu hrozí obr,
který štít svůj kouše,
řevem lidi děsí,
hrozně řinčí mečem?
Zápas o nevěstu
na cti nepřidá mu,
do Fridgeira totiž
jenom fouknout stačí.*

Ljóta jeho verše popudily. Zavolal na něho: „Jen pojď sem, ty nectná hubo a rozdej si to se mnou! Uvidíš, že tě položím na zem stejně snadno, jako toho pápěrku Fridgeira!“ Na to právě Egil čekal:

*S ochotou teď splním
skromnou Ljóta prosbu,
s berserkem si bledým
brzy pohrát zkusím.
Na nevěstu věru
moc naděje nemá,
mrtev odpočívát
v zemi mährské bude.*

Potom se Egil chystal na souboj. Měl svůj obvyklý štít, byl opásán mečem, jemuž říkal Had a druhý meč Drangvandil držel v ruce. Vstoupil do soubojového kruhu, ale Ljót nebyl ještě přichystaný. Egil máchal mečem a říkal verše:

*Na štít Ljótův vletí
lesklá čepel hbitě,
zkusme ostří zkřížit,
zkropme meče krví.
Brzy chybět bude
dech bledému muži,
pokoj dá nám potom,
poskytne kvas orlům.*

Ljót skočil do kruhu a vrhli se na sebe. Egil ťal po Ljótovi a ten nastavil štít. Egil pak dorážel mečem ráz na ráz, takže Ljótovi bránil,

aby mohl údery vrátit. Berserk ustupoval, aby našel místo k ráně, ale Egil šel stejně rychle za ním a dorážel co nejprudčeji. Ljót vycouval ven, daleko za mezní kameny. Takové bylo první utkání a Ljót si vyžádal odpočinek. Egil mu to povolil, takže se zastavili a odpočívali. Egil se posmíval:

*Bojechtivý berserk
bát se začal asi,
neboť na ústupu
nebožák byl stále.
Statečný je sotva
ze střetu kdo prchá,
Ljót se, jak si myslím,
lysiny mé lekl.*

Tehdy při soubojích platilo, že ten, kdo vyzval jiného člověka na souboj, aby něco získal, měl dostat v případě vítězství to, oč žádal. Kdyby podlehl, měl se vykoupit takovou cenou, jaká byla předem stanovená. A kdyby v souboji padl, měl jeho majetek propadnout tomu, kdo nad ním zvítězil.⁶⁰ Také bylo uzákoněno, že kdyby zemřel cizí člověk, který v té zemi neměl žádného dědice, jeho majetek by připadl královské koruně.

Egil vyzval Ljóta, aby zase začali - „ukaz konečně, co umíš!“ Vzápětí po něm skočil a mocně máchl mečem. Byl u něho tak blízko, že Ljót ustoupil a při tom se mu odklonil štít. Další ranou ho Egil zasáhl nad kolenem a usekl mu nohu. Ljót padl a byl hned mrtev. Egil vyšel z kruhu a vrátil se k Fridgeirovi a jeho lidem. Všichni mu velice děkovali. Egil pak říkal tyto verše:

*Proradný muž padl
tak, jak patřilo se.
Než o nohu přišel,
ničemnosti páchal,
proto nemíním si
nárok na mzdu činit,
bít se s mužem bledým
dosti bavilo mne.*

Většina lidí Ljóta nijak nelitovala, protože všem jen škodil. Byl rodem Švéd a neměl v zemi žádné příbuzné. Kdysi přišel do zdejšího kraje

---

⁶⁰ Tento druh souboje se nazýval holmganga, což znamená chůze na ostrov

a nashromáždil si jmění násilným způsobem. Zabil mnoho dobrých zemanů, které vyzval na souboj o jejich pozemky a statky a přišel tak k velkému majetku.

Egil jel z místa souboje s Fridgeirem domů. Než odjel na jih do Märi, pár dní u něho zůstal. Dal mu plnou moc, aby se mohl dožadovat pozemků po Ljótovi. Pak se spolu velmi přátelsky rozloučili a Egil se bral svou cestou. Zamířil do Sognu k Tórdovi na Aurlandu. Tórd ho srdečně přivítal. Egil pověděl, proč tam přišel a když vyřídil vzkaz krále Hákona, Tórd mu ochotně přislíbil svou pomoc. Egil u něho zůstal celé jaro.

66. EGILOVA PŘE S ATLIM A JEJICH SOUBOJ

Egil se vypravil na jih do Hördalandu. Od Tórda si půjčil na cestu veslici a měl na ní třicet mužů. Jednoho dne připluli do Fenhringu na Asku. Egil nechal deset mužů, aby hlídali loď a s dvaceti zamířil k usedlosti. Atli Krátký tam byl s několika svými lidmi a Egil si ho dal vyvolat. Atli vzal zbraně a stejně tak i jeho muži schopní boje a vyšli ven. Egil řekl: „Bylo mi řečeno, Atli, že máš v držení majetek, který po právu náleží mé ženě Ásgerd. Jistě jsi už slyšel, že jsem se dědictví, které mi tvůj bratr Bergönund zadržoval, už domáhal. Teď jsem si pro všechno přišel a vyzývám tě, abys neprávem nabyté zboží pustil a odevzdal do mých rukou.“

Atli odpověděl: „Už jsem, Egile, slyšel, že pohrdáš právem druhých lidí a teď se to ukazuje. Chceš na mně majetek, který král Eirík přisoudil mému bratru Önundovi. A byl to právoplatný rozsudek, protože Eirík byl v zemi vládcem. Myslel jsem, že jsi mi přišel nabídnout náhradu za zabitě bratry, a že chceš napravit loupež, které ses dopustil tady na Asku. Na takovou řeč bych odpověděl, ale takto nemám co říci.“

„Když je to tak,“ řekl Egil, „nabízím ti to, co jsem nabídl Önundovi: aby o naší při rozhodly zákony Gulathingu. Prohlašuji, že tvoji bratři padli bez práva na náhradu, kvůli tomu, čím se provinili, protože svévolně uloupili majetek a pak mi upřeli spravedlivý soud. Mám od krále dovolení, abych se v této záležitosti znovu směl dovolávat zákonů. Poháním tě proto na Gulathing a chci, aby tam o mém sporu rozhodl soud.“ „Přijdu na Gulathing,“ řekl Atli, „a tam si to ještě povíme.“

Potom Egil se svými lidmi odjel a vrátil se na Aurland k Tórdovi. Zůstal u něho až do Gulathingu. Když se sněm sešel a začala se projednávat jejich záležitost, Atli a Egil předstoupili před muže, kteří ji měli posuzovat. Egil vyložil, z čeho pocházejí jeho nároky na sporný majetek. Atli pak proti tomu nabídl jako zákonnou obranu přísahu dvanácti mužů, že nemá v opatrování nic, co by patřilo Egilovi. Egil prohlásil, že takovou přísahu nehodlá přijmout - „nabízím ti jiný zákon a sice souboj. Majetek ať zůstane tomu, kdo zvítězí.“ Zákon skutečně dovoľoval to, co nabízel Egil. Každý člověk měl právo řešit svůj spor soubojem, ať už byl ve sporu žalobcem, nebo se žalobě bránil. Takový byl starý obyčej.

Atli odpověděl, že soud s Egilem přijímá - „protože jsi zvolil to, co jsem měl volit já. Mám spoustu důvodů se s tebou bít. Položil jsi na zem dva mé bratry a zůstalo to do dneška bez pomsty. Spravedlivější bude porazit tě v souboji než u soudu.“ Potom si podali ruce, zavázali se k souboji a prohlásili, že ten, kdo zvítězí, má dostat majetek, o který byl veden spor. Potom se šli přichystat.

Když Egil vešel do soubojového kruhu, měl na hlavě přilbici a před sebou štít. V ruce držel kopí a svůj meč Drangvandil zavěsil na pravou ruku. Zavěšení se při souboji používalo, aby byl meč pohotově a nebylo nutné se zdržovat jeho tasením. Atli měl stejnou výzbroj jako Egil. Byl to silný a statečný muž a soubojům se nikdy nevyhýbal. K místu souboje pak přivedli velkého starého býka. Tomu se říkalo obětní kus a měl ho porazit ten, kdo zvítězil. Někdy býval jen jeden, jindy si dával každý ze soubojníků přivést svého.

Všechno bylo přichystáno a souboj mohl začít. Atli a Egil se rozběhli proti sobě a mrštili nejprve kopími. Žádné kopí neuvázlo ve štítu, ale obě se zabodla do země. Potom uchopili své meče, silně na sebe doráželi a sekali po sobě. Atli ani o píd' neustupoval. Bili se tak usilovně a prudce, že jejich štíty byly skoro zničeny. A když byl Atliho štít již velmi poškozen, zahodil jej, popadl meč oběma rukama a bil se bez štítu. Egil ho ťal do ramene, ale meč se nezasekl. Ťal podruhé a potřetí, pokaždé zasáhl nechráněná místa, ale jeho meč nikde do Atliho těla nepronikl,⁶¹ ať dělal co dělal. Egil poznal, že rány jsou neúčinné a jeho štít už byl skoro k nepotřebě. Pustil meč a štít, vrhl se na Atliho a popadl ho rukama. Byl mohutnější a Atli pod jeho vahou

---

⁶¹ Berserkové mívali schopnost ovlivnit nějakým kouzlem účinnost protivníkovy zbraně.

padl naznak. Egil se sehnul a prokousl mu hrdlo.

Tak tedy Atli zahynul. Egil rychle vyskočil a běžel tam, kde stálo obětní zvíře. Popadl je jednou rukou za tlamu a druhou za roh a trhl jím tak, že ho obrátil nohama vzhůru a zlomil mu vaz. Potom odcházel tam, kde stála jeho družina a veršoval:

*Drangvandilu nelze
dobré rány dávat,
kvůli divným kouzlům
po Atlim jen klouže.
Síly své jsem užil,
srazil muže na zem,
zuby pomoc platnou
poskytly mi v boji.*

Na sněmu se už nic pozoruhodného neudálo. Egil se stal vlastníkem všeho majetku, o který vedl při a který měla jeho žena dostat jako dědictví po svém otci. Potom se odebral do Fjordů, aby se o nabyté statky a pozemky postaral. Zůstal tam celé jaro a teprve pak odjel s družinou do Víku. Nějaký čas pobýval na návštěvě u Torsteina.

67. EGIL ODJEL NA ISLAND

Egil si v létě přichystal loď a vyplul na moře. Mířil na Island a měl klidnou plavbu. Plul do Borgarfjordu a přistál s lodí nedaleko od svého dvora. Dal dopravit domů náklad a loď vytáhl na zem. Zimu strávil na svém hospodářství. V té době si již z ciziny dovezl značné jmění a stal se velkým boháčem. Vedl velké a znamenité hospodářství.

Do záležitostí jiných lidí se nepletl. Když žil na Islandě, býval vůči ostaním značně zdrženlivý. Také se nenašel nikdo, kdo by mu chtěl dělat nějaké nepříjemnosti. Na svém hospodářství zůstal tentokrát mnoho zim.

Egil a Ásgerd spolu měli několik dětí. Jeden syn se jmenoval Bödvar, druhý Gunnar a Torstein byl nejmladší. Pak měli ještě dcery Torgerd a Beru. Všechny jejich děti byly zdatné a nadané bystrým rozumem. Torgerd byla nejstarší z Egilových dětí, Bera hned po ní.

68. ČTVRTÝ ODJEZD DO CIZINY

Ze zámoří přišly zprávy, že Eirík Krvavá sekera padl při kořistné výpravě v západních zemích a Gunnhilda se svými syny se odebrala do

Dánska. S ní odešli i ti, co následovali Eiríka do Anglie. Přišla také zpráva, že král Adalstein umřel a místo něho vládl jeho bratr Játmund.⁶² Arinbjörn se vrátil do Norska. Dal se do služeb krále Hákona a dostal od něho všechny úděly a statky, které míval dříve.

Egilovi se zachtělo vypravit se zase do Norska. Zchystal svou loď a zjednal na ni posádku. Jedním z těch, kteří se k němu přihlásili, byl Önund Sjóni, syn Ánův z Ánabrekky. Önund měl mohutnou postavu a v celém kraji se nenašel nikdo, kdo by byl silnější. Říkalo se, že na něho přichází berserská zuřivost. Často pobýval v cizích zemích. Byl o něco starší než Egil a jeho dlouholetý přítel.

Vypluli na moře a měli dobrou plavbu. Když připluli k Norsku, zamířili do Fjordů. Ze země se k nim dostaly zprávy, že Arinbjörn je doma na svých statcích a Egil proto vedl loď do přístavu, který byl blízko Arinbjörnova dvora. Potom jel Egil Arinbjörna navštívit a bylo to shledání velmi radostné. Arinbjörn ho pozval, aby se svými lidmi zůstal u něho a Egil rád přijal. Dal vytáhnout loď na zem a jeho posádka si našla ubytování. Egil s jedenácti druhy se odebral k Arinbjörnovi.

Před časem dal Egil udělat krásnou plachtu na válečnou loď, zpracovanou velmi dovedně. Teď ji daroval Arinbjörnovi a přidal ještě další cennosti. Zůstal u Arinbjörna celou zimu a užíval přítelovy pohostinnosti. Na konci zimy odjel na jih do Sognu, vybrat platy ze svých pozemků a po nějakém čase se zase navrátil do Fjordů.

Když nastal slunovrat, uspořádal Arinbjörn velkou hostinu a pozval na ni své přátele a zemany z celého kraje. Sešlo se tam mnoho lidí a pohoštění bylo skvělé. Na znamení přátelství rozdal Arinbjörn mnoha přátelům, kteří k němu přišli, rozličné dary k slavnosti slunovratu, neboť byl neobyčejně štědrý a miloval okázalost. Egilovi dal hedvábnou kápi bohatě vyšívanou zlatem, s rukávy až na zem, posázenou zlatými knoflíky odshora až dolů. Nechal ji ušít Egilovi na míru. Také mu daroval celé nové šaty, které byly ušity z anglických suken rozmanitých barev. Egil děkoval ve verších:

Díky, Arinbjörne
za dar drahocný,
za tu kápi krásnou,
krumplovanou zlatem!

---

62 Játmund - Edmund

*Sotva kdy se stalo,
aby slovutnější
vůdce vládu držel
veškerého kraje.*

69. ARINBJÖRNOVA NÁVŠTĚVA U KRÁLE

Egil upadl po slavnostním veselí o slunovratu do špatné nálady. Posedával po domě a s nikým nemluvil. Když to Arinbjörn upozoroval, chtěl vědět, co se ním stalo: „Co je ti, Egile? Jsi nemocný, nebo je v tom něco jiného? Třeba bych pro tebe mohl najít pomoc.“ Egil řekl: „Nejsem nemocný, ale přemýšlím, jak bych mohl dostat dostat ten majetek, který mi připadl, když jsem porazil Ljóta Bledého. Dozvěděl jsem se, že se ho zmocnili královští správci a prohlásili ho za královo vlastnictví. Rád bych, abys mi ho pomohl získat zpátky.“

Arinbjörn váhal: „Jsi možná v právu, ale mám za to, že teď je ten majetek nedobytný. Královská komora má prostorný vchod, ale těsný východ. Zakusil jsem mnoho obtíží při vymáhání zboží na zpupných lidech a mohl jsem tehdy čekat jistou pomoc od krále, ale teď je situace jiná. Mé přátelství s králem Hákonem má mělké kořeny, ačkoli se chovám, jak káže staré přísloví, že čí chleba jíš, toho píseň zpívej.“

„Přece jen myslím,“ řekl Egil, „že když se můžeme dovolávat zákonů, měli bychom se o to pokusit. Třeba nám v té věci král dopřeje sluchu. Říká se, že je spravedlivý a dobře zachovává zákony, které zde v zemi dává. Měli bychom jet k němu a pokusit se ho pro svou věc získat.“ Arinbjörn řekl, že k tomu nemá chuť - „obávám se, příteli, že tvá neústupnost krále jen podráždí. Nemá tě v lásce, kvůli těm starým záležitostem. Já bych to raději nechal být, ale když vidím, že ti na tom tak záleží, zkusím to. Ke králi ale pojedu sám.“ S tím Egil souhlasil a poděkoval mu.

Po několika dnech osadil Arinbjörn svými lidmi dvacetimístnou loď a vydal se na cestu ke králi. Ten pobýval tenkrát v Rogalandu nebo v Hördalandu a proto nebylo těžké dostat se k němu. Přijel ke králi Hákonovi a byl vlídně přivítán. Když strávil u krále nějaký čas, zavedl jednoho dne hovor na Egilovu záležitost. Řekl, že Egil Skallagrímson přijel do Norska a chtěl by se domoci majetku, který dříve patřil Ljótovi Bledému - „Egil se může v té věci dovolávat zákonů, ale bylo nám řečeno, že majetku se ujali vaši správcové a prohlásili jej za vaše

vlastnictví. Prosím vás, pane, aby se Egilovi dostalo v té věci spravedlnosti."

Králova odpověď byla chladná: „Nechápu, proč ses za něho přišel přimlouvát. Když u mne byl, jasně jsem mu řekl, že ho v téhle zemi nechci a on dobře ví proč. Nestrpím, aby se ke mně choval tak, jako k mému bratru Eirikovi. Tobě pak, Arinbjörne musím říci, že v téhle zemi můžeš žít, jen když nebudeš dávat cizím lidem přednost přede mnou. Víím, že tvé myšlenky se táhnou za Haraldem, Eirikovým synem, který byl tvým chovancem. Udělal bys možná lépe, kdyby ses odebral za ním a žil u něho, protože mám veliké podezření, že kdyby se mělo někdy rozhodovat mezi mnou a Eirikovými syny, přidal by ses na jejich, ne na mou stranu."

A když král přijal tuto záležitost tak nepříznivě, viděl Arinbjörn, že by nebylo dobré dále naléhat. Chystal se tedy na zpáteční cestu. Král od tohoto rozhovoru mluvil s Arinbjörnem jen občas a ne moc přívětivě. Arinbjörn také ztratil chuť ponižovat se před ním a tak se rozešli chladně. Když dojel domů, pověděl Egilovi, že nepochodil - „a krále už se nikdy doprošovat nebudu." Egil to rozladilo, protože viděl, že přichází o velký majetek, ačkoli je v právu.

Nedlouho potom si jednoho rána Arinbjörn odvedl Egila stranou. Otevřel truhlu a vyňal z ní dvanáct hřiven stříbra. „Tady máš, příteli, náhradu za majetek po Ljótovi. Zdá se mi poctivé, abys ji ode mne dostal, protože jsi mé příbuzné zbavil násilníka a Fridgeirovi dozajista zachránil život. Víím, že jsi to udělal kvůli mně a cítím povinnost nenechat tě oloupeného o tvé právo." Egil peníze přijal a vděčně Arinbjörnovi děkoval. A od té chvíle už mu zase bylo veselo.

70. VÝPRAVA DO FRÍSKA

Arinbjörn byl tu zimu doma na svých statcích a na jaře oznámil, že se chystá na výpravu za kořistí. Vystrojil tři velké válečné lodi a osadil je třemi sty muži. Na lodi měl nejen svou družinu, ale vzal sebou i mnoho zemanských synů. Egil se vypravil na plavbu s ním a spravoval jednu z jeho lodí. Jelo s ním mnoho Islandanů. Kupeckou loď, s níž přijel z Islandu, dal dopravit na východ do Víku a najal lidi, aby obchodovali s jeho zbožím.

Arinbjörn a Egil pluli s válečnými lodmi na jih podél země. Pak zamířili k saským břehům, plenili tam celé léto a získali velkou kořist.

Když pak nastával podzim, pluli zpátky na sever a zdržovali se u břehů fríských. Jedné noci, za klidného povětří, vpluli do řeky, kde kvůli širokému pásmu odlivu jen obtížně hledali místo k přistání. Ta země byla rovná a blízko byl les. Vystoupili na břeh a třetinu svých lidí nechali hlídat u lodí.

Všude bylo bláto, protože předtím mnoho přšlo. Postupovali proti proudu řeky, rozbahněnou cestou podél lesa. Brzy se před nimi objevila ves, kde bydlelo mnoho sedláků. Jakmile lidé zpozorovali nepřátelský zástup, utíkali ze vsi, kam jen mohli. Pak tam byla druhá ves a ještě další. Odevšad lidé prchali pryč. Krajina tam byla plochá a rozlehlá. Všude byly vykopány příkopy a stála v nich voda. Sedláci jimi ohradili svá pole a louky. Na některých místech byly postaveny nad příkopy vysoké kůly. Kde měl být přechod, tam byly mosty, nebo položená břevna.

Frísové utíkali do lesa, ale tam se shromáždili a když víkingové zašli dále do obydleného kraje, vyrazili proti nim. Strhla se urputná bitva, ale nakonec se dali Frísové na útěk a víkingové je pronásledovali. Všichni se rozptýlili daleko po kraji; ti, co utíkali i ti, co pronásledovali. Egil se hnal usilovně za prchajícími a s ním jen hrstka mužů. Frísové doběhli k širokému příkopu, přeběhli ho po mostě a ten pak za sebou stáhli. Když tam přiběhl Egil se svými druhy, Egil se rozběhl a nevídaným skokem se dostal na druhou stranu. Nikdo další už se za ním neodvážil a tak zůstal na břehu sám s jedenácti Frísy. Ti se na něho sesypali, doráželi ze všech stran a on se bránil. Jejich bitka skončila tak, že všech jedenáct Frísů pobil. Pak položil ten most znovu přes příkop a přešel na druhou stranu. Viděl, že je sám a že ostatní víkingové se už vrátili k lodím. Na zpáteční cestě se stále držel v blízkosti lesa, aby do něj mohl v případě nebezpečí vběhnout a ukryt se.

Víkingové pobrali velkou kořist a mnoho dobytka a když přišli k lodím, začali porážet dobytek a odnášet svou kořist do lodí. Část víkingů se musela postavit před ně a chránit je štítovou hradbou, protože Frísové přitáhli ve velkém zástupu a metali po nich zbraně. A když Egil přišel od lesa a viděl, co se děje, rozběhl se co nejrychleji k Frísům. Držel před sebou kopí, popadl je oběma rukama a štít si hodil na záda. Hnal se s kopím dopředu a rozháněl Frísy na obě strany. Proběhl jejich zástupem a dostal se ke svým lidem. Těm se

zdálo, jakoby se vrátil z hrobu.

Potom se nalodili a plavili se pryč od země. Připluli do Dánska a když stáli u Hálsu, svolal Arinbjörn své muže na dlouhou poradu. Po jejím skončení oznámil posádkám lodí svoje rozhodnutí: „Slyšel jsem, že Eiríkovi synové jsou tady v Dánsku s velkými družinami. V letní době bývají na kořistných výpravách a na zimu se vracejí do Dánska. Chci se k nim přidat a vezmu s sebou všechny, kteří mě chtějí následovat. Rozhodněte se, zda půjdete se mnou, nebo se vrátíte do Norska. S tebou, Egile, se budu muset rozloučit. Radil bych ti, abys zajel do Norska pro svou loď a pak se hleděl co nejrychleji dostat na Island.”

Potom se lidé rozdělili na jednotlivé lodi. K Egilovi se přidali ti, co se chtěli vrátit do Norska. Většina zůstala s Arinbjörnem a dala se s ním do služeb Eiríkových synů. Arinbjörn se přidal k družině svého chovance Haralda Gráfelda⁶³ a už ho nikdy neopustil.

Egil jel na sever do Víku a vplul do Osloského fjordu. Tam stála jeho kupecká loď, kterou sem dal na jaře dopravit, s jeho zbožím a posádkou. Torstein, syn Tóřin, přijel za Egilem a pozval ho se všemi jeho lidmi na zimu k sobě. Egil rád přijal, dal vytáhnout loď a dopravit zboží do města. Jeho lidé si tam opatřili ubytování a ti, kteří byli ze severu země, odjeli domů. Egil s malou družinou trávil celou zimu u Torsteina a měl se tam dobře.

71. KRÁL SE CHCE ZBAVIT TORSTEINA

Varmaland⁶⁴ patřil odedávna k norskému království. Dobyl jej kdysi Ólaf Tesař, otec Hálfdana Bělonohého, jenž byl první ze svého rodu, který se stal králem v Norsku. Král Harald Krásnovlasý byl jeho potomkem. Ti všichni panovali nad Varmalandem, vybírali tam poplatky a ustanovovali tam správce. Když král Harald zestárl, spravoval Varmaland jarl jménem Arnvid. Jako na jiných místech, i tady začaly být poplatky placeny hůře, než když býval král v nejlepších letech a právě tak se dělo v době, kdy jeho synové mezi sebou bojovali o moc nad Norskem. Na poplatné země, které byly vzdálenější, bylo těžké dohlížet.

Když se pak na trůně bezpečně usadil Hákon, začal znovu

63 Harald Gráfeld (Šedý plášť, nebo také Šedá kůže), Eiríkův syn, vládl v části Norska v letech 961-976

64 Varmaland -Värmland v dnešním Švédsku

uplatňovat moc na všech územích svého otce. Poslal na východ do Varmalandu dvanáct mužů, kteří tam vyzvedli od jarla poplatek. Když se ale vraceli lesem, který se jmenuje Eidaskóg, přepadli je loupežníci a všechny je zabili. Dalším poslům, které král do Varmalandu poslal, se stalo totéž. Také ti byli zabiti a poplatek nepřišel. Začalo se říkat, že jarl Arnvid nastražil léčku, dal zabít královy posly a poplatek dostal nazpátek. Král Hákon tedy poslal třetí poselstvo. Měli jet nejprve do Víku se vzkazem pro Torsteina Tórasona. Král nařizoval, aby Torstein jel s poselstvem na východ jako výběrčí. Kdyby se vzpíral, měl být vyhnán ze země.

Král se totiž už dozvěděl, že Arinbjörn, Torsteinův strýc, odešel do Dánska k Eiríkovým synům, kteří kolem sebe shromáždili početné družiny a na kořistných výpravách získali velké bohatství. Králi Hákonovi se zdáli někteří jeho zemané nespolehliví a obával se, že kdyby měl bojovat proti Eiríkovým synům, mohli by se přidat na jejich stranu. Proto poslal své lidi ke všem Arinbjörnovým příbuzným a sešvagřeným přátelům a mnohé vyhnal ze země, nebo je sužoval jiným způsobem. Teď to postihlo i Torsteina. Král ho chtěl poslat na nebezpečnou výpravu, aby se ho zbavil.

Muž, který Torsteinovi přinášel královo poselství, byl člověk zcestovalý. Pobýval dlouho v Dánsku a ve Švédsku a znal dobře tamní kraje i lidi. Torstein se o králově příkazu začal radit s Egilem. Egil mnil: „Je zcela zřejmé, že král se tě chce zbavit právě tak, jako jiných Arinbjörnových přátel, protože tohle je poslání velmi nebezpečné. A pro tak vznešeného muže, jako jsi ty, se ani nehodí. Pozvi královy posly k rozhovoru a já budu u toho. Uvidíme, co se dá dělat.“

Torstein se zachoval podle jeho rady a začal se poslů vyptávat. Ti mu znovu opakovali králův rozkaz, aby jel s nimi, jinak že bude prohlášen psancem. Egil se zeptal: „Jestli tomu dobře rozumím, vy pojedete pro poplatek i když vás Torstein odmítne doprovázet?“ Poslové řekli, že je to tak. „Torstein nikam nepojede, protože jako vznešený muž není povinen takovou službu konat. Jeho povinnosti jsou jiné - bude-li vyzván, musí osobně následovat krále doma i za hranicemi, ale ve všem ostatním se může nechat zastoupit. Pro poplatky s vámi pojedou já a Torstein vám poskytne všechny potřebné věci na cestu a tolik lidí, kolik budete žádat.“ Poslové se radili mezi sebou a zdálo se jim to docela výhodné, - „král má na něho velkou

zlost a bude jen rád, když v těch pustinách přijde Egil o život. Torsteina se potom může zbavit jinak." Souhlasili tedy, aby s nimi jel Egil a Torstein zůstal doma. Pak se ještě domlouvali, kolik lidí má na cestu přibrat. „Nás je dohromady osm," řekli, „vezmi si sebou tři lidi a bude nás dohromady dvanáct. To by mělo stačit." Egil souhlasil.

Silák Önund Sjóni ještě s několika dalšími Egilovými druhy odjel předtím k moři, aby dohlédl na lodi se zbožím, které tam byly na podzim ponechány a nevrátil se ještě domů. Egil toho litoval a chtěl na něho počkat, protože Önund byl z jeho družiny nejzdatnější. Ale královi lidé hartusili aby se brzy jelo, a nechtěli se už zdržovat.

72. JÍZDA DO VARMALANDU

Egil a jeho tři muži se přichystal na jízdu. Vzali si koně a saně, jako královi lidé. Tehdy napadlo mnoho sněhu a cesty byly sjízdné. Vydali se na cestu a jeli směrem k Eidskému lesu. Jak se dostali dále na východ, sněhu přibývalo. Postupovali stále pomaleji, protože často vyjížděli mimo cestu a zapadali do závějí. Když se blížila noc, zastavili, aby nakrmili koně. Blízko bylo návrší porostlé lesem. Tu řekli královi lidé Egilovi: „Tady se cesta dělí. Nedaleko odtud bydlí jeden náš známý jménem Arnald a k tomu půjdeme na nocleh. Vy jedte nahoru a tam uvidíte veliký dvorec, kde jistě najdete pohoštění. Bydlí tam velice bohatý člověk, kterému říkají Ármód Vousatý. Zítra ráno se sejdem a dojedeme večer k Eidskému lesu. Tam bydlí další zeman jménem Torfinn." Potom se rozešli. Egil se svými se vydal vzhůru na návrší.

Jakmile se Egil ztratil královým lidem z očí, nasadili si lyže a ujížděli nazpátek, co jim síly stačily, ve dne v noci, až do Horních krajů a odtamtud na sever do Trándheimu a nezastavili se, dokud nepřijeli ke králi. Tomu pověděli o své jízdě a co se na ní přihodilo.

Egil a jeho muži jeli zatím přes návrší a nutno říci, že každou chvíli sjeli pro množství sněhu s cesty. Koně zapadali do závějí, takže je museli každou chvíli vytahovat. Byly tam svahy a křoviny a těmi bylo těžké prodrat se dále. Koně se tím velmi zdržovali a lidem se šlo náramně obtížně. Byli velmi unavení, ale přece se přes návrší dostali. Viděli tam velký dvorec a zamířili k němu. A když přišli na dvůr, vyšel jim naproti hospodář s několika čeledíny. Řekli mu, kdo jsou a prosili o nocleh. Když Ármód slyšel, že jsou královými posly, poručil

čeledínům, aby se ujali jejich koní a pozval je dál.

Ármód posadil Egila do křesla na nižším stupni a jeho druhy vedle něho. Vykládali o tom, jak obtížně se jim ten večer jelo a domácí lidé se náramně divili, že se sem vůbec v takovém počasí dostali. „Jistě jste velmi unavení," řekl Ármód, „asi bude nejlepší postavit sem stoly, abyste se navečereali a mohli jít hned spát." Egil souhlasil. Ármód před ně dal postavit stoly a přinést veliké krajáče plné kyselého mléka. Nic dalšího už na stůl nepřišlo. Ármód se omlouval, že víc jim nabídnout nemůže. Egil a jeho lidé byli unavení a měli velkou žízeň. Vzali zavděk kyselým mlékem a hltavě pili.

Světnice byla plná domácích lidí. Hospodyně seděla s dalšími ženami na příčném stupni.⁶⁵ Hospodářova dcerka si hrála dole na podlaze. Hospodyně ji zavolala k sobě a šeptala jí něco do ucha. Děvčátko odběhlo ke stolu, kde seděl Egil a odříkalo:

Vzkazuje vám máti
svoje varování:
nápoj pro nuzáky
netřeba vám píti.
Jiné pro vás jídlo
ještě se tu najde,
pro pořádné pití
ponechte si místo.

Egil vstal a praštil vyprázdněným krajáčem o zem. Ármód dal dceři pohlavek a hnal ji od stolu - „vždycky mluvíš, když se to nejméně hodí!" Pak ale vydal několik pokynů a v jizbě se najednou všechno změnilo. Dal rozestavět další stoly a přinést na ně spoustu dobrého jídla. Domácí lidé si šli sednout na svá místa a všichni se najedli. Pak přišlo na řadu pivo a byla to dobrá a silná várka. Začala pitka. Egilovi a jeho mužům nosili jeden roh za druhým a neustále je pobízeli. Egilovi pivo chutnalo, bohatýrsky popíjel a když byli jeho lidé zmoženi a už nemohli, pil i za ně.

Pitka pokračovala i poté, co byly odneseny stoly. To už byli všichni pořádně opilí, ale pobízení hostů nepřestalo. Na jejich stole se objevovalo stále nové pití. Ármód při každém plném poháru volal: „Připíjím ti, Egile!" - a čeledínové stejně horlivě nutili k pití zase jeho druhy. Egilovi se to celé přestávalo líbit.

65 Jakési pódium při kratší stěně jizby proti vchodu

Vstal a šel napříč jizbou tam, kde seděl Ármód. Vzal ho rukama za ramena a přimáčkl ho na stěnu. Přitom z něho vylétlo všechno, co měl v žaludku, vhrklo to Ármódovi do obličeje a teklo mu to po prsou dolů. Ármód se málem zalknul a když pak se mu podařilo vydechnout, vylétlo všechno zase z něho. Ármódovi čeledínové se rozvztekali a nadávali Egilovi, že se v jizbě chová jako čuně a že slušný člověk chodí dávit ven. Egil se jen šklebil: „Dělám jen to, co váš hospodář, jen se koukněte, jak to z něho lítá," a klidně si šel sednout na své místo. Požádal o další pití a odříkával verše:

*Dosvědčím, že dobré
dals mi pohoštění,
zasloužíš si za to
míti zaplaceno.
Opatřím ti tedy
něco za odměnu:
vymáchám tvé vousy
ve voňavém moku.*

Ármód vyskočil a běžel ven. Egil seděl v dobrém rozmaru a dožadoval se dalších pohárů. Hospodyně dala pokyn muži, který roznášel pití, aby ho obsloužil. Ten muž vzal velký roh, naplnil jej a donesl Egilovi. Egil jej vyprázdnil jediným douškem a pak říkal tyto verše:

*Netřeba mě nutit,
když je dobrý nápoj,
rád si mezi svými
suché hrdlo svlažím.
Roh po rohu můžeš
do mých rukou vkládat,
s velkou chutí věru
všechny vyprázdním je.*

Pil ještě chvíli a vyprázdnil každý roh, který mu přinesli. Ale v jizbě už bylo neveselo, takže nakonec vstal, vzal ze stěny pověšené zbraně a šel se svými unavenými druhy do stodoly. Lehli si do slámy ke svým koním a spali.

73. EGIL ZTRESTAL ÁRMÓDA A UZDRAVIL DÍVKU

Ráno Egil vstal, jakmile se rozednívalo. Přichystali se na cestu, ale než odjeli, šli ještě do dvorce a hledali Ármóda. Přišli ke komoře,

kde spal se svou ženou a dcerou a Egil vyrazil dveře. Šel k Ármódově posteli, vytáhl meč, druhou rukou popadl Ármóda za vousy a strhl ho na pelest. Žena a dcera Ármódova vyskočily a prosily Egila, aby ho nezabíjel. Egil řekl, že kvůli nim ho nezabije - „ale zasluhoval by to!“ Říkal tyto verše:

*Že jsi živ, dík vzdávej
ženě své a dceři,
neboť neslušně ses
k návštěvníkům choval.
Památku však přece
pohostinství tvého
nechám tobě, nežli
na cestu se dáme.*

Potom mu usekl vousy u samé brady a zaryl mu prst do oka tak, až mu vylezlo na tvář. Pak teprve odešel za svými lidmi.

Jeli směrem, kde měl být podle králových posluš Torfínnův dvorec. Dorazili k němu asi v době snídaně. Za dvorcem začínal Eidský les. Požádali hospodáře o snídani a možnost nakrmit své koně. Torfínn je přivítal a ochotně je pozval dál. Vešli tedy do světnice a zasedli ke stolu. Ptali se, jestli něco neví o zbytku poselstva - „umluvili jsme se, že se tady sejdem.“ Torfínn byl na rozpacích: „Nějaké muže jsem tu nedlouho před svítáním viděl, ale nevím, jestli to byli ti, které myslíte. Bylo jich šest a byli po zuby ozbrojení.“ Jeden z jeho čeledínů se vmísil do hovoru: „Když jsem jel pro dříví, viděl jsem je také a poznal jsem je. Žádní královi poslové, ale Ármódovi čeledínové.“

Když Egil seděl u snídaně, všiml si, že na příčném stupni leží nemocná dívka. Zdálo se mu, že je na tom zle. Ptal se Tofinna, kdo to je a bylo mu řečeno, že je to Helga, jeho dcera - „je už dlouho churavá a slabá. V noci nemůže spát a zdá se, jakoby neměla rozum.“ „Hledali jste na její neduh nějakou pomoc?“ vyptával se Egil. Torfínn si vzdychl: „Jeden zemanský syn, který bydlí nedaleko odsud, jí vyryl do kostice kouzelné runy. Ale jí je od té doby ještě hůř, než předtím. Dovedeš snad, Egile, proti takovým neduhům pomáhat?“ Egil řekl: „Může být, nic se nezkazí, když se o to pokusím.“

Když se najedl, šel tam, kde ležela a chvíli s ní hovořil. Potom poručil, aby ji zvedli z lůžka a položili ji na čisté látky. Když to udělali, prohledal lůžko, na kterém odpočívala a našel tam velrybí kostici

s vyrytými runami. Egil je přečetl a potom runy ořezal a seškrábal do ohně. Nakonec spálil celou kostici. Dal pokyn, aby dívku převlékli, nechal odnést všechny staré pokrývky pryč a ustlat nové lůžko. Tam dívku položili. Pak vyryl kouzelné runy na jinou kostici a tu vložil dívce pod polštář:

*Runy rýti může
ten, kdo rozumí jim,
neznalá však mysl
nemoc nezažene.
Zničil jsem ty značky
syna zemanova,
neboť nevědomky
neduh jenom zhoršil.*

Dívka hned pookřála a vypadala, jako by se probudila ze sna. Řekla, že se cítí jen trochu zesláblá. Její otec a matka se nad tím velmi radovali a nabízeli Egilovi, aby si u nich vzal všechno, co potřebuje.

74. U ZEMANA ÁLFA

Egil se rozhodl, že už na královy posly nebude čekat a pojede dál. Torfinn se nabídl, že ho se svými lidmi přes les doprovodí, - „protože Ármód Vousatý jistě neposlal ozbrojené čeledíny do lesa jen tak, a kdo ví, zda tam kromě těch šesti, které jsme viděli, nejsou ještě nějakí další“. Chtěl s sebou vzít syna Helga, statného chlapíka, a kromě syna přibrat ještě dva své čeledíny. Egilovi se to zdálo zbytečné:

*Mám-li čtyři muže
ještě sebou míti,
Ármódovu bandu
ani nespatriíme.
Boje s osmi by se
bezpochyby báli,
nikam proto nechod',
nech je našim zbraním.*

Ale Torfinn nedal jinak, a tak se jich vydalo na cestu dohromady osm. Když jeli chvíli lesem, zahlédli jakési muže a dohadovali se, že by to mohli být Ármódovi čeledínové. Ale nesetkali se s nimi, protože muži se na jejich velký průvod neodvážili zaútočit a odplížili se hlouběji do lesa. Egilovi lidé přijeli na místo, kde čeledínové číhali a poznali, že tu

na ně byla uchystána léčka.

Egilovi se zdálo, že teď už by se Torfinnovi lidé mohli vrátit nazpátek. Nejprve nechtěli, ale pak Egila přece poslechli a vrátili se domů. Egil a jeho tři muži jeli dál. Když se den nachyloval, objevili se čeledínové ještě jednou. Vyskočili ze zálohy a vrhli se na ně. Utkání dopadlo tak, že dva z nich Egil zabil a ostatní utekli do lesa. Na další cestě už je žádné další překvapení nečekalo.

Vyjeli z lesa a zůstali na nocleh u zemana, kterému pro jeho bohatství říkali Álf Bohatý. Byl už hodně starý a samotář, takže měl u sebe jen několik málo služebných lidí. Ale hosty přijal přátelsky a ochotně jim vykládal o všem, co chtěli vědět. Egil se ho vyptával hlavně na jarla a dřívější posly norského krále, kteří tudy projeli na východ. Álf měl o jarlu Arnvidovi velmi špatné mínění a nijak se tím netajil.

75. EGIL VYBRAL POPLATEK OD JARLA ARNVINDA

Egil se chystal časně ráno na cestu a při loučení dal Álfovi houni. Álf přijal dárek s potěšením - „dám si z toho udělat plášť do deště,“ a pozval Egila, aby se u něho zastavil na zpáteční cestě. Přátelsky se rozloučili a pokračovali v jízdě. K jarlu Arnvidovi dorazili navečer.

Když se jarlovi prokázali jako královi poslové, přivítal je s úctou a v jizbě jim vykázal místa hned vedle vysokého křesla. Hned následující ráno došlo k jednání o poplatcích. Egil jarlovi vyřídil králův vzkaz, že chce mít z Varmalandu všechn poplatek, který nebyl zaplacen od té doby, co dostal Arnvid kraj do správy. Jarl se hájil, že všechno náležitě vybral a odevzdal do ruky královým poslům - „nemohu vědět, co s ním pak udělali, jestli jej odevzdali králi, nebo s ním utekli ze země. Ale jestli na tom král trvá, vyplatím dlužnou částku i za předchozí léta a odevzdám vám ji do rukou. Nechci však být odpovědný za to, co se s ní pak stane.“

Egil a jeho druzi tam ještě nějaký čas pobýli a než odjeli, odevzdal jim jarl poplatek zčásti ve stříbře, zčásti ve veverčích kožešinách. Když se loučili, řekl Egil: „Odvezeme teď poplatek králi, ale měl bys vědět, že je to mnohem méně, než s čím počítal. A to se ještě nezmiňuji o pokutě, která by měla být zaplacena za jeho posly, o kterých se všeobecně říká, že jsi je dal zabít.“ Jarl se rozhněval, že to není pravda. Rozešli se ve zlém.

Jakmile Egil odjel, zavolal k sobě jarl dva bratry, jimž oběma se říkalo Úlf, a řekl jim: „Není pochyb, že tenhle norský hromotluk by nás mohl u krále nepěkně očernit. Dokážu si představit, co mu o nás bude asi vykládat, když si tady troufl obvinít mě ze zabití královských posílů. Vyčihejte si ho v Eidském lese; vezměte sebou tolik lidí, aby bylo jisté, že nikdo z nich nevyvázne a že neutrpíte škody na lidech.“

Bratři se přichystali k jízdě a měli sebou třicet mužů. V Eidském lese znali všechny stezky. Nejdřív se snažili vypátrat, kudy Egil pojede. V lese byly dvě cesty; jednou se jelo přes jakési návrší, kde po velmi srázném svahu vedla úzká stezka jen pro jednoho člověka. Ta cesta byla kratší. Druhá vedla kolem úpatí toho hřbetu. Byly tam bažiny, přes které se přecházelo po pokácených kmenech a také tam byla stezka zúžená. Na obou těchto místech tedy ukryli zálohu po patnácti mužích.

76. LÉČKA V EIDSKÉM LESE

Egilovi lidé přijeli k Álfovi a zůstali tam na noc. Druhý den vstali už před svítáním a chystali se k další jízdě. Když seděli u snídaně, přišel za nimi hospodář Álf a začal je od další cesty odrazovat: „Vstali jste časně, Egile, ale já bych vám radil, abyste nepospíchali. Jel jsem ráno s čeledíny k lesu a narazili jsme na lidské stopy. Bylo jich mnoho pohromadě a vedly do lesa. Mám obavy, že tam na vás mohou číhat nějakí lidé. Já nemám dost lidí, které bych vám dal s sebou na pomoc, ale nabízím ti, abyste tu zůstali, dokud nebude v lese bezpečněji. Nevěříš-li tomu, co říkám, jed' tam, podívej se na tu stopu a vrať se nazpátek, jestli uznáš, že je to tak jak říkám.“ Egil řekl: „Nezdá se mi na tom nic divného, že jedou nějakí lidé skrz Eidský les, protože to je obecná cesta. A i kdybys měl pravdu, nějak si s nimi už poradíme.“

Rozloučili se Álfem a vydali se k Eidskému lesu. Před lesem skutečně spatřili množství koňských a lidských stop. Egilovi muži se chtěli vrátit k Átlimu, ale Egil naléhal, aby jeli dál, že to nemusí nic znamenat. Jenomže když přijeli do míst, kde se cesty rozcházely, potvrdilo se, že jedou do léčky. Stopy se rozcházely ve stejném množství v každém směru. Egil uznal, že Álfovo podezření bylo správné: „Chtějí si nás vyčíhat. Musíme se přichystat, protože bitka nás nemine.“ Potom se sebe shodili pláště a jiné volné šaty a naložili si je na saně. Vzali si štíty a přilbice a také sečné a bodné zbraně. Egil měl sebou ve svých

saních dlouhý lýčený provaz, jaký si lidé obvykle berou na daleké cesty, kdyby bylo potřeba spravit něco na postroji. Vzal veliký plochý kámen a položil si jej na prsa a břicho. Potom jej připevnil tím způsobem, že provaz otočil mnohokrát kolem těla vzhůru přes lopatky.

Eidský les je na vnějších stranách zarostlý vysokými stromy až do obydlého kraje, uprostřed se rozprostírá rozlehlá část s nízkým lesem a křovím a některá místa jsou holá. Egil a jeho lidé zamířili na cestu, která vedla z lesa přes skalnaté návrší a byla kratší. Když začali stoupat nahoru do svahu, vyskočilo z lesa sedm mužů. Hnali se za nimi a házeli po nich kopí. Egilovi lidé se otočili a stáli řadou napříč přes cestu. Tu se objevili jiní muži shora na skále nad nimi a házeli na ně odtamtud kamení. To bylo mnohem nebezpečnější. Egil zavelel svým lidem: „Ustupujte odtud do svahu a chraňte se jak dovedete a já budu hledět dostat se nahoru!“ Jeho druzi se kryli za saněmi a odráželi útočníky a Egilovi se zatím podařilo stranou vyběhnout na skálu. Bylo tam osm mužů a všichni na něho doráželi. A není třeba dál o tom mluvit; skončilo to tak, že Egil je pobil všechny. Potom šel na kraj skály a házel dolů velké kameny a tím bitka skončila. Zůstali tam ležet tři muži a čtyři utekli do lesa, zranění a potlučení. Potom vzali Egil a jeho lidé své koně a pokračovali přes návrší dál.

Varmalandští, kteří vyvázli, dali zprávu mužům, kteří číhali u bažin. Ti rychle běželi spodní cestou, aby Egila předběhli. Úlf je pobízel: „Musíme na to jít chytře, aby nám neunikli. Tady je na cestě úzké místo mezi bažinou a skálou. Deset nás půjde až za tu skálu a přepadne je zepředu. Ostatní se schovají tady v lese a až přejdou, vrhnou se na ně zezadu. Hlavně si dejte záležet, aby nevyvázl nikdo živý.“

Rozestavili se podle jeho pokynů. Úlf se šel ukrýt za skálu a deset mužů s ním. Egil a jeho lidé pomalu projížděli mezi bažinou a skálou a nic netušili, až přišli tam, kde se cesta zúžovala. V té chvíli na ně zezadu vyskočili muži a hned na ně obrátili své zbraně. Egilovi lidé se otočili a bili se s nimi. Pak však na ně zaútočili muži schovaní za skálou a když to Egil uviděl, vrhl se proti nim. I padala tu rychle rána za ránou. Egil pobil některé z nich na té úzké cestě, další se v panice obrátili nazpět, tam, kde bylo víc rovného místa. Egil se hnál za nimi, padl tam Úlf a nakonec tam Egil sám pobil jedenáct mužů. Potom spěchal tam, kde se s přesilou statečně potýkali jeho druzi. Všichni už

byli ranění. Jen co tam Egil přiběhl, dali se varmalandští na útěk do blízkého lesa. Vyvázlo jich pět, všichni velmi poranění, tři tam padli. Egil měl mnoho ran, ale nebyly moc velké. Jeho přátelé byli dost zřízení, ale smrtelnou ránu naštěstí žádný neutrpěl. Ovázali si rány jak se dalo, sedli do saní a ujížděli pryč.

Ti varmalandští, kteří vyvázli, vzali své koně a vlekli se od lesa na východ do obydleného kraje. Tam si dali ošetřit rány. Opatřili si průvodce na cestu, jeli k jarlu Arnvidovi a pověděli mu, jak dopadli: oba Úlfové padli, dvacet pět mužů je mrtvých a jich pět vyvázlo životem, ale jsou ranění a potlučení. Jarl chtěl vědět, co se tedy stalo s Egilem a jeho družinou. Odpověď ho nepotěšila: „Nevíme, jak mnoho byli zranění, ale pravda je, že na nás ani na chvíli nepřestali dorážet. Když nás bylo už jen osm, tak jsme raději utekli. Pět se nás dostalo do lesa, tři zahynuli a vypadá to, že Egilovi a jeho lidem se nic nestalo.“

Jarl byl z výsledku jejich jízdy velmi skleslý - „oželel bych, že jsme přišli o mnoho lidí, jen kdyby se vám podařilo ty Nory zabít. Až se odtud vrátí na západ a povědí všechno králi, dá se čekat, že na nás přijdou těžké časy.“

77. NÁVRAT Z VARMALANDU

Egil a jeho lidé konečně vyjeli z Eidského lesa a navečer dorazili k Torfínnovu statku. Torfínn je vřele uvítal, dal jim ošetřit rány a pozval je, ať u něho zůstanou tak dlouho, jak budou potřebovat. Zůstali tam několik nocí a dopřáli odpočinku sobě i svým koním. Helga, hospodářova dcera, již chodila a byla ze své divné nemoci uzdravena. Byla za to Egilovi velice vděčná a její rodiče také. Ten zemanský synek, který dívce vyryl runy, bydlel nedaleko odtamtud. Ukázalo se, že se předtím o Helgu ucházel, ale Torfínn mu ji nechtěl dát. Tak se rozhodl, že ji svede, jenže u dívky nepochodil. Nakonec ji zkusil očarovat vyrytím milostných run, ale neuměl to a dívka z jeho nepovedených kouzel onemocněla.

Torfínn nedal jinak a Egilovi na další cestu poskytl ozbrojený doprovod pro případ, že by Ármóda zase napadlo poslat na ně své čeledíny. Se synem a dvanácti muži s nimi jel celý den. Ale mezitím už se rozneslo, jak se Egil a jeho lidé bili v lese s přesilou a jak zvítězili, takže Ármóda přešla chuť cokoli proti němu podnikat. Všichni jeho lidé seděli doma a neodvážili se vystrčit nos ze dveří.

Egil a Torfinn si při loučení vyměnili dary a slíbili si přátelství. Potom jel Egil dál a není známo, že by se při jejich jízdě ještě něco přihodilo. Za několik dní dorazili k Torsteinovi. Zůstali tam až do jara a léčili si rány. S poplatkem z Varmalandu poslal Torstein ke králi skupinu svých mužů a dal jim také za úkol vypovědět všechno, co se při Egilově jízdě přihodilo. Když král slyšel jejich vyprávění, nabyl jistoty, že zvěsti o Arnvidově věrolomnosti jsou pravdivé a že dal dvoje jeho poselstvo zabít. Prohlásil, že Torstein dostatečně prokázal svou věrnost a může v zemi zůstat. Potom jeli poslové domů a vyřídili Torsteinovi, že král byl s touto jízdou spokojen a chce žít s Torsteinem v pokoji a přátelství.

Král Hákon jel v létě na východ do Víku a odtamtud se vypravil do Varmalandu s velikým vojskem. Jarl Arnvid před ním utekl. Král vymohl velké peněžité náhrady od těch zemanů, kteří měli podle jeho mínění podíl na záhubě jeho výběřčích. Vládu nad krajem svěřil jinému jarlovi a od něho a dalších vznešených mužů si vzal rukojmí.

Jak vypravuje sága, jež o něm byla složena, sjezdil na té výpravě širé kraje západního Gautlandu a podrobil si je. Poté se vypravil do Dánska a důkladně vyplnil celé pobřeží. Při jedné příležitosti se mu podařilo s pouhými dvěma loděmi zničit Dánům dvanáct lodí. V té době dal svému bratranci Tryggvovi, synu Ólafovu, titul krále a vládu nad Víkem.

Egil přichystal v létě svou kupeckou loď a opatřil si na ni posádku. Válečnou loď, kterou předtím získal v Dánsku, daroval při loučení Torsteinovi. Také Torstein Egila štědře obdaroval a slíbili si navzájem věrné přátelství. Egil vypravil posly na Aurland ke svému příbuznému Tórdovi a poslal mu plnou moc nad pozemky, které vlastnil v Sognu a Hørdalandu. Vzkázal mu, aby je prodal, najde-li se kupec. A když byl připraven na cestu a zavál příznivý vítr, vypluli ven Víkem a pak podle břehů Norska na širé moře. Měli dobrý vítr a brzy připluli do Borgarfjordu. Přistáli nedaleko dvorce. Dali dopravit náklad domů a loď vytáhli na sucho. Egil se odebral na své hospodářství, kde ho všichni s radostí uvítali. Z Islandu potom už nikdy neodjel.

78. UPÁLENÍ TÓRDA NA LAMBASTADECH

V tom čase, kdy se Egil vrátil na Island, byla všechna půda na ostrově už zabrána a obydlena. Lidé, kteří jako první osídlili zemi, byli

vesměš mrtvi a žili tu jejich synové a vnuci.

Ketil Gufa přišel na Island z Irska a přivezl s sebou mnoho irských otroků. Hledal volné pozemky, ale dlouho se mu to nedařilo. První zimu žil se svými lidmi na Gufuskálech na Rosmhvalanesu, ale tam byla všechna půda již někým obsazena. Proto se vypravil hledat místo dál ke středu země a strávil druhou zimu na Gufanesu, ale ani tam nebylo místo k bydlení. Potom se odebral do Borgarfjordu a usadil se na místě, kde se od té doby říká na Gufuskálech. Řeka, stékající shora do fjordu, kde měl ukotvenou loď, dostala jméno Gufuá.

Nedaleko na Lambastadech bydlel Tórd Lambason. Byl ženatý a měl dospělého syna jménem Lambi. To léto se konal sněm a Lambi se na něj se svou družinou vypravil. Ketil Gufa tenkrát zrovna odjel do Breidafjordu, hledat si nové bydliště. Jeho otroci utekli a přišli v noci na Tórdův statek na Lambastadech. Zapálili stavení a upálili uvnitř Tórda se vši jeho čeledí. Vlámali se pak do jeho zásobárny a vynesli ven zásoby sukna a jiné cennosti. Potom přihnali koně, všechno na ně naložili a jeli k moři na Álftanes.

Ráno při východu slunce se vracel Lambi ze sněmu domů a už zdáli viděl oheň. Jakmile zjistil, co se stalo, hned se vydal se svými muži pátrat po otrocích. Lidé z okolních statků s k němu přidali. A když otroci viděli, že jsou pronásledováni, nechali lup na místě a hleděli utéci. Někteří běželi na blata, jiní směrem k moři, až se octli u fjordu. Tam dostihl a zabil Lambi toho, který se jmenoval Kóri - proto se tam od té doby říká Kóranes. Skorri, Tormód a Svart pak skočili do moře a plavali pryč od země. Pronásledovatelé spustili lodě a veslovali za nimi. Skorriho zabili na ostrově Skorraey, Tormóda na skalisku Tormódssker. Dopadli ještě několik otroků, podle nichž jsou od té doby nazvána rozličná místa.

Lambi potom převzal Lambastady a stal se z něho schopný hospodář. Vynikal velkou silou, ale užíval jí s rozmyslem. Ketil Gufa nakonec sehnal půdu v Breidafjordu na západě země a usadil se v Torskafjordu. Za ženu měl Yri, dceru Geirmunda Zsinalého a jejich synem byl Váli.

79. EGIL PROVDÁVÁ DCERY

Pod horským hřbetem na Mosfellu žil Grím Svertingson, bohatý muž z významného rodu. Jeho sestrou byla Rannveig a ta se provdala

za godiho Tóróda. Měli spolu syna Skaftiho, proslulého islandského zákonopravce. Zákonopravcem se později stal také Grím.

Ten se ucházel o Tórdís, dceru Egilova bratra Tórólfa, která byla teď Egilovou nevlastní dcerou. Egil ji miloval stejně jako své vlastní děti. Tórdís vyrostla do krásy a měla milou povahu. A protože Egil věděl, že Grím je muž vznešený a že je to dobrá nabídka, dal k tomu manželství rád své svolení. Provdal ji za Gríma a vyplatil jí všechno dědictví po otci. Po svatbě se odebrala na Grímovo hospodářství na Mosfellu a žila tam.

Dalším Egilovým zetěm se stal Ólaf Páv. Ólafovým otcem byl Höskuld, syn Dallakolův a matkou Melkorka, dcera irského krále Myrkjartana. Bydlel v Hjardarholtu v údolí řeky Laxá na západě Breidafjordu. Domohl se velikého bohatství a neobyčejné vážnosti. A říká se, že tehdy žádný muž na Islandu nebyl tak krásný jako on.

Ucházel se o Egilovu dceru Torgerd.⁶⁶ Ta byla velmi hezká a urostlá a nechybělo jí sebevědomí, ale nejvíc si jí všichni vážili pro její bystrý úsudek. Egil Ólafa velmi dobře znal a věděl, že pro Torgerdu by byl takový sňatek neobyčejně výhodný a proto byla nakonec za Ólafa provdána. Odebrala se s ním na hospodářství v Hjardarholtu. Jejich synové byli Kjartan, Torberg, Halldór a Steindór a dcery Turíd, Torbjörg a Bergtóra. Tu si vzal godi Tórhal Oddason. Torbjörgu měl nejprve Ásgeir Knötson a potom Vermund Štíhlý, syn godiho Torgríma z Bjarnahofu. Dceru Turíd si vzal Gudmund Sölmundarson a jejich synové byli Hall a Bardi Soubojník.

Nejmladší Egilova dcera Bera se provdala za Özura Eyvindsona, bratra Tórroda z Ölufsi.

80. SYNOVA SMRT

Egilův syn Bödvar byl ještě mladíček, ale bylo vidět, že z něho vyroste řádný a zdatný muž. Byl silný tak, jako býval v tomto věku kdysi Egil nebo Tórólf, měl hezkou tvář a přívětivou povahu. Egil ho velice miloval a také Bödvar měl otce rád.

Jednoho léta se stalo, že v ústí řeky Hvítá kotvila loď a konal se tam trh. Egil tam nakoupil mnoho dříví a dal je odvážet domů na lodi. Jezdili tam jeho čeledínové na osmiveslici. Jednou je Bödvar poprosil

⁶⁶ Ólafovy námluvy jsou podrobně vyličený v Sáze o lidech z Lososího údolí. V té také vystupuje většina výše uvedených lidí. Ólafova sestra Hallgerda (zde nejmenovaná), manželka Gunnara z Hlidarendi, je jednou z nejdůležitějších postav proslulé Ságy o Njálovi. (Staroislandské ságy, SNKLU Praha 1965, přeložil Ladislav Heger)

aby ho vzali sebou a oni mu vyhověli. Bylo jich na osmiveslici dohromady šest. Když se měli vracet, museli čekat na příliv a tak se stalo, že vypluli až pozdě večer. Najednou se zvedl prudký jihozápadní vítr a proti němu šel odlivový proud. Fjord se velmi rozbouřil, tak jak se tam často stává. Skončilo to tak, že se loď pod nimi potopila a oni se všichni utopili. Druhého dne je moře vyvrhlo na břeh. Bödvarovo tělo bylo vyplaveno na Einarsnesu, jiní skončili na jižní straně fjordu a tam byla také zanesena loď. Byla nalezena u Reykjarhamaru.

Když se Egil dověděl, co se přihodilo, hned vyjel na koni Bödvara hledat. Našel jeho tělo, položil si je na kolena a jel s ním na Digranes ke Skallagrímově mohyle. Dal otevřít mohylu a uložil syna vedle Skallagríma. Potom byla mohyla opět zasypána. Když večer práce na mohyle skončila, vrátil se Egil domů na Borg. Tam si lehl do přístěnku, kde byl zvyklý spát a zastrčil za sebou závoru. Nikdo se neodvážil na něho promluvit. Povídá se, že když ukládali Bödvara do mohyly, byl Egil oblečen do těsně přiléhajících nohavic a červené sukne s těsným životem a ušněrovanou na boku. A pak prý otekl tak, že na něm praskla sukne i nohavice.

Druhý den zůstala komora zavřená a Egil odmítal jakékoli jídlo a pití. Tak tam ležel celý den a celou noc. Třetího dne ráno, jakmile svítalo, poručila Ásgerd jednomu muži sednout na koně a jet co nejrychleji do Hjardarholtu za Torgerdou. Muž tam přijel po poledni, pověděl o všem, co se stalo a vyřídil, že Torgerd má co nejdříve přijet. Ta si dala hned osedlat koně a jela se dvěma muži na Borg. Když vešla do světnice, Ásgerd ji přivítala a zeptala se, jestli povečeří. Torgerd řekla velmi hlasitě: „Já budu večereť až v příbytcích Freyjiných. Udělám to jako můj otec, nechci žít, když budou můj otec a bratr mrtví.“

Pak šla k přístěnku a zavolala: „Otevři mi, otče. Chci s tebou jít stejnou cestou!“ Egil odstrčil závoru a ona si lehla v přístěnku do vedlejší postele. „Jsi hodná, dcerko,“ řekl Egil, „že se mnou chceš sdílet stejný osud. Je vidět, že mě máš ráda. Copak se s takovou žalostí dá žít?“

Nějakou chvíli leželi vedle sebe a mlčeli. Pak se Egil zeptal: „Ty něco jíš, děvenko?“ „To je jen řasa, otče, žvýkám ji, aby mi bylo hůř. Bojím se, že jinak bych umírala příliš dlouho.“ „A řasa škodí?“ ptal se Egil. „Slyšela jsem to“ řekla ona, „chceš taky?“ „Proč ne,“ řekl Egil.

O něco později zavolala Torgerd, že se potřebuje napít a ze světnice jí podali naplněný roh. Egil mínil, že žvýkání řasy zřejmě působí tak, že člověk má větší žízeň. „Chceš se také napít?“ zeptala se Torgerd. Vzal si od ní roh a pil velkými doušky. Torgerd zvolala: „Oni nás ošidili, dali nám mléko.“ Tu vykousl Egil z rohu kus, co by zuby zabraly a roh zahodil.

„Je zřejmé, že naše záměry nevycházejí,“ řekla Torgerd, „myslím, otče, že bychom měli prodloužit svůj život tak, abys mohl složit Bödvarovi posmrtnou báseň. Já ji vyryji do dřeva a teprve potom bude čas na umírání. Nesluší se, aby Bödvar zemřel bez posmrtné pocty a nemyslím, že by to uměl obstarat tvůj syn Torstein, nebo někdo jiný.“ Egil řekl, že tentokrát asi báseň složit nedokáže, i kdyby se snažil sebevíc - „ale zkusit to mohu.“

Egil měl ještě syna Gunnara, který krátce předtím umřel na horkou nemoc. Teď začal skládat báseň, která se nazývá Sonatorrek, což znamená Ztráta synů.

1.

V pradávném věku
o medovinu
oloupil obra
přemocný Ódin.
Božský ten nápoj
byl básníkům dán,
by mohli vyzpívat
veršem svá slova.

2.

Vděčen jsem býval
vzácnému daru,
nyní však verše
nemohou ven.
V mé hrudi vyschla
zázračná vláha
zmatené myšlenky
zasáhl žal.

3.

Mrtvého syna
mohylu temnou

*omývá moře
přívalem vln.
Divoký příboj
doráží stále
na toho, s kým neměl
slitování.*

4.

*Výhonky rodu
vyrvány byly,
stojím tu samoten
jak starý strom.
Smutné je nésti
chladná a ztuhlá
chlapecká těla
bez života.*

5.

*Myslet teď musím,
jak matku a otce
oslavným slovem
oplakal jsem.
Nad jejich skolem
nová teď hořkost
narůstá v hrudi
neútěšně.*

6.

*Mohutná vlna
do moře smetla
nadějně símě
našeho rodu.
Přervanou nitku
navázat nelze,
naděje žádná
nezůstala.*

7.

*Vlny to divé
na vině mají
že marně pátrám*

*po potěše.
Roztrhlo moře
rodové svazky,
o mého syna mě
oloupilo.*

8.

*Kdyby se křivda
mohla mstít kopím,
pán moře Aegir
mrtev by byl.*

*A jeho paní,
bohyně Rán
k pláči by byla
přinucena.*

9.

*S božskými vrahy
však bojovat nelze,
bezmocné paži
ubývá sil.*

*Pošetilec jen
k posměchu bude,
slabý a zestárlý
zůstane sám.*

10.

*Oceán o mého
syna mě obral,
krvi mé krve
čas krátký byl dán.*

*Do síní Ásů
živel ho stáhl,
prostředkem štítu
puklina zeje.*

11.

*Silný a smělý byl
synek můj milý,
statečným mužem
mohl se stát,*

*kdyby mu dobrý
osud dopřál
dožít se zdárně
dospělých let.*

12.

*Otcovým slovům
naslouchal s úctou,
na nemoudré se
neohlížel.*

*Při práci pilně
přiložil ruku,
opora velká
otcova domu.*

13.

*Mnohdy jsem míval
bolavou mysl,
že bratr po boku
v boji mi chybí.
V bitevní vřavě
vyhlížím pomoc,
přátelskou oporu
příbuzného.*

14.

*Přemýšlím, který
přidá se přítel,
pomoc až budu
potřebovat.
Po věrných družích
pátrá má mysl,
kteří by v nouzi
nezaváhali.*

15.

*Není to snadné
přítele najít,
chladný náš ostrov
chamtivce chová:
nežli by pomstil*

*příbuzného,
zaplatit zlatem
za smrt si dá.*

16.

*Poctivé je přec
pomstíti řádně
i toho, kdo není ti
pobratimem,
přijmeš-li do domu
odjinud hosta,
ochotně měl bys mu
ochranu dát.*

17.

*Nemám už chuti
nikoho vítat,
přestože v míru
přichází sem.*

*Pustý je příbytek
bez potomků,
od matky odešli
k Ódinovi.*

18.

*Vzpomínám na syny
v hodinách nočních,
pod tíhou smutku
poklesá hlava;
starší se v moři
o skály rozbil,
mladšího horečky
umořily.*

19.

*Nemoc když malého
našla si chlapce,
tělíčko horkostí
trápilo se.
Byl ještě nevinný,
neznalý zloby,*

*nikomu nikdy
neublížil.*

20.

*S povzdechem ptám se,
proč právě ke mně
Ódin byl krutý
a o vše mne obral.
Životy zničil,
jež ze mne vzešly,
matce mých synů
způsobil muka.*

21.

*Dobře jsem sloužil
jemu svým dřevcem,
když v bitvách krutých
krve si žádal
a vždy jsem věřil
ve vlídnost jeho;
přátelství naše
teď přerváno je.*

22.

*Velebit Ódina,
vládce všech bohů,
přesto já nikdy
nepřestanu.
Zlo, jež mi způsobil,
zaplatil štědře
náhradou, jíž se nic
nevyrovná.*

23.

*Moudrost, již načerpal
v Mímiho studni,
je jeho první dar
dokonalý,
druhým je schopnost
sestavit slova,
vybraným veršem*

vyzpívat vše.

24.

*Smutek mě svírá,
když synů hroby
na mořském břehu
navštívit mám.
Půjdu tam smířen,
s poklidnou myslí,
bez bázně smrt
budu očekávat.*

Jak Egil pokračoval ve skládání, stále víc a víc pookřival. A když byla báseň dokončena, vstal z lože a vyšel do světnice. Posadil se do vysokého křesla a přednesl báseň všem domácím. V dalších dnech dal svým synům vystrojit posmrtnou hostinu podle dávného obyčeje. Když Torgerd odjížděla domů, Egil ji obdaroval a vyprovodil.

81. BÁSEŇ NA ARINBJÖRNA

Egil bydlel na Borgu mnoho let až do svého stáří. Není známo, že by na Islandu míval nějaké rozepře. Od té doby, co se zde natrvalo usadil, se nedopustil žádného ubití a nevyzval nikoho na souboj. Vedl nákladný život, protože byl pohostinný a v jeho hospodářství bylo všeho dost. Do ciziny už neodjel, protože pobyt v Norsku mu byl po předchozích událostech zapovězen.

Král Hákon, Adalsteinův odchovanec, vládl v Norsku dlouhý čas. Na konci jeho vlády přitáhli do země Eirikovi synové a pokoušeli se ho svrhnout. Svedli s ním několik bitev, ve kterých Hákon vždycky zvítězil. K poslední bitvě došlo v Hördalandu ve Stordu. Tam Hákonovo vojsko dobylo vítězství, ale král utřil smrtelnou ránu a zemřel. Norské království pak připadlo Eirikovým synům.

Hersi Arinbjörn byl s Eirikovým synem Haraldem Gráfeldem. Stal se jeho rádcem a obdržel od něho velké úděly ve Fjordech. Byl správcem vojska a měl na starost obranu země. Egil Skallagrímson se o všech změnách v Norsku doslechl a věděl také to, že Arinbjörn se vrátil na své statky a požívá velké vážnosti. Složil na svého přítele oslavnou báseň:

1.

Chci tu vládce

*veršem slavit,
ale jen ty,
co štedří jsou.
Skvělé činy
čestných mužů
věrně tady
vychválím.*

2.

*V sídlech králů
často slyšet
byly verše
básnickovy.
Nyní báseň
nejvřelejší
druhu svému
darovat chci.*

3.

*Když mi kdysi
mocný král
hodlal horkou
setnout hlavu,
přítel věrný
přispěl radou,
v nouzi pomoc
nabídl mi.*

4.

*V Jórvíku mě
moře jalo,
když tu Eirík
krajem vládl.
Nezbylo mi
než se směle
před jeho soud
postavit.*

5.

*Zlověstný byl
vidět záblesk*

*z podobočí
panovníka.
Hrozivý a
plný hněvu
stále zíral
na zajatce.*

6.

*Přesto jsem si
přede všemi
pohár veršů
troufal podat.
Uši hostů,
jako ústa,
vsály verše
výmluvné.*

7.

*Málo hezká
zdát se může
odměna, již
obdržel jsem.
Za verše mi
vládce vydal
olysalou
moji lebku.*

8.

*Vděčný jsem byl
za tu vzácnost,
za svůj jazyk,
brvy, zuby;
také oči
v důlcích temných,
s darem tím jsem
navrch dostal.*

9.

*Zase mohou
ústa mluvit,
opět slova*

*slýchat smím.
Soudím, že tu
vládce slavný
víc než zlato
věnoval mi.*

10.

*Nebyl jsem sám
v síních krále,
po boku mi
přítel stával,
rozumné mi
dával rady,
hlavu moji
směle hájil.*

11.

*Byl to dobrý
králův dvořan,
pravdomluvný
přítel jeho.
Hrdinně se
hněvu vydal,
když setrval
při skaldovi.*

13.

*Necht' jsem od všech
sketou nazván,
lichometným
strůjcem lží,
nesplatím-li
vděčně nyní
přítelovu
věrnou péči.*

14.

*Povinnost mám
povědět všem,
horlivě to
všude hlásat,*

*že si skvělý
Tóriho syn
slavnou pověst
zasluhuje.*

*15.
Není těžké
o tom muži
složit píseň
předlouhou.
Jeho skutky
samy mluví,
skálda k veršům
vybízejí.*

*16.
Začínám tím,
co je známo,
a o čem se
nejvíc mluví:
šlechticova
štědrá ruka
nespočetným
prospěch nosí.*

*17.
K podivu je,
kolik lidí
zlatým deštěm
zasypává.
Náklonností
boha Njörda
lén i majetku
má mnoho.*

*18.
Hróaldův vnuk
zdedil hodně
dobrých peněz
po příbuzných.*

*Jako včely
večer k úlům,
mince spěšně
k němu slétly.*

19.

*Větší si však
vážnost získal
podporou svých
blízkých přátel.*

*Vzácná jeho
velkorysost
jistě bohům
milá byla.*

20.

*Je jen málo
jemu rovných,
co tak rádi
rozdávají.*

*Mnohým statek
milejší je,
nežli jejich
dobré jméno.*

20.

*Avšak domov
Arinbjörnův
hojností svou
láká hosty.*

*Přiját vlídně,
bez posměchu,
nikdo odtud
s prázdnou nešel.*

24.

*Nikdy myslet
nepřestanu
na přítele
nezištného,
který dával*

*vzácné dary,
pomoc v nouzi
poskytoval.*

25.

*Verše jako
vzrostlé stromy
v pralese slov
vyhledal jsem.
Silnou hradbu
jsem z nich sroubil,
aby věky
vydržela.⁶⁷*

82. EGILOVO PŘÁTELSTVÍ S EINAREM

Skáld Einar byl synem Helgiho, který byl synem Óttarovým. Óttarův otec Björn Švéd patřil mezi první osídlence Islandu a zabral pozemky v Breidafjordu. Einarovým bratrem byl Osvífr Moudrý.

Už jako mladík byl Einar velice podnikavý. Měl dobrodružnou povahu a rád cestoval. Verše uměl skládat dobře, ale nebylo mu proti mysli, dát se poučit. Jednou v létě, když se konal sněm, vešel do Egilova stanu a dal se s ním do řeči. Začali se bavit o básnickém skládání a oběma se to velice líbilo. Einar si pak zvykl jezdit za Egilem na Borg. Rozmlouvali spolu a stali se z nich přátelé. Einar se nedlouho předtím vrátil z výpravy do cizích zemí. Egil se ho vyptával na noviny z Norska, na své přátele a také na ty, které rád neměl. Einar se zase vyptával Egila na události, které se dříve přihodily na Egilových jízdách a na jeho znamenité činy. Takové rozhovory se Egilovi zamlouvaly a dobře při nich ubíhal čas. Einar se jednou Egila zeptal, v které těžké situaci se podle svého mínění nejlépe osvědčil. Egil odpověděl těmito verši:

*S přesilou jsem často
potýkal se směle;
jednou sám jsem musel*

---

67 Ze sloky 12 a 23 se dochovaly jen zlomky. Sloka 22 je vynechána záměrně, kvůli celkovému dojmu. Je celá složena z básnických opisů (keningů). Arinbjörn je tu představen jako „zlý protivník zlata, nebezpečný nepřítel prstenů, vrah vzácných zlatých náramků“, což všechno znamená, že je štědrý muž. Tehdejší posluchači to zcela samozřejmě vnímali jako chválu, ale u dnešního čtenáře by slova jako protivník, nepřítel, vrah, asi podobný dojem nevyvolala.

*osm mužů srazit.
Jedenáct jich bylo
v jílovištích fríských
a pak právě tolik
v pustém Varmalandu.*

Egil a Einar si při rozchodu slíbili přátelství. Einar pobyl dlouhý čas v cizině v družině jarla Hákona Sigurdsona. Nikdy nemíval mnoho majetku, ale byl štedrý a miloval okázalost. V té době byly v Norsku nepokoje a neustálé boje mezi jarlem Hákonem a Eiríkovými syny se střídavým výsledkem. Harald Gráfeld, Eiríkův syn nakonec zradou padl v bitvě u Hálsu v Limafjordu,⁶⁸ kde stál proti jarlovi a jeho spojenci Haraldu Knutsonovi. S králem Haraldem padl v bitvě také Egilův přítel hersi Arinbjörn. Když se Egil dověděl, že Arinbjörn zahynul, složil verše:

*Padl přítel mocný
v nelitostné pútce,
šlechtný a silný,
štedrý dárce zlata.
Těžko najde básník
takového muže,
co by jeho dlaně
dary obtěžkával.*

Skald Einar byl nazýván Skálaglam.⁶⁹ Složil drápu o jarlu Hákonovi, která se nazývá Vellekla, ale jarl ji dlouhý čas nechtěl vyslechnout, protože byl právě na Einara rozzlobený. Einar si postěžoval:

*Vládce vznešeného
v básni velebil jsem,
po nocích jsem sloky
skládal neúnavně.
Na probdělé noci
nebere však ohled,
veršování skalda
nechce vyposlechnout.*

Vyhledám si službu,

---

⁶⁸ Roku 967.

⁶⁹ Skálaglamm znamená cinkot misek..Jarl Hákon daroval Einarovi váhy, jejichž misky cinkaly, když se na ně upustilo závaží.

*kde se dočkám vděku,
skaldem já se stanu
jarla Sigvaldiho.
Válečník mých veršů
víc si vážit bude,
až pleněním znaven
pitku uspořádá.*

Jarl Hákon nechtěl, aby ho Einar opustil, a tak si báseň vyposlechl. Potom daroval Einarovi štít a byl to předmět nadmíru vzácný. Byl pomalován starodávnými pověstmi, mezi obrázky byly vloženy zlaté spony a byl posázen drahými kameny.

Einar odjel na Island a ubytoval se u bratra Ósvífra. Jednou na podzim přijel na návštěvu na Borg. Egil zrovna nebyl doma, protože odjel do severních končin. Einar na něho čekal tři noci, ale ne déle, protože to nebylo považováno za slušné. Chystal se tedy na cestu, ale než odejel, přistoupil k místu, kde Egil obvykle sedával a ten vzácný štít tam zavěsil. Domácím lidem řekl, že je to dar pro Egila. Potom odjel. Egil se vrátil domů nedlouho potom. Když vešel do domu, spatřil nad svým místem štít a tázal se, komu ta vzácná věc náleží. Řekli, že tam přijel Einar Skálaglam a ten štít mu daroval. Tu zahromoval: K čertu, s takovým darem! Myslí si, že nad ním budu bdít a skládat na něj verše? Hned mi přiveďte koně, dohoním ho a dám mu co proto!" Řekli mu, že Einar odjel brzy ráno - „teď už jistě bude někde doma v Údolí." Potom Egil složil o štítu drápu, která začíná takto:

*Přišel čas, kdy písni
poctu vzdáti mohu
šlechtnému dárci
za štít drahocný.
Všechno nadání své
do veršů chci vložit,
prokázat, že právem
uměním se pyšním.*

Egil a Einar si zachovali vzájemné přátelství, dokud žili. Se štítem to nakonec dopadlo tak, že si jej Egil jednou vzal na svatební jízdu, když jel do Vidimýri s Torkelem Gunnvaldsonem a syny Björna Červeného, Trefillem a Helgim. Tam na hostině spadl štít do nádoby se syrovátkou a byl zničen. Egil s něj dal sejmut výzdobu a ze spon získal dvanáct

lotů zlata.

83. O EGILOVU SYNU TORSTEINOVÍ

Egilův syn Torstein dospěl v rozvážného a moudrého muže. Byl veliký a silný, i když ne tak, jako jeho otec a měl mírnou a pokojnou povahu. Se svými plavými vlasy a světlou pletí byl také neobyčejně hezký. Egil ho moc nemiloval a ani Torstein k němu příliš nepřilnul, zato s Ásgerdou se měli velmi rádi. Egil v té době začal stárnout.

Jednou v létě se stalo, že Torstein jel na sněm a Egil zůstal doma. Než Torstein odjel, vzal si s Ásgerdinou pomocí z otcovy truhly hedvábnou kápi, kterou kdysi dostal Egil od Arinbjörna a oblékl si ji na sněm. Byla mu příliš dlouhá a když šel na skálu zákona, celá se dole zablátla. Když potom přišel domů, uložila Ásgerd kápi na své místo. Jednou Egil otevřel svou truhlu, viděl že kápě je poškozená a vyptával se manželky, jak k tomu došlo. Ásgerd mu řekla pravdu. Egil se rozzlobil:

*Dědice mám v domě
velmi darebného,
nepoctivě bere
to, co nepatří mu.
Myslím, že čas malý
mohl počkat ještě,
až mé mrtvé údy
do mohyly vnesou.*

Brzy po této příhodě Ásgerd zemřela. Egil se vzdal hospodářství a odevzdal je Torsteinovi. Sám se odebral na jih do Mosfelu⁷⁰ ke svému zeti Grímovi, protože svou nevlastní dceru Tórdís měl ze všech lidí nejraději.

Jednoho léta se přihodilo, že v Leiruvágu přistála loď, které velel Nor Tormód. Patřil k čeledi Arinbjörnova synovce Torsteina Tórasona a Egilovi přivezl od svého pána vzácný dar - krásně vypracovaný štít. Egila přítelova pozornost velmi potěšila a v následující zimě složil na Torsteina drápu o darovaném štítu, která se nazývá Berudrápa, která začíná takto:

Předstupuji před vás

---

⁷⁰ Mosfell leží na jihozápadě Islandu blízko Reykjavíku

*o pozornost prosím,
v tichu vyslechněte
verše na Torsteina.
věřím, že mé verše
obdiv vyslouží si,
od úst k ústům půjdou
údolími Hördu.*

Egilův syn Torstein hospodařil na Borgu. Měl dva syny, levobočky, Hriflu a Hrafna. Potom se oženil s Jófríd, dcerou Gunnara Hlífarsona. Její matka byla Helga, dcera Ólafa Feilana a sestra Tórda Gelliho. Jófríd byla už předtím vdaná za Tóroddu, syna Odda z Tungy.

S Jófrídou měl Torstein deset dětí. Jejich dcerou byla Helga Krásná, která byla příčinou sváru mezi Skáld-Hrafnem a Gunnlaugem Hadím jazykem.⁷¹ Nejstarší z jejich synů byl Grím, druhý Skúli, třetí Torgeir, čtvrtý Kollsvein, pátý Hjörleif, šestý Halli, sedmý Egil a osmý Tórd. Měli ještě dceru Tóru, kterou si vzal Tormód Kleppjárnson. Z nich vzešlo velké potomstvo a mnoho vynikajících lidí. Všichni, co pocházejí od Skallagríma, se nazývají rodem mýrských.

84. TORSTEINOVY POTÍŽE SE STEINAREM

V době, kdy Egil bydlel ještě na Borgu, hospodařil na dvorci Ánabrekce jeho přítel Öundur Sjóni. Měl za ženu Torgerdu, dceru Björna Tlustého ze Snäfellsströndu. Jejich děti byly Steinar a Dalla. Když Öundur zestárl a málo viděl, vzdal se hospodářství a předal ho Steinarovi. Oba, otec i syn, byli velice bohatí. Steinar byl velký a silný jako málokdo, ale byl nadmíru ošklivý. Měl dlouhé nohy a krátké tělo a chodil nahrbený. Navíc byl pyšný a neobyčejně svárlivý. Když se Torstein ujal hospodaření na Borgu, hned mezi nimi vznikly mrzutosti.

Na jižní straně potoka Háfsläkr je mokřina, která patřila mýrským. Nazývá se Staksmýrr. V zimě tam stojí voda, ale od jara tam má dobytek výbornou pastvu, která se odhaduje na velký stoh dobrého sena. Potok vyznačoval hranici mezi pozemky. V létě se Steinarův dobytek často chodil pásť na Staksmýrr. Torsteinovi čeledínové si na to stěžovali, ale Steinar jakoby to neslyšel. První léto se nic nepříhodilo. Když tam začal Steinar honit dobytek i v dalším létě, šel si s ním Torstein promluvit. Hovořil s ním zcela mírně a žádal ho, aby pásť tak,

---

⁷¹ *Hrdinové Ságy o Gunnlaugovi*

jak to bývalo za starodávna. Steinar řekl, že jeho dobytek bude chodit tam, kam bude chtít. Mluvil s Torsteinem dost nevybíravě a tak k žádné dohodě nedošlo.

Torstein dal potom vyhnat Steinarovo stádo za potok. Když to Steinar zpozoroval, poslal svého otroka Graniho, aby zase dovedl dobytek na Staksmýrr a tam ho stále hlídal. To trvalo celé léto, až byla na mokřině všechna tráva spasena. Na sklonku léta vyšel jednou Torstein vzhůru na kopec a rozhlédl se kolem. Uviděl Steinarův dobytek a vydal se směrem k mokřině. Grani ho viděl a hnal stádo rychle do ohrady. Torstein ho zastihl u vrat a zabil ho. Od té doby se tomu místu říká Graniho vrátka. Pak svalil ohradu na Graniho, aby přikryl jeho tělo,⁷² a odešel domů na Borg.

Mrtvého otroka našly ženy, které šly k dobytku do ohrady. Běžely domů do dvorce a pověděly o tom Steinarovi. Ten ho pochoval nahoře na pahorcích a opatřil si k dobytku jiného otroka, ale jeho jméno není známo. Torstein dělal, jakoby nevěděl, že tam stále chodí pást.

Stalo se, že Steinar zajel na začátku zimy na Snäfellsstrond a nějaký čas tam pobyl. Uviděl tam velkého a silného otroka jménem Tránd. Chtěl ho koupit a nabízel za něho vysokou cenu. Člověk, jemuž otrok náležel, si ho cenil za tři hřivna stříbra a to je dvakrát víc, než je obvyklé. Steinar souhlasil a odvezl si Trándu domů. Tam mu řekl: „Chci abys pro mne pracoval a práce nebude namáhavá. Budeš hlídat můj dobytek. Záleží mi na tom, aby byl dobře pasen. Chci, aby ses nikoho neptal, leda sám sebe, kde je na bažinách nejlepší pastva. Zdá se mi, že máš dost statečnosti a síly, aby ses postavil kterémukoli Torsteinovu čeledínovi.“ Pak mu dal do rukou velikou sekeru s ostrím téměř loket dlouhým a nabroušenou jako meč. „Teď jsem zvědavý, Tránde, jestli tě před Torsteinovým godstvím přece jen nepřejde odvaha.“ řekl. Tránd odpověděl: „Nemyslím, že bych si měl něco dělat z Torsteina, i když je to godi, ale zdá se mi, že rozumím, jakou práci jsi mi tady uložil. Snad si myslíš, že mnoho neznamenam, ale já se rád s Torsteinem poměřím, ať to dopadne jak chce.“

Potom se Tránd ujal hlídání dobytka. Netrvalo dlouho a pochopil, kde chce Steinar svůj dobytek mít a hnával stádo na bažinu Staksmýrr. Když to Torstein zpozoroval, poslal čeledína, aby Trándu upozornil, kde je mezi pozemky hranice. Čeledín přišel k Trándovi,

---

⁷² Nepřikrytí mrtvolý mělo ráz úkladné vraždy

pověděl mu, co měl vyřídit a vyzval ho, aby honil dobytek jinam. Tránd řekl: „Je mi jedno, komu pozemek patří, vodím dobytek tam, kde je nejlepší pastva.“ Potom se rozešli. Čeledín šel domů a pověděl Torsteinovi, jak pořídil. Torstein to zatím nechal být a tak pásal Tránd na mokřině dál.

85. TRÁNDOVO UBITÍ

Jednou ráno vstal Torstein při východu slunce a vystoupil na návrší nade dvorcem, aby viděl, kde je Steinarův dobytek. Potom zamířil k pasoucímu se stádu. Uprostřed mokřiny stojí u potoka skalka zarostlá lesem a nahoře na skalce ležel Tránd. Měl zuté střevíce a spal. Torstein vyšel na skalku a neměl jiné zbraně, než malou sekerku. Strčil topůrkem do Tránda a poručil mu vstát. Tránd rychle vyskočil, popadl oběma rukama svou velkou sekeru a zdvihl ji nad hlavu. Ptal se, co Torstein chce. Torstein řekl: „Chci jen říci, že tyto pozemky patří mně, a že vy máte pastviny za potokem. Ani se nedivím, že neznáš zdejší hranice.“ Tránd odpověděl: „Mně je jedno, čí to jsou pozemky. Nechám dobytek tam, kde se mu nejvíc líbí.“ Na to Torstein: „Bud' si jist, že o svých pozemcích budu rozhodovat já a ne Steinarovi otroci.“ Tránd odpověděl: „Nejní moc chytré, Torsteine, dělat si nocleh pod mou sekerou. Měl bys svou vznešenou hlavu trochu líp hlídat. Jsem určitě dvakrát silnější než ty a podívej se na mou sekeru.“ Torstein řekl: „Dokud si nezjednám nápravu, žádné nebezpečí mě nezajímá. A myslím, že budu mít větší štěstí, než ty, protože jsem v právu.“ Tránd se smál: „Tak se koukni, Torsteine, co si z tvého práva dělám“ a sedl si na zem a uvazoval si střevíc. Torstein k němu přiskočil, zvedl sekerku a sekl Tránda do krku takovou silou, že mu hlava spadla na prsa. Potom na něho nanesl kamení a odešel domu na Borg.

Toho dne Steinarův dobytek dlouho nepřicházel a když se zdálo, že se ho už nedočkají, dal si Steinar osedlat koně. Měl všechnu svou výzbroj, jel na Borg a ptal se po Torsteinovi. Ten vzal zbraně a vyšel ze dveří. Tázal se Steinara, co mu chce. „Zabil jsi mého otroka Tránda?“ tázal se Steinar. „Ovšemže ano“ řekl Torstein „není třeba, abys z toho podezíral jiné lidi.“ „Ty si myslíš, že své pozemky ubrániš, když mi budeš zabíjet otroky. Ale mně se nezdá, že bys na to měl být pyšný. Rozhodně si nemysli, že se ti podařilo něco změnit, protože můj dobytek se i teď bude na bažině pást ve dne v noci.“

Torstein řekl: „Věc se má tak, že jsem zabil minulého léta tvého otroka a pak jsem vás tam nechal pást, jak se vám zlíbilo, až do zimy. Ted' jsem ti zabil druhého a to ze stejné příčiny. Budeš-li ještě pást na mém pozemku a pošleš své lidi, aby tam stádo hlídali, zabijí ti každého člověka, který tam bude a třeba bys to byl ty sám. A budu to dělat každé léto, dokud si budeš počínat tak jak dosud.“

Steinar se vrátil domů na Ánabrekku a zanedlouho potom se vydal do Stafaholtu. Tam bydlel tehdy jistý Einar a měl hodnost godiho. Steinar ho žádal o přispění ve při proti Torsteinovi a nabídl mu za to peníze. Einar řekl: „Má pomoc ti bude málo platná, pokud si neseženeš podporu také od jiných mocných lidí.“ Proto jel Steinar ještě do Reykjadalur požádat o pomoc Tungu-Odda. Odd si od něho vzal peníze a slíbil, že ho bude proti Torsteinovi podporovat. Pak jel Steinar domů.

Na jaře pak vyjeli Odd a Einar se Steinarem na púhonovou jízdu a měli sebou velký zástup lidí. Steinar pohnal Torsteina před soud pro ubití dvou otroků a požadoval za každé to zabití omezené vyhnanství.⁷³ Takový trest se podle zákona dával, když byl někomu zabit otrok a nebyla za něho do tří dnů odevzdána pokuta. Torstein nevznesl žalobu žádnou.

Zanedlouho potom poslal své lidi na jih do Mosfellu. Když přišli ke Grímovi a Egilovi, vyprávěli o sporu se Steinarem a jeho žalobě. Egil jakoby tomu nevěnoval velkou pozornost, ale v soukromí se podrobně vyptával na všechno, co se mezi Steinarem a Torsteinem přihodilo, a také na ty předáky, kteří slíbili Steinarovi pomoc. Potom jeli poslové domů. Jak se zdálo, Torstein byl s jejich jízdou spokojen.

86. JEDNÁNÍ NA SNĚMU

Torstein pilně sbíral lidi k jarnímu sněmu. Přijel tam s nimi o jednu noc dříve než ostatní a každý z nich si postavil stan. Když si všechno uspořádali, svolal Torstein své sněmovní příslušníky a všichni dohromady pak opodál postavili ještě jeden velký stan, který zůstal prázdný.

Steinar jel na sněm s velkým zástupem lidí, které vedl Tungu-Odd. Také Einar ze Stafaholtu přivedl mnoho lidí. Pak byly přednášeny pře.

---

⁷³ Omezené vyhnanství znamenalo, že odsouzený má zakázán pobyt pouze v jednom určitém kraji, kde může být beztrestně kýmkoli zabit. Torstein by se v takovém případě musel vystěhovat jinam.

Torstein nenabízel ze své strany žádné narovnání a mužům, kteří se mu nabízeli jako prostředníci, odpovídal, že podle jeho mínění je Steinarova žaloba pro ubití otroků nevýznamná, protože za otroky, kteří se něčím provinili, nemůže být požadováno vyrovnání.

Steinar mluvil o svých přích sebevědomě. Měl za to, že jeho žaloby jsou zákonné a že má dost lidí na své straně, aby se mu dostalo zadostiučinění. Dělal si proto veliké naděje. Ve dne byli muži na sněmovní pláni a vykládali tam své právní záležitosti a večer měl zasednout soud k projednávání žalob. Torstein ve své hodnosti godiho, kterou zdědil po Egilovi, rozhodoval o jednacím řádu. Všichni muži na sněmu byli ozbrojeni.

Účastníci sněmu najednou spatřili, jak zdola, od říčky Gljufrá přijíždějí muži na koních a štíty se jim jen blýskají. V čele byl jezdec v tmavomodrém plášti, na hlavě pozlacenou přilbici a po boku štít se zlatými ozdobami, v ruce oštěp s tulejí vykládanou zlatem a opásaný mečem. Přijel Egil, syn Skallagrímův s osmdesáti muži, všemi dobře vyzbrojenými, jako by byli přichystáni k bitvě. Ten zástup byl znamenitě vybraný. Egil sebou vzal nejlepší zemanské syny z Mysů na jihu, kteří se mu zdáli nejbojovnější. Egil jel s tím zástupem k velkému stanu, který dal Torstein připravit a který zůstal prázdný. Sestoupili s koní. A když Torstein viděl, že jeho otec přijel, vyšel mu se svými lidmi vstříc a radostně ho vítal. Egilovi muži si dali odnést věci do stanu a koně zavést na pastvu.

Když bylo všechno zařízeno, šli Egil a Torstein s celým zástupem vzhůru na sněmovní pláň a zasedli na svá obvyklá místa. Potom Egil vstal a hlasitě se zeptal: „Je Önund Sjóni zde na sněmu?“ Önund odpověděl, že tu je - „jsem rád, Egile, že jsi přijel. Alespoň bude možné ještě všechno napravit.“ Egil se otázal: „Tvůj syn stíhá mého syna a sebral množství lidu, aby z něho udělal psance, a ty ho necháš?“ „Nelíbí se mi, že to došlo k takovým koncům,“ řekl Önund. „Velmi bych se přimlouval za to, aby Steinar sjednal s Torsteinem narovnání. Vždy jsem byl ochoten šetřit Torsteinovu čest pro staré a upřímné přátelství mezi námi dvěma. Vždyť jsme tady spolu v sousedství vyrůstali!“

„Hned se ukáže,“ řekl Egil „jestli to říkáš upřímně nebo naplano, což se mi nechce věřit. Vzpomínám na dny, kdy by nás ani nenapadlo, že se budeme jednou stíhat žalobami, nebo že nebudeme umět zkrotit své syny, aby neprováděli pošetilosti. Bylo by správné, dokud jsme oba

naživu a tak blízcí jejich sváru, abychom celou záležitost urovnali sami. Nenechme Tungu-Odda a Einara štvát naše syny proti sobě jako dva koně!⁷⁴ Ať si příště hledají jiný pramen k svému obohacení, než aby se chytali takových věcí."

Önund vstal a zvolal: „Máš pravdu, Egile, je to hanba, dívat se na to, jak se naši synové soudí na sněmu! Ještě nejsme takoví slaboši, abychom je nedovedli sami srovnat. Přeji si, Steinare, abys mi svou při odevzдал a nechal mě jednat, jak sám uznám za vhodné." Steinar se zdráhal: „Nechci svou při vzdát, když jsem pro ni našel pomoc u tolika vynikajících lidí. Chci ji dovést do takového konce, aby s tím Odd a Einar byli spokojeni."

Vyzval otce, aby si šli promluvit s Einarem a Oddem. Odd řekl: „Slíbil jsem ti pomoc, Steinare, a udělám všechno proto, abys svou při dovedl do konce takovým způsobem, jaký ti bude vyhovovat. Ale jestli o tom necháš rozhodovat svého otce, kdo ví, jak to dopadne."

Önund se ohradil: „Dovedu vést spor i bez tvé výřečnosti, Odde. S tebou nemám žádné zkušenosti, ani dobré, ani zlé. Ale Egil mi prokázal mnoho laskavosti. Důvěřuji mu mnohem víc, než komukoli jinému a proto to udělám po svém. Bude lépe, když nás nebudeš mít všechny v hrsti. Dosud jsem o sobě a synovi rozhodoval sám a tak to bude i teď." Steinar řekl: „Vedeš si horlivě, otče, ale já myslím, že toho budeme ještě litovat." Potom odevzдал svou při otci, aby ji buď vedl dál, nebo učinil narovnání, jak ustanovují zákony.

Jakmile měl Önund při ve své moci, šel k Torsteinovi a Egilovi. „Přeji si, Egile, abys ty sám a jediný rozhodl ty pře podle vlastního uvážení. Chovám k tobě důvěru a myslím, že urovnáš celou záležitost nejlépe." Potom se vzali Önund a Torstein za ruce a jmenovali si svědky. Před nimi prohlásili, že Egil Skallagrímson má sám jediný bez omezování rozhodnout na sněmu jejich při. Pak se všichni lidé rozešli do svých stanů. Torstein dal k Egilově stanu přivést tři voly a dal je porazit, aby jeho lidé měli na sněmu co jíst.

Když se Tungu-Odd a Steinar vrátili ke svým stanům, řekl Odd: „V téhle situaci, Steinare, moje pomoc končí. Prohlašuji, že už k tobě nemám žádné závazky a nemohu ti pomáhat, ať už bude Egilův výrok o narovnání jakýkoli." Steinar odpověděl, že mu Odd pomáhal

---

⁷⁴ Zápasy koní byly na Islandu oblíbenou zábavou. Dva koně byli stavěni proti sobě a pobízeni, aby se vzpínali proti sobě a kousali, až byl jeden neschopen boje

hodně a jako řádný člověk a že jejich přátelství bude nyní ještě lepší než dříve - „teď prohlašuji, že jsi vůči mně zbaven povinnosti, kterou ses mi zavázal.“ Večer zasedal soud a není známo, že by se přihodilo něco zvláštního.

87. EGILŮV ROZSUDEK A ÖNUNDOVO ZKLAMÁNÍ

Následujícího dne šli všichni na sněmovní pláň. Když se začaly projednávat sněmovní záležitosti, povstal Egil a promluvil takto: „Jsou zde Önund a Steinar, tak aby mohli vyslechnout mou řeč?“ Önund odpověděl, že tam jsou. „Chci tedy ohlásit rozhodnutí o narovnání mezi Steinarem a Torsteinem.

Začnu od toho, jak můj otec Grím přišel do této země a zabral všechny pozemky zde na Mýri a okolí a usadil se na Borgu. Ujal se vlastnictví té půdy a přátelům dal pozemky za svými mezemi, tak jak na nich potom zůstávali. Tenkrát dal Ánimu místo k hospodářství na Ánabrekce. Vy oba, Steinare a Önunde, dobře víte, že bydlíte na pozemcích, které dostal váš předek od mého otce Gríma. Právě tak je vám známo, kde jsou meze mezi Borgem a Ánabrekou, že hranicí je potok Háfsläk. Proto jsi to neudělal z nevědomosti, Steinare, když jsi pásl na pozemcích Torsteinových a přisvojil sis jeho vlastnictví. Myslel sis, že zneváží náš rod a snese, abys ho olupoval. Torstein ti zabil dva otroky. Všem lidem je zřejmé, že byli zabiti za své skutky a nenáleží za ně pokuta a nenáležela by za ně pokuta, ani kdyby byli svobodní.

Ale za to, Steinare, že sis myslel, že můžeš okrádat mého syna o jeho vlastnictví, kterého se ujal mým porčením a které jsem já přijal jako dědictví po svém otci, za to se vzdáš pozemků na Ánabrekce a nedostaneš za ně nic. K tomu přistoupí, že nebudeš mít hospodářství ani pobyt v tomto kraji na jih od Langá. Z Ánabrekky se odstěhuješ v příslušné lhůtě a po jejím uplynutí budeš moci být právem zabit ode všech lidí, kteří budou chtít poskytnout Torsteinovi pomoc.”

Když si Egil sedl, jmenoval Torstein svědky jeho rozhodnutí. Hned potom promluvil Önund Sjóni: „Tvé rozhodnutí, Egile, nebylo spravedlivé a bude jistě hodně lidí, kteří to budou cítit jako já. Ze všech sil jsem se snažil, abych nevůli mezi našimi rodinami uklidnil, ale ode dneška neopomenu nic, co bych mohl udělat Torsteinovi ke škodě.” Egil řekl: „Myslím si, že čím déle budou trvat naše spory, tím bude vaše postavení horší a horší. Mohl bys vědět, Önunde, že proti

takovým lidem, jako jsi ty a Steinar, jsem své postavení vždycky uhájil. A Odd a Einar, kteří se tolik vkládali do této pře, z ní získali právě tolik cti, kolik zasloužili."

88. STEINAROVY ÚKLADY

Torgeir Blund, syn Egilovy sestry Torunn, byl rovněž na sněmu a poskytl Torsteinovi v jeho záležitosti podporu. Po skončení sněmu žádal Egila a Torsteina, zda by mu nedali nějaké pozemky na Mýri. Dříve bydlel na jih od řeky Hvítá, pod jezerem, jež se nazývá Blundsvatn. Egil chtěl příbuznému vyhovět a přemluvil Torsteina, aby mu dovolil nastěhovat se na Ánabrekku. Steinar se přestěhoval za řeku Langá a usadil se na Leiruläku. Egil potom odjel domů na Mysy a loučení mezi ním a Torsteinem bylo velmi vřelé.

Torstein měl u sebe člověka jménem Íri. Byl rychlejší než kdokoli jiný a měl i velice bystrý zrak. Byl cizozemec a Torsteinův propuštěnec, ale zůstal u něho a opatroval mu dobytek. Měl za úkol vyhánět na jaře stádo nahoru do hor a na podzim zase dolů do ohrady. V tomto čase dával právě Torstein sehnat jalový dobytek, aby mohl být vyhnán na horské pastviny a Íri pracoval v ohradě.

Torstein se sedmi čeledíny se vypravil na obhlídku stavebních prací. Dal na jaře vystavět hradbu napříč přes Grísártungu⁷⁵ mezi jezerem Langavatn a řekou Gljúfrá; dělalo na tom mnoho lidí. Teď se byl podívat, jak práce pokročila a když si všechno prohlédl, jel domů. Nedaleko sněmoviště jim přiběhl naproti Íri a řekl, že chce mluvit s Torsteinem v soukromí. Torstein poslal své lidi opodál a chtěl vědět, co se děje. Íri vykládal, že toho dne jel nahoru na Einukinni podívat se po ovcích - „a viděl jsem v lese nad zimní cestou blýskat se dvanáct kopí a několik štítů." Torstein řekl hlasitě, tak aby to jeho lidé slyšeli: „Co ode mne Ölvald chce, že mi tak narychlo posílá vzkaz? Potřeboval bych jet domů, ale když je nemocný a chce se mnou mluvit, rád mu vyhovím." Íri pak odběhl za svými záležitostmi.

Torstein řekl svým čeledínům: „Cesta se nám prodlouží, protože si uděláme objížďku přes Ölvalsstady. Vzkázal mi Ölvald, abych ho navštívil a zdá se, že mu na tom záleží. Loni na podzim mi daroval vola a tak bych jistě neměl váhat udělat pro něho takovou maličkost." Potom jeli mýrským krajem nad Standgarholtem, pak na jih ke Gufuá

⁷⁵ Tunga znamená jazyk. V názvech je míněn klín země mezi dvěma řekami

a dolů podle řeky jízdni cestou. A když přijeli pod jezero, spatřili na jižní straně řeky mnoho dobytka a Ölvaldova čeledína. Torstein se ho zeptal, jak se na dvorci daří. Čeledín řekl, že dobře a že Ölvald je v lese na dříví. „Pověz mu tedy,“ řekl Torstein „že jestli se mnou má nějaké nutné jednání, ať za mnou přijede na Borg. Já teď pojedu domů.“ Potom se přece jen proslechlo, že Steinar na něho číhal ještě s jedenácti muži nahoře u Einikunni. Ale Torstein dělal, jako by se ho to netýkalo. Pak se o té věci přestalo mluvit.

89. BOJ SE STEINAREM

Na Álftanesu se každým rokem na podzim konala velká hostina, na které nemohli chybět příbuzní z Borgu. Hospodářem na Álftanesu byl tehdy Torgeir, Torsteinův velký přítel. Pozval svého příbuzného na hostinu a Torstein slíbil, že přijede. V ustanovený den, když chyběly jen čtyři týdny do zimy, se vydal na cestu. Jel s ním jeden Nor, který u něho zůstal na zimu, dva čeledínové a také jeho synek Grím, kterému bylo tenkrát deset let. Bylo jich tedy dohromady pět. Jeli směrem k moři k vodopádu a tam přes řeku Langá a dál, jak vedla cesta, k řece Örridaá.

Za řekou pracovali Steinar a Önund s čeledíny. Zahlédli jezdce, poznali Torsteina a hned běželi pro zbraně. Když Torstein a jeho lidé uviděli, že se na ně ženou ozbrojení lidé, sjeli dolů s návrší. Byl tam vysoký, ale nerozsáhlý pahorek. Slezli s koní a šli vzhůru na pahorek. Torstein poslal malého Gríma do lesa a přikázal mu, aby se držel stranou. A hned jak Steinar a jeho lidé přijeli k pahorku, vrhli se proti sobě a strhl se tam zuřivý boj. Na Steinarově straně bylo dohromady šest mužů, sedmý byl pak Steinarův deset let starý syn.

Tu bitku viděli lidé z jiných dvorců, kteří byli na lukách a běželi je roztrhnout, ale než se jim to povedlo, byli již oba Torsteinovi čeledínové mrtví. Padl také jeden Steinarův čeledín a bylo několik poraněných. Potom se šel Torstein podívat, kde je Grím a našel ho. Byl velmi poraněný a vedle něho ležel Steinarův syn mrtvý. Torstein zvedl Gríma a spěchal s ním ke svému koni. Steinar za ním volal: „Nějak jsi zbledl, Torsteine! Kampak utíkáš?“ Torstein odpověděl: „Do týdne odtud budeš upalovat ty, a pěkně daleko!“ Potom jeli s Norem přes bažinu a na na té cestě jim Grím umřel. Pohřbili ho na jednom návrší, které se teď jmenuje Grímsholt. Místu, kde se potýkali, se říká

Örrustuhvál a to znamená Bitevní pahorek.

Torstein přijel na Álftanes večer, pobyl tam tři noci a pak se chystal jet domů. Několik mužů se nabídl, že pojedou s ním, ale on nechtěl a vydal se na zpáteční cestu jen s Norem po boku.

Steinar očekával, že se toho dne bude Torstein vracet a vyjel mu k moři naproti. Když přijel na pískové svahy, jež jsou pod Lambastady, stoupl si na svah a čekal. Měl meč, kterému se říkalo Skrymir, výbornou zbraň. Stál na svahu s vytaseným mečem a zíral stále jedním směrem, protože věděl, že Torstein musí projet právě tudy.

Lambi, který bydlel na Lambastadech, viděl, co Steinar zamýšlí. Vyšel z domova dolů na stráň a když přišel k Steinarovi, popadl ho zezadu pod pažemi. Steinar se mu chtěl vytrhnout, ale Lambi ho držel pevně. Začali zjíždět svahem dolů, kde Torstein s Norem právě projížděli po cestě. Ti viděli kolem běžet poplašeného hřebce a divili se tomu, protože o Steinarovi nevěděli. A on kvůli zápasu s Lambim zase nezpozoroval, že už v klidu projeli mimo.

Na okraji stráně ho Lambi strčil dolů po pískovém svahu a rychle utíkal domů. Překvapený Steinar sjížděl se stráně a nemohl se zastavit. Když se konečně vyhrabal na nohy, běžel za Lambim a dostihl ho právě ve chvíli, kdy přiběhl ke dveřím, skočil dovnitř a zavřel za sebou závoru. Steinar po něm sekl, ale meč uvázl v okapu. Tím to skončilo a Steinarovi nezbylo než odejít.

Když Torstein přijel domů, poslal druhého dne na Leiruläk čeledína se vzkazem Steinarovi, aby se se svým hospodářstvím klidil za lávové pole Borgarhraun, nebo že proti němu Torstein nasadí všechny své lidi - „a pamatuj, že jich mám kolem sebe mnohokrát víc než ty. Využij toho, že ti dopřávám volný odchod, protože dnes je to naposled!“ Steinar se pak odstěhoval na Snäfelsströnd a zřídil si tam hospodářství, kterému se říká Ellidi. Tím jeho styky s Torsteinem skončily.

Torgeir Blund bydlel na Ánabrekce a ukázal se jako velmi špatný soused ve všech směrech. Když se Egil a Torstein jednou setkali, přišla řeč také na Torgeirovo chování. Oba se shodli na tom, že se ve svém příbuzném zmýlili. Egil si zaveršoval:

*Steinarovi statek
na sněmu jsem odňal,
doufaje, že dobrým*

*dostane se lidem.
Sestrin syn mě zklamal,
soused je to špatný,
i nejlepší záměr
zle se někdy zdaří.*

Torgeir se nakonec z Ánabrekky odstěhoval a odebral se na jih do Flókadalu, protože i když ho chtěl Torstein šetřit, nakonec přece jen shledal, že to s ním nepůjde. Torstein byl muž poctivý a snášenlivý, ale když mu chtěl někdo křivdit, dovedl si bránit svoje. Pouštět se s ním do sporů se obyčejně špatně vyplácelo.

Tungu-Odd se v Borgarfjordu na jih od řeky Hvítá domohl velké moci a důstojnosti. Stal se godim a spravoval svatyni, již dávali plat všichni lidé bydlicí tam na východ od vysočiny Skardsheidr.

90. EGILOVO STÁŘÍ A SMRT

Egil Skallagrímson se dožil vysokého věku. K stáru už těžko chodil a opouštěl ho sluch i zrak. Nohy mu dřevěněly. Bydlel u Gríma a Tordis na Mosfellu. Jednoho dne se stalo, že šel venku podél stěny, zakopl a upadl. Nějaké ženy to viděly a smály se mu. „Už je to s tebou na pováženou, Egile, když padáš sám od sebe.“ Hospodář Grím poznamenal: „Kdybychom byli mladší, dlouho by se nesmály.“ Egil zaveršoval:

*Nejisté jsou nohy,
neslouží mi ruce,
změkla hradba zubů,
zemdlel sluch můj bystrý.*

Nakonec Egil úplně oslepl. Jednou v zimě, když bylo studené počasí, se šel ohřát k ohni. Kuchařka řekla, že člověk se musí náramně divit, když takový muž, jakým byl Egil, se tu teď povaluje a kuchařky nemají kam šlápnout. „Nezlob se,“ řekl Egil „potřebuji se ohřát. Snad se tu nějak srovnáme.“ Ale ona na to: „Jen si běž do svého přístěnku a nepřekázej nám tady.“ Egil vstal, šel do svého přístěnku a říkal:

*Trpělivost nemá
s tápajícím starcem
kuchařka, když kvapně
kolem ohně běhá.
Dřív mě zvali vládci,*

*zlatem zaplatili,
vyslechli mé verše
večer u hostiny.*

Jindy se přihodilo, že si k němu u ohně přisedl muž. Ptal se, jestli ho zebou nohy a varoval ho, aby je nestrkal k ohni příliš blízko. „Asi máš pravdu,” řekl Egil „není snadné hlídat nohy, když na ně člověk nevidí, s tou slepotou je to ale těžké:

*Nudu cítím,
nemohu spát,
nikdo se mne
nezastane,
zesláblý jsem,
nohy zebou,
u ohníčku
chci je ohřát.”*

Jednou se stalo, že Grím odejel na sněm a Tordís byla na salaši, protože tam stěhovali dobytek. Večer, když se lidé chystali už spát, zavolal k sobě Egil dva Grímovy otroky. Poručil jim, aby mu přivedli koně - „pojedu se vykoupat.” Když všechno přichystali, vyšel ven a vzal sebou své truhly se stříbrnými penězi. Vsedl na koně, jel dolů pod svah a tam někde i s otroky zmizel.

Když pak ráno lidé vstali, viděli Egila, jak vede koně a bloudí po návrší na východní straně dvorce. Šli za ním a dovedli ho domů. Otroci se nevrátili a truhly už nikdo neviděl. Je mnoho domněnek o tom, kam Egil své peníze schoval. Na východní straně mosfellského statku sestupuje s hor rokle. Když rychle taje sníh, valívá se tamtudy hodně vody a když voda odteče, nacházejí se tam anglické mince. Někteří lidé hádají, že Egilův poklad je ukrytý právě tam. Mnozí zase mají za jisté, že leží za nádvořím mosfellského statku, kde je bezedná bažina. Na jižní straně řeky jsou zase teplá vřídla a blízko nich velké trhliny v zemi a tak někteří hádají, že Egil schoval své peníze tam, protože tam často bývá vídán mohylový oheň. Egil řekl, že otroky zabil a peníze schoval, ale nikomu nepověděl kam.

Na podzim potom se rozstonal a na tu nemoc zemřel. Grím dal mrtvého Egila obléci do drahých šatů. Pak ho dal dopravit dolů na Tjaldanes a dal navršit mohyly. Do ní Egila uložili s jeho zbraněmi a šatstvem.

91. EGILOVY KOSTI

Když bylo křesťanství na Islandu přijato zákonem,⁷⁶ dal se Grím Svertingson pokřtít a postavil na Mosfellu kostel. Lidé povídají, že Tordís dala přenést Egilovy ostatky do kostela a že je pro to důkaz. Když totiž později kvůli stavbě nového kostela⁷⁷ zbořili ten, který vystavěl Grím, našly se pod místem, kde stál oltář, lidské kosti, které byly mnohem větší, než kosti jiných lidí. Soudí se, podle vyprávování starých lidí, že to byly kosti Egilovy.

Tenkrát tam působil kněz Skafti Tórarinsson, moudrý a zvědavý muž. Ten vzal Egilovu lebku a donesl ji na hřbitov. Lebka byla podivuhodně veliká, ale ještě podivnější se zdálo to, jak byla těžká. Byla na povrchu všeska zvlněná jako škeble hřebenatka. Skafti se chtěl přesvědčit o její tloušťce. Vzal velikou sekeru, rozešel se co nejprudčeji a chtěl ji rozbít. Na tom místě, kam sekera dopadla, se udělala bílá rýha ale lebka zůstala celá. Dá se soudit, že dokud na ní byly vlasy a maso, jí nemohly rány příliš ublížit. Egilovy kosti pak byly uloženy na kraj hřbitova na Mosfellu.

92. ROD MÝRSKÝCH

Egilův syn Torstein se po příchodu křesťanství na Island dal pokřtít a postavil na Borgu kostel. Stal se z něho zbožný muž a příkladný křesťan. Dočkal se vysokého věku a zemřel na nemoc. Pochovali ho v kostele, který postavil.

Od Torsteina a Skallagríma pocházelo mnoho vynikajících lidí a mnoho skáldů. Je to rod mýrských. Vyznačoval se tím, že v něm bývali lidé silní a velmi stateční v bojích a mnozí byli nadáni bystrým rozumem. Velká různost byla v tom, že se v tom rodě narodili lidé, kteří patřili na Islandu k těm nejsličnějším, jako byl Torstein Egilson, Kjartan Ólafson, syn Egilovy dcery Torgerd, Hall Gudmundson a také Torsteinova dcera Helga Krásná, o kterou se svářili Hrafn Skáld a Gunnlaug Hadí jazyk. Více lidí mezi mýrskými však bylo naopak neobyčejně ošklivých.

Torsteinův syn Torgeir byl ze všech svých bratrů nejsilnější a Skúli

---

⁷⁶ K přijetí křesťanství došlo r. 1000

⁷⁷ Roku 1134

nejváženější. Skúli bydlel po smrti svého otce na Borgu. Býval dlouhý čas na kořistných výpravách a zúčastnil se sedmi velkých bitev. Byl mezi posádkou jarla Eiríka na přídě lodi Járnbardi⁷⁸ toho dne, kdy padl král Ólaf Tryggvason.

---

⁷⁸ Járnbardi - Železná brada. Bitva se odehrála r. 1000. Skúli bojoval proti králi Ólafovi

860 Smrt Hálfdana Černého, vládu ve Vestfoldu přebírá jeho syn Harald pod patronací svého strýce Guttorma.

866 Harald začíná zabírat sousední království, zmocňuje se Opplandu a Trøndelagu.

872 Bitva u Hafrsfjordu, definitivní konec malých království.

874 Ingolf Arnarson se stává prvním osadníkem na Islandu.

Ketil Häng plení královy statky, odplouvá na Island, usazuje se na jihu kolem řeky Rangá
Zabití synové Guttormovi
Kveldúlf a Skallagrím poplení královské statky a opouštějí Norsko
Skallagrím zabírá Mýri a usazuje se na Borgu
Yngvar se usazuje na Islandě
kolem r. 900 se narodil Egil Skallagrímson

925 Alfrédův vnuk Aethelstan se stává králem Mercie a Wessexu. Přijímá na výchovu Haraldova syna Hákona.

927 Aethelstan ovládne Northumbrii a část Cornwallu a Walesu.

930 Harald Krásnovlasý předává vládu Eiríkovi, odchází na odpočinek.

Eirik Krvavá sekera uskuteční výpravu do Bjarmalandu, ožení se s Gunnhildou .Egil zabije Eirikova správce a oloupí Gunnhildina bratra.

933 Harald Krásnovlasý umírá

Egilův soud s Bergönundem. Egil poplení Eirikovy statky, zabije jeho syna a vysloví nad ním kletbu.

934 Eirik musí podstoupit norské království Hákonovi-Adalsteinovu odchovanci. Odchází s rodinou do Dánska.

Egil a Tórolf Skallagrímson se dají do služeb krále Adalsteina

937 Bitva u Brunanburghu o ovládnutí Northumbrie a Skotska. Král Aethelstan porazí Olafa z Dublinu a učiní Skotsko poplatným.

Tórolf Skallagrímson padne v bitvě

Eirik se stane Aethelstanovým zástupcem v Jórvíku a spravuje pro něj

Northumberland a Skotsko.

- 954 Egil ztroskotá u Jórvíku. Předstoupí před Eiríka a přednesem básně vykoupí svou hlavu
Eirík Krvavá sekera padne v bitvě u Stainmore v Anglii.
- Král Hákon se snaží zbavit zemanů, které podezírá ze sympatií k jeho protivníkům -
Eirikovým synům. Egilova cesta do Varmalandu
- 961 Král Hákon je smrtelně raněn v bitvě proti Eirikovým synům. Ti se
ujímají vlády v Norsku. Nejsilnějším z nich je Harald Gráfeld.
- 976 Harald Gráfeld padl v Hálsu u Limafjordu v Dánsku. V bitvě zahynul i
Egilův přítel Arinbjörn. Vlády v Norsku se ujímá Hákon jarl
- 982 Egil Skallagrímson umírá a je pohřben v Mosfellu
- 1000 Na Islandu přijato křesťanství. V Norsku je zabit král Olaf Tryggvason.
- 1134 Při stavbě nového kostela jsou nalezeny Egilovy ostatky

